

KALEIDOSZKÓP

BARANGOLÁS A NAGYVILÁGBAN
X.

A VERSEKET VÁLOGATTA ÉS FORDÍTOTTA
DABI ISTVÁN

TARTALOM

- KURT AEBLI** (1955) /Svájc - német/
(Egyszer már láttak minket a szavak) (*Einmal mehr haben uns die Worte*)
(Egy sétával teli pralinés doboz) (*Eine Pralinenschachtel voller Spaziergange*)
- MOHAMMAD AL-DOMAINI** (1959) /Szaud-Arábia/
Az esti Nap (سَمَرِش ٥٤سَم)
- ABDULLAH AL-RYAMI** (1965) /Omán/
Sebesség (سَعَةرس)
Az idegen (*Al-gharīb*)
Átkelés (عروب)
- FERNANDO AGUIAR** (1956) /Portugália/
A nehézség problematikája (*Problemática da dificuldade*)
- CLAUDIA AHIMSA** /Brazília/
Eros confuso
- GENNAGYIJ AJGI** /Oroszország/
A csend (Тишина)
- LAURENT ALBARRACIN** (1970) /Franciaország/
A hó (*La neige*)
- URS ALLEMANN** (1948) /Svájc - német/
A lírához (*Für die Leier*)
- LOURDES ALVAREZ GARCÍA** (1961) /Spanyolország - Asztúria/
Egy kislány a tengerek között (*Párvola ente los mares*)
- BETTI ALVER** /Észtország/
Élet-pelyhek (*Eluhelbed*)
Extázis (*Ekstaas*)
(A világ sorsának alig...) (*Maa ilma saatus alati*)
Súlyos cseppekben hull (*Raskelt valgub vaha*)
Legvégül (*Lõppude lõpuks*)
Halkan beszélj velem (*Räägi tasa minuga*)
Hangok (*Hääled*)
Varázslók kora (*Arbujate aegu*)
Félj a dicsérettől (*Karda kiitust*)
Harangszó (*Kellahääl*)
Mindig megújul az élet (*Elu on alles uus*)
Küldetés (*Läkitus*)
- RATI AMAGLOBELI** (1977) /Grúzia/
Szerettelek ugyanazzal az érzéssel (ძე შენ ძოყვარდო იმავე გრძნობით)
- PETYR ANDASZAROV** (1937) /Bulgária/
Vajon mert (Дали защото)
- NATALIJA ANDREEVA** /Bulgária/
Sors (Съдба)
- BENOÎT ANGER** /Franciaország/
(Elhagyott strandon napfény apály...)
(Tökéletes feleség és boldog anya...)
(Ha az eső aknázza mennyezet fenyeget...)
(Visszatérés a nem-kiindulási pontba...)
- VALDIS ĀRGALS** (1957) /Lettország/
Ma... (Šodien...)
(Minden reggel, amikor munkába indulok...) (*Katru rītu...*)
- ANNA ARNO** (1984) /Lengyelország/
(Mielőtt szétválnának az útjaink...) (*Zanim nasze drogi rozejdą się...*)
(Az éjszakai vonatban Krakkó felé...) (*W nocnym pociągu do Krakowa...*)
- NADZEJA ARTIMOVICS** /Lengyelország - belorusz/
(a beszélgetésünket...) (*нашая размова*)
(A csontvázat...) (*Апранаеш штодзённа...*)
Aj, itt repültek a ludak (*Ой, ляцелі гусі*)
(várj még egy kicsit...) (*прачакай яшчэ*)
(A november szétfolyt...) (*Лістапад расплыўся*)
(átúszott az égen...)
(meghal a költő...)
(Belszk fölött szürke az ég...)

ILGONIS ATSLĒGA (1951) /Lettország/
Tavaszi gondolatok (*Pavasariġas pārdomas*)

ROSE AUSLÄNDER (1901-1988) /Németország/
In Memoriam Paul Celan
Még sok mindent (*Es bleibt noch*)

JOSEF BALLESTER (1961) /Spanyolország - katalán/
Taktus (*Tacte*)
három (*tres*)

MOHAMMAD BANÍSZ /Marokkó/
Porrózsa (*راب غنم ةدرو*)

WOJCIECH BANOWICZ /Lengyelország/
(Mivel a társadalomban nincs...)

AHMED BARAKHAT (1960-1994) /Marokkó/
Egy kis szó (*Kalamat szaghírat*)

IREN BAUMANN (1939) /Svájc - német/
A jegy (*Das Billett*)

JÜRGEN BECKER (1932) /Németország/
Ami elérendő (*Was zu erreichen ist*)

ABBASZ BEIDUN (1945) /Libanon/
Az élet virága és apám fekete szíve (*دوسالاي بلبق و ةايحلا ةرمز*)

ANDI BEJTJA /Albánia/
A költő (*Poetit*)

CIRIL BERGLES (1934) /Szlovénia/
Párhuzamos életek (*Vzporedna življenja*)

EMILI RODRÍGUEZ BERNABEU (1940) /Spanyolország - Katalónia/
A kis szirén nyomában (*A la recerca de la petita Sirena*)
Közmondás szabadon a Stockholmi öbölről (*Proverbi blanc sobre la badia d'Estocolm*)

BAIBA BIČOLE (1931) /Lettország/
Apróságok (*Sikumi*)
Pillanatképek (*Stundu ainavas*)

TOMA BINCSEV /Bulgária/
Gyermekkor (*Демство*)

VIJA BOKALOVA-RAMĀNE (1954) /Lettország/
(mint homok az ujjak között...) (*Kā smiltis...*)

ANNA BOŁT (1957) /Lengyelország/
A hétköznapi lét kibírhatatlan (*Codzienność jest nie do zniesienia*)
Bosszú (*Zemsta*)

VYTAUTAS BRENCIUS (1945) /Litvánia/
(Úgy látszik, mi ott is születünk...) (*Atrodo, mes tam ir gimėm...*)

JOSZIP BRODSZKIJ (1940-1996) /Oroszország/
Vers a vak muzikusokról (*Стихи о слепых музыкантах*)
A halak télen (*Рыбы зимой*)
Gladiátorok (*Гладиаторы*)
Szonett (*Сонет*)

BÚ ZAYD HIRZ ALLAH (1958) /Algéria/
Marokkói esetek (*ةيبرغم تالاح*)

ASTRID CABRAL (1936) /Brazília/
Memorial day

ANTONIO CAMPAÑA (1922) /Chile/
A halál szokása (*Costumbre de la Muerte*)

MONVIDS CĪRULIS /Lettország/
(fehér tajték...) (*izgrauž krastu...*)

AGNIESZKA ĆWIELAĞ (1977) /Lengyelország/
Üdvözlőlap egy utazásról (*Kartka z podróży*)
(A felszínen lebegő...) (*Cała w kawałkach...*)

ADINA DABIJA /Románia/
Évek és holló (*Ani și corb*)
álnok vagyok... felépítem önmagam (*Sunt vicleană, mă construiesc*)

ALEXANDRE DASKALOS (1924-1962) /Angola/
(Amikor meghalok...) (*Quando eu morrer*)

DOMENICA DECAMPS (1952) /Franciaország - occitán/
 Mediterrán 1 (*Mediterranea 1*)
 Mediterrán 2 (*Mediterranea 2*)
 Atlanti (*atlantica*)
 Gondolat-vegyület (*Idas sueltas*)

LUIS ALBERTO de CUENCA (1950) /Spanyolország/
 Farewell
 A paraszt meg a hercegnő (*El campesino y la princesa*)
 A rémkép (*El fantasma*)
 Ajánlás (*Dedicatoria*)
 Pas ce total déluge
 A szemeid (*Tus ojos*)
 Hamurabi
 Hangok (*Voces*)

CELIA DE FRÉINE (1948) /Írország/
 A káposzta és a királyné (*Faoi chabáistí is ríonacha*)

LOUIS-FRANÇOIS DELISSE
 Utószezon (*D'arrière-saison*)

MARIE-CLAIRE D'ORBAIX (1920-1990) /Belgium/
 A kis légy (*La petite mouche*)

DANSZARAN DORDZSOGUTABAJ /Oroszország - Burjátia, burját/
 (Mint hó...) (*Саян мэтэ*)

RÓMAN DRZÉZDÓN /Lengyelország - kasub/
 (A kertemben ülök...) (*Jô sedzä w mòjim ògrodze...*)
 (Mert én...) (*Bo jô je...*)

JOVICA ĐURĐIĆ (1949) /Szerbia/
 Álom (*San*)

RENO FASANI (1922) /Svájc - olasz/
 (Íme itt vagyok...) (*Eccomi qui...*)
 Búcsú (*Congedo*)
 Esős nap (*Giorno di pioggia*)
 (Esik) (*Piove*)
 (Nem hagy nyugton...) (*non mi lascia...*)
 A határ (*La frontiera*)

FRANCISZEK FENIKOWSKI (1922-1982) /Lengyelország/
 A vándorlás végén (*U kresu wędrówki*)
 Életrajz (*Biografia*)

MIROSLAV FLORIAN (1931-1996) /Csehország/
 Egyezményes jelek (*Smluvená znamení*)

JOAN FORTUNY /Spanyolország - Katalónia - katalán/
 Nem szeretnék (*No m'agradaria*)

IVAN FUDZSAK (1930) /Lengyelország - lemko/
 Kik vagyunk (*Хто мы*)

ELSA LIRA GAIERO /Uruguay/
 Kis énekek (*Canticoplas*)
 Kék csikó csillagokkal a testén (*Un caballito azul con estrellas adentro*)

SALVADOR GARCÍA-BODAÑO (1935) /Spanyolország, Galícia - gallego/
 Az egykori utcák (*As rúas de outrora*)
 Nő a szálloda halljában (*Muller no Hall do Hotel*)

TAGIRAT ABDUALLEVA GASZANOVA /Oroszország - Dagesztán, kumük/
 (Az öröm...)

KRZYSZTOF GAŚSIOROWSKI (1935) /Lengyelország/
 Flora
 Menekülés (*Ucieczka*)
 Zokogó anyák (*Płaczące matki*)
 A kertben (*W ogrodzie*)

SIGITAS GEDA (1943-2008) /Litvánia/
 Őszi Nárcisz.

NOSI GILLANI (1964) /Pakisztán/
 Az évszakváltás (نومس و مړي لې دېت يې ك)
 Semmit sem szólok, látod, maradok csendben (راهظا ني هڼ عثرك ني هك)

VAHÉ GODEL (1931) /Svájc - francia/
 Vakok (*Aveugles*)
 Alatt (*Sous*)

HUMBERTO GONZÁLEZ (1961) /Spanyolország - Asztúria, asztúriai/
 Délután a semmiben (*Tarde en nada*)

JOSÉ AUGUSTÍN GOYTISOLO (1928-1999) /Spanyolország/
 A nehéz vers (*El poema difícil*)

GULZÁR /India - urdu/
 Rossz tréfa
 Csata

KHÁSZIM HADDÁD (1948) /Bahrein/
 Azt (كالت)

IRINA HARDY-KOVACSEVICS (1944) /Szerbia - ruszin/
 Az Ige (*Слово*)
 Messzeség (*Далекости*)

NILS JOHAN HEATTA (1954) /Norvégia - lapp/
 Kisgyermekem (*Mánážan*)

STEVEN HEIGHTON (1961) /Kanada - angol/
 Takayama (álom japánul)

HUH SU KYUNG (1964) /Koreai Köztársaság/
 Véletlen

JURI HUMJANYUK (1969) /Belarusz/
 Fekete tó (*Чорнае возера*)
 Pókháló (*Павуціна*)
 Mazochizmus (*Мазяхізм*)
 Nő a hullám (*Хваля расьце*)

MARGARITA INASTRILLAS (1930) /Venezuela/
 A félelem (*El miedo*)

ALI SALEM ISELMU (1970) /Nyugat-Szahara - spanyol/
 Tiris

JOSEF JELEN (1921) /Csehország/
 Öregedés (*Stármuť*)

MILAN JESIH (1950) /Szlovénia/
 Rövid volt az (*Kratka je bila*)
 Te, ki magadban... (i, ki vese, kakor da bi)
 A gyerek sírt (*Otrok je jokal*)

ZBIGNIEW JOACHIMIAK (1950) /Lengyelország/
 Vágy (*Pragnienie*)
 Egy kis szó (*małe słowo*)

EKATERINA JOSZIPOVA (1941) /Bulgária/
 A versolvasó (*Четящият стихотворение*)
 Jó póz (*добра поза*)

DAVID JOU (1953) /Spanyolország - Katalónia, katalán/
 Fejlődés (*Evolució*)
 Tarzan
 Ének az esőben (*Cantant sota la Pluja*)
 Felhők (*Núvols*)

SKAIDRĪTE KALDUPE (1922) /Lettország/
 Kis sárgarigó (*Vālodzēns*)
 A madarak hálás hangját hallhatják (*Man putna berns paldies pasacis*)

ALES KAMOCKI (1958) /Fehéroroszország/
 (Azután, hogy a szél abbamaradt...) (*Пасля таго, як вецер...*)
 (Emlékszel a szavaimra...) (*Ты помніш мае словы....*)
 (Sötétedik és sűrűsödik...) (*Цямнее і гусьцее*)
 (Kezemben tartottam boldogságom...) (*Я трымаў свае шчасьце...*)

ALBERT KANAS /Oroszország - Csuvas Köztársaság/
 Betegtársamnak (*Больниця пи тусă ма*)

JOAN KANE /Alaszka - eszkimó/
 Északi álmatlanság (*Insomnia at North*)

MIRDZA KERLIŇA (1949) /Lettország/
 (Mintha tűzből...) (*Kā no uguns...*)

ELLE-HÁNSA KEVISELIE (1945) /Norvégia - lapp/
A fáradt rénszarvasborjú (Váiban miessi)

ALI KHADAUI /Algéria - kabil/
Lounès Maâtoubhoz

ANTONYINA KIMITVALJ /Oroszország - csukcs/
A tundrában

KÖGÜLTIN DAVA (1922-2006) /Kalmükig/
Rövid versek (Ахр шүлгүд)

EFTIM KLETNIKOV (1946) /Macedónia/
Idegen (Тугинец)
Reinkarnáció (Реинкарнација)

PETAR KRAEVSZKI (1969) /Bulgária/
Ő (тя)

MIHAIL KRASZIKOV /Ukrajna - orosz/
(Amikor az Úr...) (Когда Господь...)
A himnuszom (Мой гимн)
(Amíg Földdé nem lettél...) (Пока землю...)
(Kezdetben volt...) (В начале было...)

MARUŠA KRESE (1947) /Szlovénia/
(Várok, arra várok...) (čakam, kar čakam)

KATARÍNA KUCBELOVÁ (1979) /Szlovákia/
Elég nem belélegezni (Stačí sa nenadýchnuť)
Belégzés zokogás (vzdych vzlyk)

KAJSZIN KULIEV /Oroszország - balkár/
Egy lány fürdik ott a vízben (Туширыу сууда жууунады)

TONE KUNTNER (1943) /Szlovénia/
Amikor tüzek (ko so ognji)
Az első szóval (S prvo besedo)

RUSZTEM KUTUJ (1936) /Oroszország - Tatarsztan, - orosz/
(Minden pillanat...)
(Rossz voltam...)
(Elaludtam a fészerben...)
Féltékenység (Ревность)
Menekülés (Спасение)
Milyen keserű! (Как горько)
(A vén malom mögött...)
(A nyomomban jár...)
A megölt fecske (Вбитая ласточка)
(Az öregségre nem gondolok...)
(A gyógyáshoz...)
(Egy lány született...)
(A nyár vége felé...)

GRZEGORZ KWIATKOWSKI (1984) /Lengyelország/
Korona (Korona)
Nárcizmus (Narcyzm)
Oszlopos Simeon (Słupnik)
Zongora (fortepian)
Majmok (Małpy)
meghajlás (pokłon)

BOJKO LAMBOVSZKI (1960) /Bulgária/
(Mindenki készít magának...) (Всеки си прави своя)
(Megszólaltak a villamosok...) (Започнаха да говорят)

IMANTS LASTOVSKIS (1944) /Lettország/
A szó (Vārds)

WŁADYSŁAW ŁAZUKA (1946) /Lengyelország/
(Bármennyire is igyekszel...) (gdybyś nawet starał się bardzo)
(Beszélj...) (Mów...)
(Amikor a folyóval beszélgetsz...) (Kiedy rozmawiasz...)
Elmulás (Przemijanie)
Homokszemek (Ziarenka piasku)
Amikor mész (Kiedy idziesz)
Úton (W drodze)
Kérdeztem (Pytałem)

Voltam (*Bylem*)
 Éjszaka - utazás (*Noc - podróż*)
 Huszonhárom tizenöt
 Huszonnégy tizenöt
 (A pilóta...)
 (Egy szív szívet keres...)
 Három óra
 Három óra húsz perc
 Négy óra
 A nappal
 (Az ezüst...)
 (Valaki az ablakban...)
 (A fák árnyékába merülök...)
 (A függönyön át...)
 (A nappal vándorolni...)
 A szóért (*Po słowo*)
 (Amikor az árnyékom...)
 (Hallgatom...)
 (A szél a fűszálakkal beszélget...)
 (Kiröppentek a versek...)
 Falevelek (*liście*)
 Október (*Październik*)
 Az este (*Wieczór*)
 A hó (*Śnieg*)
 Ismét ősz (*Znow jesień*)
 (A világ tebenned van...)
 Az öreg költő (*Stary poeta*)
 A vándornak (*Dla wędrowca*)
 (Miért igen...) (*Dlaczego tak*)
 A tél kezdete (*Początki zimy*)
 Fehérség (*Po biel*)
 (A hó behintette a jeget...) (*Śnieg przysypał lód*)
 (A tél küszöbén ...) (*Pierwszy na progu zimy*)
 (A szélben...) (*Na wietrze*)
 (Bocsáss meg...) (*Wybacz*)
 (Egy pillanatig...) (*Przez chwilę*)
 Tavaszelő (*Przedwiosnie*)
 (Csend lett...) (*Ucichło*)
 (A pocsolýában...) (*W kałuży wody*)
 (Minden nappal...) (*Z każdym dniem*)
 (Nap nap után...) (*Dzień po dniu*)
 (Az éjjeli havazás után...) (*Po nocnej śnieżycy*)
 (Szeretem a fehérbe öltözött erdőt...) (*Lubię las w bieli*)
 (Megyek ...) (*Idę*)

NYINA MACJAS (1943) /Fehéroroszország/
 (Azt kérdezed, hogy miért hallgatok...) (*Пытаешься, чого маўчу...*)

AONGHAS MacNEACAIL (1942) /Skócia - gél/
 maradj még ott (*fan thusa*)
 A fa (*A chraobh*)

VASYL MAHNO (1964) /Ukrajna/
 A víz elégiája (*Елегія води*)

ZVANKO MAKOVIĆ (1947) /Horvátország/
 A doboz (*kutija*)

B RANKO MALEŠ (1949) /Horvátország/
 (az erdő szívében van ...) (*u srcu je šume*)

PANDE MANOJLOV (1948) /Macedónia/
 Ölelések (*Прегратки*)
 Mérték (*Мерка*)
 Párbaj (*Двобој*)
 A kör titka (*Тајната на кругот*)

ROLAND MARECKIS (1941) /Lettország/
 A csalán (*Nātres*)
 Ligo-éj (*Ligonakts*)

JOAN-FRANCÉS MARIOT (1959) /Franciaország - occitán/
 Baszkföld (*Euskadi*)

RUDOLF MARKU (1949) /Albánia/

Egy lehetetlen párbeszéd (*Nje dialog i pamundur*)

MARIO ANGEL MARRODÁN (1932-2005) /Spanyolország/

Haikuk, amik nem azok (*Haikus que no lo son*)

EVA MĀRTUŽA (1954) /Lettország/

A fiamhoz (*Delam*)

(Őz-szemem volt ...) (*Man bija stirnas acis...*)

(Széthullók...) (*Šķīļos...*)

EWA MAZUR /Lengyelország/

Az igazi szerelem örökkön tart (a jó románc nem ér véget) /*Prawdziwa miłość trwa wiecznie (dobry romans się nie kończy)*/

JURIJ MELNYIKOV /Oroszország/

Ősz (*Осень*)

A búza (*Пшеница*)

JOSÉ MANUEL MENDES (1948) /Portugália/

Epigráf (*Epígrafe*)

(a jegenyék és...) (*sob os álamos*)

(az ablakon innen...) (*aquém da vidraça...*)

(jeges kopják...) (*gélidas hastes*)

5

LLUIS MESEGUER (1953) /Spanyolország - Katalónia/

A költő és a kurva (*El poeta i la bagassa*)

(Képtelen ódát alkotni...)

Feltételes szillogizmus (*Sillogisme optatiu*)

Ország (*País*)

KADIR MIRZALIEV /Kazahsztan/

A világmindenség és a sztyeppe (*әлем жәнә дала*)

M. I. MAS (1942) /Brunei/

A zenit (*rembang*)

A tenger dobogása (*Rentak Laut*)

VIDA MOKRIN-PAUER (1961) /Szlovénia/

Versháló az erotikáról, kiábrándulásokról és mindenféle fantasztikus dologról /*Részlet/ (Mreža pesmi o erotiki, razočaranjih in vesoljja fantastičnosti)*

MONCHOACHI /Martinique/

Ha védem a testemet (*Prant mon corps*)

Valami, későn (*Quelque chose, tard*)

LASANA M. SEKOU (1959) /St. Martin/

mariposa

MOHAMMAD AL-NABHAN (1971) /Kuvait/

Keret nélkül (الب راطل)

YLONKA NACIDAD-PERDAMO /Dominika/

Illatszavak az esőhöz (*Palabres de olor a lluvia*)

GABRIEL NASCENTE (1950) /Brazília/

A gyeplő (*As redeas*)

ÍBRÁHÍM NASR-ALLAH (1948) /Jordánia/

Veszteség (فراش)

Kérdés (سؤال)

Ártatlanság (براءة)

Csodák (عجائب)

Szabadság (حرية)

Őszinteség (صدق)

Csata (معارك)

Ember (إنسان)

Igazság (حق)

A tábornok beszéde (الامانة)

Legenda (أسطورة)

Düh (غضب)

Vég (نهاية)

Titok (سري)

Élet (حياة)

Bánat (حزن)

BERNAT NEGRE /Franciaország - occitán/
Mályva vagy a törékenység (*Mauva o la fragilitat*)

NEVENKA NEKIĆ (1942) /Horvátország/
Fekete angyal (*Crni anđeo*)

NÉVTELEN SZERZŐ /Hawaii - hawaii nyelv/
Fohász az erőért (*Oli Ho'oikaika*)

IVAN NIKOLOV (1937) /Bulgária/
Az apám (*Баца ми*)
(Amikor közeledik a halálom...) (*Koгаmo дойде ред ...*)
Írónia (*Ирония*)

NÚR AD-DÍN AZÍZAT /Tunézia/
73 tele (73 آتش)

GULCSEHRA NURULLAEVA (1938) /Üzbegisztán/
Hajnali dal (*Тонг иеъри*)
Te is... (*Сен ҳам...*)
(Körülöttem piros pipacs-tenger...) (*Лекин...*)

PETRAS PALILIONIS (1940) /Litvánia/
Egy léhűtő álma (*Aitvaro sapnas*)

MARION PALMER (1953) /Norvégia - lapp/
(Az égbolt lágy...) (*Albmi lea linis*)

SIGITAS PARULSKIS (1965) /Litvánia/
A hideg (*Šaltis*)

MIODRAG PAVLOVIĆ /Szerbia/
A vers kezdete (*Почетак несме*)

VERA PEJOVIĆ (1957) /Szlovénia/
Látomás (*Vizija*)

SYNNØVE PERSEN /Norvégia - lapp/
(a tenger nyergében ülök...) (*sugadan meara salas*)

AINO PERVIK /Észtország/
Fekete virág (*Must lill*)
A medve (*Karu*)
Altatódal (*Hällilaul*)
A forrásnál (*Allikal*)

VITALIJ PETUHOV /Oroszország, Marij El - hegyi mari/
Köszönöm (*Tay*)

WALTER PIEPER /Németország - plattdeutsch/
Június (*Braakmand*)

RICHARD PIETRASS (1946) /Németország/
Az én angyalom (*Mein Engel*)

AGRIS PILSUMS (1957) /Lettország/
(Először csak idén...) (*Tikai šogad pirmoreiz...*)

STEVAN RAIČKOVIĆ (1927-2007) /Szerbia/
Kinek szólnak a harangok (*Komu zvona zvone*)

RÁMAZ AN-NAVÍSZARÍ /Líbia/
A hosszú élet képe (أروص ءاسنل)

TURHAN RASZIEV (1942) /Bulgária/
Verséhség (*Глад за поезия*)
Szolgálatkész (*Услужлив човек*)
Vallásellenes (*Антирелигиозно*)

MARIA LEONOR REIS e SOUSA (1921) /Portugália/
(A te két sötét pupillád...) (*As meninas dos teus olhos*)

SOLVEIGA REMESE (1949) /Lettország/
(Csodálkozol?...) (*Tu brīnies?*)

SYLVIA RIESTRA /Uruguay/
Két víz között (*entre dos aguas*)
a fedélzeten (*a bordo*)
kutyakölyök (*cachorro*)

ANA RISTOVIĆ (1972) /Szerbia/
Kétségbeesett levelezőlap (*Očajna razglednica*)

- JĀNIS ROKPELNIS** (1945) /Lettország/
(az első hó...) (*pirmais sniegs*)
- ALTHEA ROMEO-MARK** (1948) /Antigua/
Mint baobab az erdőben (*Like a Baobab in the Forest*)
- TATJANA ROSTOVAITĒ** /Litvánia/
Galamb (*Balandis*)
- ILGA RUDENE** (1942) /Lettország/
(Ne szakítsd le a virágot...) (*Nenoplūc ziedu...*)
- ABDEL-ILAH SALHI** (1968) /Marokkó/
A játékos (*Al-makhámar*)
Magány (*Vahadat*)
- IRENE SALVATORI** (1978) /olaszországi születésű, Berlinben él, lengyelül ír/
Ruhák (*Ubrania*)
Naptár (*Kalendarz*)
- BAROLONG SEBONI** (1957) /Botswana - angol/
Az Éjszaka Hölgye (*Night-Time Lady*)
- LIUBKA SEGEDY-FALTS** (1932) /Horvátország - ruszin/
Soha (*Hizda*)
- PETER SEMOLIČ** (1967) /Szlovénia/
Apa (*Oče*)
- ELIE STEPHENSON** (1944) /Francia Guyana/
A visszatérők (*Les revenants*)
Egyezés a bennszülöttekkel (*Palabre*)
Az éhség (*La faim*)
- VANJA STRLE** (1960) /Szlovénia/
Csak, hogy legyél (*Samo, da si*)
Nem vagy magad, nem (*nisi sam, nisi*)
Amikor fa voltam (*Ko sem bila drevo*)
A szobám (*moja soba*)
Egyszerű leltár (*Prosti spis*)
A lét (*bit*)
- JANUSZ STYCZEŃ** (1939) /Lengyelország/
A hálószoba küszöbén (*Na progu sypialni*)
Rózsa a hajban (*Róża we włosach*)
Fehér lepel (*Biała zasłona*)
Ártatlanság-szörny (*Potwór niewinności*)
Levelet olvasó nő (*Kobieta czytająca list*)
A test óceánja (*ocean ciała*)
Rómeó és Júlia (*Romeo i Julia*)
- ALEKSZANDR SURBANOV** (1941) /Bulgária/
Kockázat (*Риск*)
(A fa a víz fölé hajlik...) (*Дървото се навежда над водата...*)
(Amikor felnyögtél az álmodban...) (*Когато ти протетваше в съня си...*)
- ALEKSANDER SUUMAN** (1927-2003) /Észtország/
A hivatalos hazudozó (*Elukutseline valetaja*)
Versike (*Lühike luuletus*)
Megismételhetetlenség (*Kordumatus*)
Unalmas szöveg (*Igav tekst*)
A költészet tudatlansággal táplálkozik (*Luule toitub teasmatuses*)
Olimpia (*Olümpia*)
- IVO SVETINA** (1948) /Szlovénia/
(Apa, mint egy üres ház...) (*Oče, kako prazen dom si*)
- ANDRIANA ŠKUNCA** (1944) /Horvátország/
Milyen gyorsan felejt el mindent (*kako sve brzo zaboravlja*)
- SZAIID AHMED AL-HARDALÚ** /Szudán/
1
2
- MIHASZ SZKOBLA**
A kereszténység (*Хрысьціянства*)
- MAJJA SZTYEPANOVA** /Oroszország/
(Berendezkedtünk a realitás különböző részleteiben...) (*Мы благоустроили....*)

TONE ŠKRJANEC (1953) /Szlovénia/
 Tej (*Mleko*)

ULISSES TAVARES /Brazília/
 Transzcendens meditáció (*Meditação transcendental*)

THAGAZIT ZUBER /Oroszország - kabard/
 (Felhőtakaró fedte el a vörös holdat...) (*Мазэ мхьуэпльыр...*)

GUY TIROLIEN (1917-1988) /Guadeloupe/
 Satchmo
 Amerika (*Amérique*)

VIKA TRENASZ (1984) /Fehéroroszország/
 (amikor nyugszik le a nap...) (*калі заходзіць сонца...*)

PETRO TROHANOVSKIJ (1947) /Lengyelország - lemko/
 (Milyennek teremtlek meg...) (*Якы вас буды твору*)

LEELO TUNGAL (1947) /Észtország/
 Éjjeli kert (*Öö aed*)

LJUBOV TURBINA /Fehéroroszország - orosz/
 (Zöld fű áraszt gyenge illatot...)

DONDOK ULDZITUJEV (1936-1972) /Oroszország - Burjátia/
 A hegy visszhangja (*Уулын суураян*)
 Mezei virágok (*Хээрын сэсэгүүд*)
 Város (*xomo*)

ELZA VĚCIŇA /Lettország/
 A gyomláló (*Ravētājs*)

LOLIJA VĚZE (1950) /Lettország/
 (Fáradt vándor voltál...) (*Noguris ceļinieks biji tu...*)

JOSÉ LUIS VISCONTI (1968) /Argentina/
 23. a páratlan években (23. *en los años impares*)

ALEKSANDER WAT (1900-1967) /Lengyelország/
 Három öregség (*Trzy starości*)

SIEBREN WOUDESTRA (1938) /Hollandia - fríz/
 A fényes Hajnalszallag (*De skitterjende Moarnsstjerre*)
 két út (*twā wegen*)
 kegyelem (*genede*)
 Betlehem
 új idő (*in nije tiid*)
 Pünkösd (*Pinkster*)
 Találkozás (*Moeting*)
 feltámadás (*ferrizenis*)
 Nádszál-vigas (reidstāle-treast)
 Rejtett vizek (*ferhoalen wetters*)
 Születés (*berte*)

ADAM ZAGAJEWSKI /Lengyelország/
 Oda, ahol a lélegzet (*Tam, gdzie oddech*)
 Vonat Krakkóból Varsóba (*Pociąg z Krakowa do Warszawy*)

DANE ZAJC (1929-2005) /Szlovénia/
 Egy magány találkozik (*sreča samota*)

KURT AEBLI

(1955)

/Svájc - német/

(Egyszer már láttak minket a szavak)

(Einmal mehr haben uns die Worte)

Egyszer már láttak minket a szavak
kintről az elfelejtett szavak
látták, hogy a dolgok nem
úgy játszódnak le, és ez az
a szó, amivel egy folytatólagos
és célirányú távozást
vezetnek be helyettesítésképpen
mondta egy másik mechanikai
kísérlethez.

(Egy sétával teli pralinés doboz)

(Eine Pralinenschachtel voller Späzierung)

Egy sétával és udvariassággal teli
pralinés doboz az értelem-függő
szigetelőanyag a világ felosztása
két tükörre és azt mondta én az otthont
elmostam magamnak egy borsmenta-
bonbon egy beszédmod egy remény
kissé felhúzott szemöldökkel

MOHAMMAD AL-DOMAINI

(1959)

/Szaud-Arábia/

Az esti Nap

(سَمَشٌ عِيسِي)

Megöregedett a Nap
nem törődik vele hogy mikor jelenik meg
és nem tanúja az menekülők szerelmének a szántóföldeken
kifakult
és elmerült a folyóban
annak felső folyásánál
csak árnyékot hagy nekünk
amint tapogatózva megy az utcán
mint a kivénhedt mókamester
aki megnevelteti
az öreg fűszerárust

ABDULLAH AL-RYAMI

(1965)

/Omán/

Sebesség

(عرس)

Elevenen nézem a dolgokat
Ez talán nehéz
Például tudom hogy rövid táv vagyok
Két oldalfal között
Teljes sebességgel szelem át... miért?
És kockáztatom a hangomat
És habozom a levegőben

És az első csepp mi lecsöppen a homlokomról
Ahelyett hogy megszáradna
Elönt engem
Elevenen nézem a dolgokat
Ez talán nehéz
Tudom hogy ez
Az igazság pillanata
Ami engem illet tiszta képzelet vagyok

Egy kézi fény képe
Ami elvész a vadonban
És bárki is megjelheti a szavaimat
A legnagyobb kőre buktam
Könnyedén az arcomba
Hajíthatjátok azt

(1968) /Palesztina/

Az idegen

(Al-gharíb)

Egy idegen született a házamban
az én ruhámat hordja
énelőttem érkezik vacsorázni
a keze tiszta
a szeme mintegy sterilizált
a szája fehér
mint egy aszpirin
és az emlékezete
ellopja az ingeimet
és árnyékát a testem vonalára
veti

meztelenül állok
és látom két felét
vérző ajkam
és vándormadarakkal teli szemét
félek hogy egyformán
szeretjük hazám virágait és
ő fél amikor
érintetlenül
hagyom kihűlni
a kávémat
becsukom az ajtómat és elmélkedem
egy művirágról a hálósobámban
és ő becsukja a szívét
hogyan megbántson engem.

Átkelés (روب ع)

A vihar ami
az útjában nem talál
semmit
meg a rövid mondatok
a legmegfelelőbbek
hogyan átkeljünk az óceánokon.

FERNANDO AGUIAR

(1956)

/Portugália/

A nehézség problematikája

(Problemática da dificuldade)

nehéz. nagyon nehéz. olyan nagyon nehéz.
valóban olyan nagyon nehéz. nem fér hozzá
semmi kétség, hogy valóban olyan nagyon
nehéz.

nehéz. nagyon nehéz. sokkal nehezebb. olyan
sokkal nehezebb. valóban olyan sokkal nehezebb.
nem fér hozzá semmi kétség, hogy olyan sokkal
nehezebb.

nehéz. nagyon nehéz. még nehezebb. még sokkal
nehezebb. még olyan sokkal nehezebb. valóban
még olyan sokkal nehezebb, nem fér hozzá semmi
kétség, hogy még olyan sokkal nehezebb.

nehéz. nagyon nehéz. mindig nehezebb. mindig
még nehezebb. mindig még sokkal nehezebb. mindig
még olyan sokkal nehezebb. valóban mindig még
olyan sokkal nehezebb. nem fér hozzá semmi kétség,
hogy mindig még olyan sokkal nehezebb.

miért vádolnak azzal, hogy túlzok. nem elégszer
mondom, hogy nem fér hozzá semmi kétség, hogy
mindig még olyan sokkal nehezebb. a legeslegnehezebb.

CLAUDIA AHIMSA
/Brazília/

Eros confuso

Az egyik nem szeretett,
Mert a szabadságot akarta.
A másik azért szeretett,
Hogy szabad legyen.

És az egyik a másik testéből élt.
Így tiltakozott.

Különös szabadság az,
Ami a léleknek akadály
A szex órájában.

„Poesia Sempre”, 1995/5 Rio de Janeiro

GENNAGYIJ AJGI

/Oroszország/

A csend

(Тишина)

1

Amióta valamire is emlékszem
tudom
a szemekben rejlő fájdalomból
hogyan és milyen ütésekkel
díszítenek a hallgatásunk
és a figyelmeztetések elegendők
itt ahol az ébredések zúgnak

2

de azok ugyanattól az időtől amikor meglátták isten világát
csak most kezdték megkülönböztetni
a feketét a fehértől
és lázba jöttek és sietve mondogatják
íme ez fehér
ez pedig fekete

3

a pupillákban
más meghasadások
és a kiáltásokban mintha éveken át
bennem eltemetett kapcsolatokat
keresnék mint érzetet
amikor gúnnal mint bogáncssal
teleszórva lépdelek
valahol egy vízmosásban
egyedül
(oh valaha
ez mennyire
magányos volt és tiszta
én és a mező
mint a világ)

*Геннадий Айги: «Стихи разных лет. 1955-1989»
Советский писатель, 1992*

LAURENT ALBARRACIN

(1970)

/Franciaország/

A hó

(La neige)

A hó egy kacsza (*La neige est un canard*)

amin egy kacsza

hasonmása csúszkál

A hó egy rúgás

nomenklatúrája a hóban

A tojás - feleli a tyúk (*L'œuf - répond la poule*)

A gyökerek nagyanyja

meghalt és eltemették

A hó a havon készült.

A hó a hó alatti (*La neige est la paille qui est*)

szalmaszál és a rajta

talált tojást mintha arany

tyúk tojta volna.

*Laurent Albarracin: „Neige”,
Atelier de l'agneau, 2000, Liège*

URS ALLEMANN

(1948)

/Svájc - német/

A lírához

(Für die Leier)

A kéz, ami a melledbe mar, hogy kitépje a szívedet,
lezuhan. Az a tiéd. Lehajolsz, hogy felemeld.
Akkor kiesik a szíved. A földre vetjük
magunkat Mi magunk hogy kiverjük a szíveket a kezeket
a fogakat. Hogy összezúzzuk. És akkor a hirtelen
zuhanásban lecsúszott a vállatokról a fejetek. És a függőleges
repülésben belülről kifelé fordul, ahogyan el sem
lehet képzelni, de kimondható. És a vér is, ami íme
kifolyt. Messze valami zokog. Türelmesen felzúgnak
mások mindenfelé szétszóródott csontjai.
Ha véletlenül arra járna Orfeusz,
előénekelnék neki a húsfaló lírájához, így fejezve
ki a később lezuhantra rátoluló részvétet.

*Urs Allemann: „Holder die Polder”,
Urs Engeler Editor, Basel, Weil am Rhein, Wien 2001*

LOURDES ALVAREZ GARCÍA

(1961)

/Spanyolország - Asztúria/

Egy kislány a tengerek között

(Párvola ente los mares)

Belemerülve az olvasásba, egyszerre megpihenve a történetben
már semmi sem fáj, és rettenthetetlen vagyok.
Egy hang követ, ami meggörnyeszt az életben,
és állandóan ott van mellettem, egyre csak buzdít
Ez valamilyen új hazugság,
csak hogy ne érezze, csak hogy ne sírjon,
és tengereket építsen, mint a felnőttek a halált.

BETTI ALVER

/Észtország/

Élet-pelyhek

(Eluhelbed)

Kerestem számain az életnek,
osztottam, mit osztani nem lehet,
míg lassan csak rá nem jöttem,
a sors-összeget meg hol lelheted,
egy villámcsapással eljutottál
a csókig, amit halállal mérhetsz,
több száz szép pillanatban volt részed
s az ezer fájdalmat most is érzed

Extázis

(Ekstaas)

Egész biztos: a talpad alatt,
ha az akadályokat el nem taposod,
szilárd talaj csak kevés marad,
magadat is át kell lépned, ugye tudod?
Mily nagy egyszerre az étvágjad!
Ne féljél a pusztulásodtól te, lélek,
fojtsd magadba az összes vágyad,
és a régi ajtót jól bezárjad, kérlek!
Körötted szállnak jeges szelek,
az éjből egy kopár hegylánc magasodik,
a mélységnek árnyait lesed,
és állatok hangját hallod, hol ott, hol itt.
Ha van merszed tovább menni,
hát indulj csak bátran, a szakadékokat
nagy kövek kezdik betemetni,
s az állatok is kerülnek a nyomodat.

(A világ sorsának alig...)

(Maaailma saatus alati)

A világ sorsának alig
egy gramm csak a súlya,
iskolától tébolydáig
pár lépés csak, tudjad.

És támaszték nélkül téged
kötél tart, más semmi,
és ha a mélységet megérzed,
könnyű lesz leesni.

Az ütés messzire nem ér,
mi rést ver a kőbe,
maga olvassza az acélt!
így lesz nyílveszője.

Ledőlnek a támasztékok,
mikor kész a szobor,
nem láttad a szakadéktól,
a tied csak a toll.

Súlyos cseppekben hull (*Raskelt valgub vaha*)

Súlyos cseppekben hull a viasz a rézre,
a tükörben matt árnyakat veszek észre.
Fán fekszem, a meleg testem elhagyta,
az ujjaim már lilák, dér ült az ajkamra.
Köröttem itt a sok szomszéd és a rokon,
a bácsi részeg, a néni beteg, zokog.
A lépcsőn számócat eszik néhány gyerek,
és egy csavargó az ajtó mögött remeg.
Bár a könnyed a fűbe sűrűn csorog ma,
tudd, mi ketten együtt jutunk a pokolba.
Mert vigaszt nem találsz a bánatodra most.

Legvégül (*Lõppude lõpuks*)

Végül is hogy légy valaki vagy valami,
arra, tudd, nincsen szükség semmi,
a víz is lehet édes, de csak pár napig,
az ész erősebb, mint a whisky.

Verejtékbe fúlnak és az ürülékbe,
csak zsírrá válnak, és elégnek,
van, aki fennmarad bronzszobor képében,
csak az ne legyen, Istent kérem.

A sötét völgyben sűrű fekete fátyol
megfojtja a gondolatomat
sok hazugsággal, mit csak agyammal látok,
s végül szebbé teszi álmomat.

öleljél magadhoz, mint egy kis fehér cicust!

Halkan beszélj velem

(Räägi tasa minuga)

Halkan beszélj velem,
úgy jobban hallak téged.
Halkan beszélj velem,
úgy könnyebben megértlek.

Az örömet s a bánatot
a szeleken át megértem
De a holt szavak zaját
a fülemben meg nem érzem

Hangok

(Hääled)

Amikor nincs már zaj, és nem fúj a szél,
A Hold minden hálósobába benéz,
s az égen feltűnnek a csillaggombák,
hirtelen felriadok s járni kezdek,
valami zavarja az éji csendet,
mintha hallanám szirénáknak hangját.

Hirtelen megszólal orgona, hárfa,
a szél a vödröket ütemre rázza,
a vízszivattyú nyivákol, mint macska,
a hídnak a lánc dalol fémesen,
a toronyról a kakas szól érdesen,
a pincéből hallatszik bögő hangja.

Az ég túloldalán felnevet egy flóta,
a lábunk alatt dobog a Föld dobja,
közben megfeszülten harcba indulok
ez ellen az örült hangorkán ellen,
mert kelnek már rohamra velem szemben
éji szimfóniává olvadt zajok.

Varázslók kora
(*Arbujate aegu*)

1

Túl az erdőkön, túl a tavakon,
túl a rozsdaszínű mocsarakon,
a tengereken túl, hol kettétörik a gondolat -
emeltek egy falat.

Azon a falon túl
nincs aki minekünk
lámpát gyújt.

A falon át
senki sem hív,
nekünk senki sem kiált.

Arra, arra
repül
a vers
egész éjjel és felébred
túl a fekete
falon
az Új Teremtő
ölében.

Félj a dicsérettől
(*Karda kiitust*)

A fa bálványt
ne imádd,
és fennhéjázón
ne mondj imát,
dicséret-koszorút
mezei virágból ne fonj!

Tegnap
azt suttogta neked az élet,
hogyan holnap a csillagon fenn
még csak egy
lelketlen árny
leszel,

ha melletted
senki
sem nevet,
ha senki sem ejti ki
haragvón
a neved.

Harangszó (Kellahääl)

A harangöntő leghőbb vágya
önteni szépen szóló
nagy harangot.

Mily nehéz
ez a munka
az ő kicsi lánya
tudja.

Egyetlen ugrással
az olvadt fémbe
veti magát
lefelé
kis fejével.

A mester jajgat,
de már késő,
a kezében csak egy kicsi
piros cipőt tarthat.

Az új harang
így kel életre
és szól mintha
egy kislány lelke lenne.

Néha az éj csendjében
Így zúg a harang:
„A cipőm kérem,
A cipőm kérem,
bim-bam, bim-bam...”

Mindig megújul az élet (Elu on alles uus)

Mindig megújul az élet.
Mindig lesnek rá veszélyek.
Veszélyben vannak a fákon a
rügök.
Veszélyben vannak a tücsök, a
füvek.

Valahol vagy mint egy növény,
de lehet hogy
tartozol már a madarak
közé.

De az emberi lelked
el nem hagyja soha
testvéreid,
az állatokat.

Olykor hev támad rád,
vágja a szavak sorát.
De vagy te
hangszer, gondolkodó
viharnál vagy
erősebb
vagy te kő
és szó.

Maga az élet
a vízből tesz téged
világfénné
az időn keresztül.
Az élet nevében
állsz az éltre.
Az élet nevében
amint kell
vagy sorsod ellenére.

Küldetés (*Läkitus*)

Ha a mélysötét éjszaka, meglehet,
holnap vagy
holnapután
állattá
aláz tégedet -

vagy akár
az új évszázad
mint
kis legyet kőbe zárhat -

és te, te, mint
kire hat varázs
viszed az időn át
az élet szavát,

ott, a csillagon
miránk is emlékezz
te, kit magával ragadt
a költészet.

RATI AMAGLOBELI

(1977)

/Grúzia/

Szerettelek ugyanazzal az érzéssel

(ძე შენ ძოყვარდი იმავე გრძნობით)

Szerettelek ugyanazzal az érzéssel,
Mint a világot és a gyermekeket,
Mi kifakult, ahogy teltek az évek,
Majd teljesen eltűnt együtt teveled.

A nyugalmam szertefoszlott egy éjjel,
És szinte nem éreztem a lábamat.
Szerettelek ugyanazzal az érzéssel,
Amivel a Földet szereti a Nap.

Minden ajtót bezártál magad mögött,
Soha be nem engedted a házádba,
És belém ezernyi gyanú költözött,
Férfiakat fogadtál az ágyadba.

Egy este téged meglátogat Isten,
Csodás, mélykék ünnepi öltözetben.
Te egyedül leszel, mit nem is hittem,
S lobban a szerelmed abban a percben.

Hogy öleljelek, széttárom két karom,
És te fogadod az ölelésemet,
Örömteli kiáltásom hallatom,
Mint hajó, mikor a parthoz érkezett.

PETYR ANDASZAROV

(1937)

/Bulgária/

Vajon mert

(Дали зацумо)

Magdalinának és Matejnek

Vajon mert ismeretlen utakról jövünk,
és felvonóval másszuk meg a sorsunkat, és névtelenül kerülünk bajba.
A lakásunkban, mint kórházban fogadjuk a rokonainkat,
a szomszéd ünnepeket összeszorított fogakkal, dühösen átkozzuk.

Vajon mert az éjjelek az óra ketyegésével sóhajtoznak,
és a megállók felé álmos lábak iramodnak, mint nyugtalan gyerekek,
Átgázolunk a jó szón, mintha az lenne a legfeleslegesebb,
a tekintetek ellenségeskedése döfi keresztül a testünket.

Vajon a félelemtől, hogy a lélegzetünk elakad a magas lépcsőn,
marjuk szét az eget, tartjuk be szigorúan a diétát.
Vajon mert feledésbe temetjük a magányos háztömböket,
fogadnak esti hideg közönnyel a kapuik.

Vajon mert megfontolatlanul futkosunk a dolgok körül, és vitázunk
a ránk mosolygó arcokat, a nekünk nyújtott kezeket figyelembe sem vesszük,
és még el sem hajítva a fáradtság kifakult ruháját,
rejtőzünk vak kagylóként saját kis világunkba.

De néha az apák várakozóan kinyitják nekünk az élet kapuját,
és a nevünket elkukorékolják a gyerekkor kerítésén a kakasok.
Anyáink meg nem békélve imával fordulnak a messzeség felé,
és sáfrány színben huny ki a szemük.

«Пламък» 1982 май, София

NATALIJA ANDREEVA

/Bulgária/

Sors

(Съдба)

Elhittem, hogy kihuny a csillaga -
ő meg nem tántorodott.
Nem azért, mert nem akart - mert így rendeltetett:
a lélek legyen megkötözve, lakjon a tárgyakban,
de azok óvakodjanak annak szent lángjától.
A tehetségnek megvan a reszkető sorsa,
hogy ne legyen az útja
jó, mások útjánál könnyebb.
Amikor a többiekhez akar hasonló lenni,
az eszébe juttatják, hogy ő másmilyen.
Örökmozgónak született -
a lélek hajtja, ami
kényelemben született - de teljesen kényelmetlen
és holt testben él.
És az egymástól csak vékony lapokkal elválasztott
érzések és gondolatok világmindenségévé teszi.

«Пламък», 10, 84 - София

BENOÎT ANGER
/Franciaország/

(Elhagyott strandon napfény apály...)

Elhagyott strandon napfény apály
hullámtörőn megtörő tekintetek

utóhullám fürdette ágyék
élvezzük előnt a tenger

Capocotta (Andrea), 26 XI 97

(Tökéletes feleség és boldog anya...)

Tökéletes feleség és boldog anya
lezárt éveire gondol

reszkető föld aláaknázott álom alatt
mily szent megtagadás

Rome, 6 XI 97

(Ha az eső aknázta mennyezet fenyeget...)

Ha az eső aknázta mennyezet fenyeget
rejtsük kabátunkba a könyveket

a szavakat a szájba szívet a melegbe
titkos vallomás

Rome (Andrea) 25 XI 97

(Visszatérés a nem-kiindulási pontba...)

Visszatérés a nem-kiindulási pontba

amikor valaki a farkába mar

majd vidám fickó vagy lagymatag szörnyeteg

szalonnabőrként hever a tűző napon

Capocotta, 4 XI 97

*Poème du jour No 22 - Publié le 18 juin 1998
pour le Marché de la Poésie - Atelier de l'Agneau*

VALDIS ĀRGALS

(1957)

/Lettország/

Ma...

(Šodien...)

Egész héten
járkáltam -
viharfelhő voltam.

A felgyülemlett villamosságtól a hajamból
szikrák
pattogtak.

Egész héten át magamba fojtottam
a zivatart
de tegnap átadtam
a sötét felhőknek.

*

Ma
a szél engem, a fehér felhőt
darabokra szaggatott
és belehajított a Napba.
Ma...

(Minden reggel, amikor munkába indulok...)

(Katrū rītu...)

Minden reggel, amikor munkába indulok,
Égve hagyom a szobámban a lámpát,
Hogy este, amikor hazajövök,
Mindig úgy tűnjön, hogy valaki vár rám.

„Acis” Liesma, Rīga 1978

ANNA ARNO
(1984)
/Lengyelország/

(Mielőtt szétválnának az útjaink...)
(*Zanim nasze drogi rozejdą się...*)

Mielőtt szétválnának az útjaink
mennyi esténk maradt
mennyi csillagunk az égen
de lehet már csak ez a pillanat
csak a most
mielőtt véget ér az idő
visszahúzódik a tenger
üt az óra
amikor mindenki maga marad

Gyere még előtte
mutasd meg messziről magad
és ha képes vagy rá
jöjj közelebb

„Zeszyty literackie” 108,
Varsó-Párizs, 2009 tele

(Az éjszakai vonatban Krakkó felé...)
(*W nocnym pociagu do Krakowa...*)

Az éjszakai vonatban Krakkó felé
egy kis piros könyvet olvastam
amiben Szókratész Alkybiadész és mások
a szerelem értelméről vitáztak
visszafojtott lélegzettel
hogyan ilyen dolgokat
valóban lehet
ilyen szépen teremteni szavakból
sőt a világban is amit ismerünk
És képtelennek tűnt
hogyan idős korban óvtak a könyvektől
hogyan még sokat kell szeretned
és sok időt elvesztegetsz
mielőtt megismered
annak fájdalmát és édes ízét

„Zeszyty literackie” 108,
Varsó-Párizs, 2009 tele

NADZEJA ARTIMOVICS

/Lengyelország - belorusz/

(a beszélgetésünket...)

(наша размова)

a beszélgetésünket
könnyedén körülvette az éjszaka
az egyszemű Hold melengette

nézzük
hogyan fehéredik a fekete idő
a távol maradt vékony ujjak alatt

az elegáns kosztümbe öltözött
szavaink hangjegyei megrozsdásodtak
és csak a szívdobogás alatt
létezik eleven szín

(A csontvázamat...)

(Апрачаеш штодзённа...)

A csontvázamat
Minden nap
Látomásokba öltöztetted
Fekete szemhéjad
Őrült szerkezetét
Különböző szavakba öltöztetted
Sima szavakba
Kő-szavakba
Szó-árnyék-szavakba
Mik üres hallgatásban
Lógnak
Te hallgatsz

Aj, itt repültek a ludak

(Ой, ляцелі гусі)

aj itt repültek a ludak
játsszatok
perdüljünk táncra
meglátjuk a szárnyaikat

nagy
elérhetetlen szárnyaikat
adjátok nekünk azokat
hogy szálljunk
a tágas térségek felett
és ne vessünk
hogy milyen kicsi is a mi világunk
és amikor lezuhanunk
a fekete földre
látjuk majd
hogy milyen nagy
a világ
és minekünk nincsen szárnyunk
hová vitték
a vadludak
aj elrepültek a ludak

*Надзея Артымовіч: „Адплівае спакойнае небо”,
Беласток 1999*

(várj még egy kicsit...)
(прачакай яшчэ)

várj még egy kicsit
a szeretlek-től
a szerelmes versig
hosszú az út
kell találni kulcsot az ajtóhoz
összevarrni az ajkakát
keresni egy újabb tenyérynél földdarabot
hallgatni a nyugtalan csendet
mondani az ismerősöknek két szót egy másik tárgyban
kijönni az érdekes film után a moziból
végigülni egy éjszakát a vonaton
majd haza kell menni saját magunkhoz
elővenni a szükséges gyógyszereket
elbeszélgetni az eleven falakkal
megállítani az órát
és elmenni

menni Hozzád kérdőjelek nélkül

*Надзея Артымовіч: „Адплівае спакойнае небо”,
Беласток 1999*

(A november szétfolyt...)

(Листопад расплывётся)

A november szétfolyt
Mint a vulkáni láva
Ami kiegyengette a terepet
A november szétfolyt
Kiegyengette minden napomat
Az élettelen napokat
A nyugtalan napokat
A nappalok és éjszakák nélküli napokat
A halott agy
Zúzott kövek háromszögeivé nehezül
A pulzus lassan leáll...
November, szeretlek...

Надзея Артымовіч: „Жоўтая музыка”

(átúszott az égen...)

átúszott az égen
egy egyszárnyú madár
az ablakom mögött dalolni kezdett
a magányos szél
egy ismeretlen ma tizenkét hónapos naptárt ajándékozott nekem
amiben nincs tavasz

(meghal a költő...)

meghal a költő
ez a halál csupán
egy álom

(Belszk fölött szürke az ég...)

Belszk fölött szürke az ég
szürkék az utcakövek a küszöb egy elfeledett muzsikus
ül a szürke küszöbön

Belszk egy határ nélküli város a határon
a szürke küszöbön
a muzsikus elaludt

ILGONIS ATSLĒGA

(1951)

/Lettország/

Tavaszi gondolatok

(Pavasarigas pārdomas)

Majdnem elbeszélő költemény

I.

Teljesen olyan nem vagyok,
mint amilyen vagyok,
és, hogy milyen vagyok,
meg senki sem értheti.
És már nem is kell -
akkor másoknak minek megmutatni,
hogy az istállómban hol bűzlik a trágya,
hol illatozik a szalma.
És ez már tréfa is lehet,
hogy szalma nélkül meg lehetne lenni,
de trágya nélkül...

II

És akkor beszaladok a kertembe
mint akkor
a tölgyeken már előbújtak a levél-tüskék
de az almafák még virágozni sem kezdtek
de mintha minden csak tréfa lenne
a kocsim valamelyik kereke
mindig csak tovább előre
gurul

III

oh, te, álom-méhem
a legyek csak az ablaknak ütődnek
a Pegazus nem rágja a zabláját
csak a macska alszik
és dorombol egész nap
nincs sem pelyva sem liszt
mit örölni kellene

IV

... és akkor kezdődött.
Előbb megrémült a kis nyárfa,
és végül, a ruháját levetve,
beugrott a tóba.
Így állt ott és remegett.
A kishúgai is, a hársfák
a szemük elé engedték
a hajukat, hogy ne lássanak...
A büszke kőris recsegni kezdett,
amint hajlongott.
Mi történt akkor?
Déli Don Juan
esőfelhőjén elővágatott -
csak úgy prüszkölt,
és csak úgy csurgott róla
a szent esővíz...
Tavasza.
Az én szívemben is....

V

...de tulajdonképpen mi van a szívemben?
Pár véredény,
amiket bármikor
helyettesíteni lehet műanyag protézisekkel,
két kamra és két pitvar.
Az egyik kamrában
még be nem tört arany paripa
a másik kamrában
néha az ősz hajszálaimat raktározzák el.
De én magam a pitvarban ülök,
és vinnyogok.
Nem igyekszem befelé.

VI

És biztosan mindig is
így volt és így is lesz -
előbb a titkárnő
majd talán az elnök
fogad minket.
És az az elnök
már nem is valamilyen itteni főnök
(erről már maga a neve is tanúskodik,
hogy ő éppen csak
nagyobb valakinél,
egy kicsit valamilyen senki előtt)...

VII

És már jó,
ha valaki elé jutsz.
Elöttem vagy
a sorban narancsért,
ő teelőtted van
a fogorvosnál.
Én saját magam előtt vagyok.
És próbálj meg csak becsúszni mellettem!
A társadalom öntudatos része azonnal
olyan lármát csap!...

VIII

és elszaladok a rétre,
ahol még tavaly nyáron a nagyapám
szénát kaszált,
és egyszerre már az apám is
arra a rétre akar menni,
és egyszerre már én magam is
ott vagyok a réten,
ahonnan már csak
öregem jövök vissza.

IX

És a tehenek esznek és nyalakszanak
ha a szénához odateszel még
egy kis kenyeret
és már nem olyan drága
a feketekenyér-tégla
már nem drága
de nekem ugrál a szemem
vajon te emberke tényleg
elfelejtetted hogy
a kenyér mint a Nap
öreg is de fiatal
de te azt
a malacoknak a teheneknek
a lovaknak

nos még meg lehetne érteni
hiszen a ló a testvérünk
hiszen a ló a kenyérünk
volt

biztosan ezt kell mondani
volt

X

Oh, napjaink gyors üteme!
Oh, napjaink öreg ifjú emberei!
Nézzétek -
a hatvanas éveikben járó fiatal szomszédasszonyaim
import nadrágkosztümöt viselnek
és micsoda parókát!
De az én egyik rokonom
elég ritka szakállat növesztett.
Milyen kedvesen néznek ki az álarcaikkal.
És ismét ezt halljuk:
oh, ezek a mai fiatalok....

XI

És én így tántorgok a körben és köröttem
egy kis kenyér
és az a rét -
amely kedves helyet az életében
biztosan soha senki
el nem felejt

XII

és már nincs mit elfelejteni
mert a kis fészert
a vén ággyal
és a brigádvezető összefirkált mopedjével
és még a kút is áll
és mellette a gém mint egy hosszú gólya-nyak
kérdézi
lesz-e még nekünk dolgunk
ha már maga a gólya is
az élet szimbóluma
és van kinek tetszene
a szarka csőrébe kerülni
mint csillogó csecsebecse
akkor már jobb a gólyával
talán valahová elviszi
talán valahol ledobja
valamelyik befűtött fürdőbe

XIII

és az emberek sokáig örültek
jó, hogy a talajjavítók
ezt a földöt nem bontották le
nos
még egy nagyevő

XIV

és úgy volt amilyen világ a világ
és még hárommillió évig így lesz
előbb a nagyevő
majd a dolgozó
és ismét minden hibánk
egyre ismétlődik majd
és mégis egy kicsit megy előre
talán ezt az erdőt még nem vágták ki
talán azt az üres üveget még nem törték össze
a mi fatörzsünkön
de a kígyók közül egy biztosan
nem fog félni
mint a borsó feltekeredik
a tök virágára a komlóra
ősszel a mirtuszcserjén
és akkor a gólya
majd elrepül

„Acis”, Liesma, Riga 1978

ROSE AUSLÄNDER
(1901-1988)
/Németország/

In Memoriam Paul Celan

„Meine blonde Mutter
kam nicht heim”
Paul Celan

Nem jött haza
az anya

sohasem adta fel
a halált

a fia táplálta
fekete tejjel

az tartotta az életben
ami belefűlladt
a tinta-vérbe

az elhallgatott sorok között
a nem-szó
az űrben
fénylett

*Rose Ausländer: „Gesamtwerk in 16 Bd.,
Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main 1975*

Még sok mindent
(*Es bleibt noch*)

Mégis pompás
hús-por

Ez a fény-születés
a szempillák ölén

Ajkak
igen
még sok mindent
kell elmondani

*Rose Ausländer: „Gesamtwerk in 16 Bd.,
Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main 1975*

JOSEF BALLESTER
(1961)
/Spanyolország - katalán/

Taktus
(*Tacte*)

1

Színpad egy háborúk közti időben,
egy füstös és álmos kabarében.
Egy hölgy, harisnya és zene
a végtagok érzéki mozdulata,
a tekintet, a nedves szempillák
törékeny, tiltott vágyra éhesen.

három
(*tres*)

Két ifjú szerető.
Rendkívüli szerelem, minden pillanatnak
örvendő szerelem.
Szerelemtől romlandó testek.

Jön és elviszi,
hogy vissza ne hozza.

*Josef Ballester: „Passadís voraç del silenci”,
El Cingle, Valencia, 1985*

MOHAMMAD BANÍSZ
/Marokkó/

Porrózsa
(رابغ نم قدرو)

1
Széthullanak a reggel
helyei és a levegő
mi a félhomályból támad rám

2
A hátam már nem ébred
fel azután
hogyan az örökkévalóság felhővel
teljesen eltakarta

3
A fák találják ki maguknak az üszögöt
vagy
a vak teszi
a kezét
a vízbe?

WOJCIECH BANOWICZ
/Lengyelország/

(Mivel a társadalomban nincs...)

1.

Mivel a társadalomban nincs
senki, akiben meg lehetne bízni
a kisebbik rosszat választja. És mindig
ugyanígy van, a kisebbik növekszik,
és felemelhetetlen teherré válik.

2.

A pap nem akar beszélni velem. Tegnap ismét
bezárta az ajtót. Mi az oka? Az ok mindig
ugyanaz. Ezt kérdezi: az Isten másképpen látja? Igen, az Isten
ezt másképpen látja, mondom, bár úgy láthatja,
ahogyan a pap látja.

3.

Amikor lecsap a rossz, kissé visszakozunk. Visszatérünk
arra a helyre, amit elfoglalt, amikor már mindennek vége lesz.
De amikor minden elmúlt, sohasem lesz ugyanúgy: a határok
eltolódtak, és most mi is bűnösök vagyunk.

AHMED BARAKHAT

(1960-1994)

/Marokkó/

Egy kis szó

(Kalamat szaghírat)

megyek a piacra
kérlek várj míg vissza nem jövök
kimoshatod a ruhádat ha unatkozol
és ha zavar az ajtó
vedd le
és tegyél valamit a helyére
kérlek ne hagyd az arcodat a tükörben
majd az ablakon át menj ki
ne légy öngyilkos ami a szokásod
hanem
várj rám
itt
amíg
vissza nem jövök

IREN BAUMANN

(1939)

/Svájc - német/

A jegy

(*Das Billett*)

Ez Önnek szóló
meghívó
nyolcra várom Önt
barátok jönnek
májusi sört fogunk inni
és táncolni is fogunk
semmi másra ne gondoljon
ha akadályoztatva lenne
telefonáljon
a visszautasítás nem riaszt el
egy álomszép kobra
egy nemrég kikelt pentaki
lesz ott
látja
az estét
az Ön részvétele nélkül sem
fogom egyedül tölteni
és ezt a rendkívüli időpontot
a rám jellemző módon fogom megünnepelni
később majd összeszedem a csontokat
az evőeszközöket visszateszem a helyükre
a cipőket szép sorban
felállítom majd
a gyékényen

*Iren Baumann: „Die vorgewärmten Schuhe”,
Edition Isele, Eggingen 2000*

JÜRGEN BECKER

(1932)

/Németország/

Ami elérendő

(*Was zu erreichen ist*)

A legközelebbi óra. Mintha várakoznának. De
a dolgok mennek tovább, az öregség terheiről nem kívánunk
komolyan beszélni.

Elég világos van kint. Semmiféle
felszólításnak nem kellett okot szolgáltatnia a vezércikkben; mindent elég
korán elmondtam neked.

Ez valóban egészen egyszerű. Háttal a falnak,
az ablaknak, a képernyőnek, az ajtónak. Semmit se vigyünk magunkkal,
az asztal most üres marad.

*Jürgen Becker: „Journal der Wiederholungen”,
Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1999*

ABBASZ BEIDUN

(1945)

/Libanon/

Az élet virága és apám fekete szíve

(دوسالایبأ بلق و ةایحلأ ةرهز)

Felfaltuk az élet titkait
az élet virágát
és apám fekete szívét
mindkettőt megettem
de nem volt semmi ízük
csak két kezembe
sok hazugságot vetettek
amik nem hoztak
gyümölcsöt csak a hajamba hulltak magok nélkül
és én egy marék nevet szórtam
a madaraknak
amikkel azok mit sem törődtek

ANDI BEJTJA
/Albánia/

A költő
(Poetit)

A magányos partoknál
Mindig áll egy hajó
Ami elvisz
A lakatlan szigetekre

*Andi Bejtja: „Apokalipsi kurrë nuk ndodh”,
Afërdita, Tiranë 1998*

CIRIL BERGLES

(1934)

/Szlovénia/

Párhuzamos életek

(Vzporedna življenja)

Kihunyt egy ház
hogy lehessen egy másik

Itt van az életem
kölcsonvett álmokból

Fénnyel töltöm meg
egy ismeretlen házát

A sötétben ezt mondom:
Másvalaki él itt
akit a nevemen
lehetett nevezni

*Ciril Bergles: „Moj dnevnik priča”,
Aleph/93 Ljubljana, 2004*

EMILI RODRÍGUEZ BERNABEU

(1940)

/Spanyolország - Katalónia/

A kis szirén nyomában

(A la recerca de la petita Sirena)

Ki rajzolta le
e távoli tájat,
ahol a szemek ezt a teljességet figyelték?

Ez a nőiesség,
a tánc,
a fénybe borított arc.

A fülkagyló,
a nagyon piros ajkak
belém vésték az örömet,
a belső vidámság,
a nyers fiatalság,
a petyhüdt külső,
a hideg haza
állhatatosságát.

A vízparton,
összeállítva a vonatok,
a csillagok és az évek,
a kitaposott utak leltárját,
a közelség reményét,
a meleg ígéretet,
az ének heves érzetét.

*Emili Rodríguez Bernabeu: „Escandinàvia”
Edicions Bromera, Alzira, 1996*

Közmondás szabadon a Stockholmi öbölről

(Proverbi blanc sobre la badia d’Estocolm)

Minden invázió
és minden keveredés
fájdalmas dolog.

Mintha csak egy kis sziget lenne,
védjétek a földeteket!

*Emili Rodríguez Bernabeu: „Escandinàvia”
Edicions Bromera, Alzira, 1996*

BAIBA BIČOLE

(1931)

/Lettország/

Apróságok

(Sikumi)

I

Egyenesen a vékonyamba vágtak
a sarkantyúk, csillagok gyúltak
a robotban.

II

A szürke nagymamának egy
unokája született. Nyári
talány.

III

A kert fehér cipóját
a Nap süti, ősszel fekete
a kenyér.

IV

A szél kicserepesedett ajkakkal
lélegzik, a nyelvével kopog
az ablakomon.

V

A nyelv sziszeg, sípol,
zúg, összezsavarodik, a nép
nehéz ruhája.

VI

Fekete túró fekete fogakon,
fehér kenderolaj fehér rozskenyéren
falatozás negatívja.

Pillanatképek
(*Stundu ainavas*)

I

A reggel törött korsója
az ajkaim hosszú árkok
barna rozsda folyik.

II

Rokka tekeri
a hajamat az összezsomósodott kóc
kiáltozik

III

Helytelenül beállított
barnás ekeszarv
nem vagyok kanca

IV

Békák zöld taván
napnyugta vörös botjával
vágom a nádat

V

Egy cerkóf alszik a szulák tövében
boldogan felkiált egy nyaktekercs
amikor leesik.

VI

A lepedő fehér vásznára
rajzolt a testem
egy aktot.

VII

A lom szeszélyes holmi
morzsából teljes kenyér
az álomfejtőnek kudarc

*Baiba Bičole: „Atgriežos”,
Liesma, Riga 1991*

TOMA BINCSEV

/Bulgária/

Gyermekkor

(Детство)

A szegénységnek -
az előnye, hogy leléphetsz
a fa küszöbről egyenesen a földre...

Emlékszel a kertre? -
zöld, tüzes és meghatározhatatlan,
de eleven és mozgalmas...

Ki
és milyen szeretettel ér
a sárhoz,
hogymint virágokat formázzon,
és fényt öntsön a szentjánosbogár hasába?...
És miből van az üllője,
amin kovácsolják a csalogány hangját?...

Higgyél - nem is érezve - az érzésben,
ami a virágokhoz tesz minket rokonná,
és a felszálló madárhoz...

Ki sejtette akkor
hogymint sokkal szebb és magasabb
a beléd zárt szárnyalás - egy kis észrevehetetlen testbe,
ami a sarat tapossa, de van már ereje
felnézni az égbe...

«Пламък», 10, 84 - София

VIJA BOKALOVA-RAMĀNE

(1954)

/Lettország/

(mint homok az ujjak között...)

(Kā smiltis...)

mint homok az ujjak között
visszafordíthatatlanul
mint víz a homokon át
vissza nem térőn
áthull
átfolyik
átvonul
áthalad

- - - - -

át - hull
át - folyik
át - vonul
át - halad

- - - - -

- - -

át -
hull
át -
folyik

- - - - -

- - - - -

- - - - -

de akkor jössz te
és mondod
ne nézd a homokórát
az rémisztő
inkább gyerünk keljünk át a hegyeken

„Acis” *Liesma*, Riga 1978

ANNA BOLŦ
(1957)
/Lengyelország/

A hétköznapi lét kibírhatatlan
(*Codzienność jest nie do zniesienia*)

Minden nap mosakszom,
minden nap jobb lábbal
lépek
a földre
minden nap imádkozom
minden nap eszem
kenyeret vagy zsemlét
minden nap eltakarítom
kisseprűvel a morzsákat
minden nap nézem
a madarakat
a virágokat
az embereket
minden nap elgondolom
hogyan lepjek meg egy verset

*Anna BolŦ: „Kartki na wiersze”,
Biblioteka Miejsko-Powiatowa
w Kwidzynie Zeszyt nr 4/2010*

Bosszú
(*Zemsta*)

Az egymásra dobált tárgyakon
kívül
van még egy rőfögő
szerencsemalacom
anyám után egy fehér abroszom
és egy magról nőtt kis citromfám

Rémülettal gondolok
arra hogy hirtelen el kell hagynom a várost
a világ körüli utazásra
arra hogy mi van a hegyeken túl
az ismeretlen országokra

Élvezettel gondolok
arra hogy minden nélkül távozom
az üres táskákra
az üres kezekre
a szemközti házra
az ablaküvegen át lefolytatott beszélgetésre
a citromfával
ami már hét éve kinőtt
egy magból
de sohasem fog virágozni

*Anna Bołt: „Szczęść Boże”,
Towarzystwo Literackie
Narocz-Kwidzyn-Gdańsk, 2010*

VYTAUTAS BRENCIUS

(1945)

/Litvánia/

(Úgy látszik, mi ott is születünk...)

(Atrodo, mes tam ir gimėm...)

Úgy látszik, mi ott is születünk, hogy
Vontatókötélre száradni aggassuk a reggeleket, mint a szennyest,
Nézzük, hogyan lobog a szélzsák.
Kemény és fájó izmaink legyenek,
Csendes, szélvédett helyeket keressünk, és ne találjunk,
Hónapokig várjuk a leveleket és a könyveket,
Hab és sós verejték szagát szívjuk magunkba.
Álmainkban térjünk vissza a part melegébe
Vihartól űzve,
Mutassuk meg a tengernek az értékét,
És a mélységekről beszéljünk.
Széles vállúan érkezzünk haza,
Keljünk át a tengeren, amilyen nincs Ajvazovszkij képein.
Poros újsághalmazon aludjunk...
Nézzük meg, hogy mennyire sürgősségtelenek
A régi tankönyvek. Töröljük le, és nyissuk ki azokat...
És ismét induljunk arra,
Ahol a viharok és az esők sírnak.

*Vytautas Brencius: „Sugrįžimų šviesa”,
Vaga, Vilnius 1976*

JOSZIP BRODSZKIJ

(1940-1996)

/Oroszország/

Vers a vak muzsikusról

(*Стихи о слепых музыкантах*)

A vakok éjjel
kóborolnak.
Éjjel sokkal könnyebb
átmenni a téren.

A vakok tapogatózva
élnek,
a kezükkel érintve meg a világot,
nem ismerve a fényt és az árnyékot
és érezve a köveket
a kövekből falakat
emelnek.
Azok mögött férfiak élnek.
Nők.
Gyerekek.
Pénz.
Ezért
nem szabad lerombolni azokat
és jobb körbejárni
a falakat.
Közöttük a zene
megmakacsolja magát.
A zenét elnyelik a kövek.
És a zene
meghal bennük,
amikor elkapják a kezét.

Rossz éjjel halni meg.
Rossz tapogatózva
halni meg.

Ezért ez azt jelenti, hogy a vakoknak
egyszerűbb a dolguk.
A vak átmegy
a téren.

A halak télen
(Рыбы зимой)

A halak télen élnek.

A halak az oxigént rágják.
A halak télen úszkálnak
a szemükkel hasítva
a jeget.
Arra.
Ahol mélyebb.
Ahol a tenger.
A halak.
A halak.
A halak.
A halak télen úszkálnak.
A halak ki akarnak úszni.
A halak fény nélkül úsznak
A hideg és elmosódó
Nap alatt
A halak az örök
hal-úton
úsznak el a haláltól.
A halak nem ontanak könnyet.
Fejükkel a jégtömbökre
támaszkodva
a hideg vízben
megfagynak
a hideg
halszemek.
A halak
mindig hallgatnak,
mert ők szótlanok.
A vers a halakról
mint a halszálka
keresztben megakad
a torokban.

Gladiátorok
(Гладиаторы)

Búcsúzunk.
Találkozunk a sírban.
Közeledik a mi időnk.
És aztán?

Nem győztünk.
Az arénában halunk meg.
Nem öszülünk bele
a nőkbe, az italba.

...De az égbolt a Colosseum felett
ugyanolyan kék,
mint a szülőföldünk felett,
amit hiába hagytunk el
az igazságért,
és szintúgy
a rómaiak kincseiért.

Egyébként
nem sértődtünk meg.
Ez talán sértés?

Egyszerűen ilyen,
úgy látszik,
sors jutatott
minekünk....

Közeledik a mi időnk.
Az emberek már helyet foglaltak.
Az arénában halunk meg.

Az emberek látványosságra éheznek.

Szonett (*Conem*)

Újból szülessél!
Hiszen ők csak hó,
Csak havas mesék.

Éld át a zugot
A zugok mögött,
Éld át a csomót
A rossz s jó között!

Élj bár egy percet,
Élj évezredet,
Élj át kiáltást
És sok minden mást!

Élj át verseket,
Éld át, mit lehet!

BÚ ZAYD HIRZ ALLAH

(1958)

/Algéria/

Marokkói esetek

(قريب غم تالاح)

1

Nem sírtam
csak szegfű-pillák csapdosták az arcom
és harmatcseppek hullottak rám
Latifa részegített meg
A Kentiras mint bor illatával
amint csak leszállt az éj
gyengéd kezét nyújtotta felénk a fény
és a csend hátán szálltunk
két madár kíséretében
míg Mahdia partján le nem ereszkedtünk
csónakok formájában

2.

Amikor feljött a teli hold
tisztá volt a fény mint az eső
ő dalolva eltávozott
az ösvényre tért
a hasisban keresve az utat
és az éjszaka sötétjét
én követtem Latifa faláig
követtem amint énekelte
„Az én boldog világom”

megálltam Latifa falainál
örömtől ittasan
a tűzből szivárványt festettem
a beszélgetésünk
lángjában

3.

egyszerre belefeledkeztünk a beszélgetésbe
és magunkról is megfeledkeztünk
egészen a krizantémos világig
az idők végéig
megrémültünk és elindultam
ahogy tetszett nekem
milyen gyakran mentünk vissza aznap a tűzbe
az ajkak és az ételek ízéhez

4.

Az ifjúi hev egy lendülete
és Ghaszán magával vitte
a reggeli harmat nyugalmát
a virágok csendjét

és a kancám összekócolta a sörényét
leste az én hajamat
és egy hidat festett hozzám
majd a karjaiba kapott
és a melléhez szorított
becsukta szemét
és felkeltette a szenvedélyemet

5.

ahogyan a homok számolja
az estébe vesző lépteket
kendőjével beteríti a csillagokat
előkészítem a tálat meg a tömjént
átnyújtom neki és hozzá bújok
hogy kezével olvassa el a gyermekkoromat
ami elindította lépteimet a felhők felé

állandóan követem
botladozik otthagya nekem
a remegést és a nyugalmat
s amikor újból feltűnik Latifa
könnyecseppek mossák a várost

ASTRID CABRAL

(1936)

/Brazília/

Memorial day

Száz év
és ez az élet
nyomtalanul
egy madár röptévé
lesz.

Száz év
és ebből a ruhából
már egy egyetlen
egy foszlány
egy szál sincs.
Száz év
és az a kevés, amit tudok,
titokká válik.

„Poesia Sempre”, 1995/5 Rio de Janeiro

ANTONIO CAMPAÑA

(1922)

/Chile/

A halál szokása

(*Costumbre de la Muerte*)

Részlet

1

Itt a dél-tenger előtt, én, a hõn szeretett,

a barátaimnak és mindenkinek mondom, amit most mondok:

ott megfosztanak a levéltáram nyugalmatól,

és ma már nem elég a száműzetés tengere,

ott ellopják tőlem az álmot, bevallom,

a szabadságot is, a szép szelet,

és a szerelem most távolból néz minket.

Itt megnyílnak a sírás rugói,

és kemény kezek elvágják a hidat.

Mily szörnyűség! A kegyelem a tenger alatt alszik.

A fájdalomunk a csontokban jár.

A vizet kérdem azok felől, akik rám várnak,

de minden éjjel hó-tör döf belém,

a szél hideget sodor, a hang keveset ér,

az eleven lelket örökre belepte a dér.

Itt elveszhetek a szóig.

Kérdezősködöm a naponta megölt emberről.

Mily nagy a csend! Száműzetés. Száműzetés. Száműzetés.

Száműzetés. A halál szokása.

A nők könnyörgése kísér itt az életbe.

Imák, hogy szétoszoljon a száműzetés sötétsége?

Emlékszem a kéréseikre, mint egy szoborra alkonyatkor,

a nők kéréseire, akik el-elesnek,

mert lehorgonyozni képtelenek, az igazságért epedeznek,

ami látszólag egy másik életben létezik.

Itt, mint egy névtelen, botladozó falevél,

lépdél a szerelem elmosódó arcok között,

önmagukat kereső szívek között,

testetlen kétségbeesett

atyai kezek között.

Elveszett szerelem, itt csak a szemekkel beszélek.

A szerelmi kínok napról napra követnek,

de itt egyetlen kenyérmorzsa sem marad a kezemben.

Száműzetés, a halál szokása.

Esik délen, esik a lélekben.

Száműzetés, rémületes gödör, meg akarlak ölni.

2

Ez annak a története, ami a tenger mellett van,
aminek a pulzusa a félelemtől zakatol.
A falu olyan, mint egy,
a levegőben horgonyzó csónak,
a tatján és az orrában én vagyok a férfi, aki
egy köldökhöz tapadva a kinint szívja,
az igazi férfi, aki meg sohasem hal,
aki őrzi a titkát,
mint a folyó, míg el nem éri a tengert,
aki egy talizmánt hord,
ami öt órától órára megmenti.
De ma az álmaimról nem mondok semmi többet,
minek tenni ki a szélnek
a szívet, ha már semmi haszna sincs
ezen a tétlen parton?
Ma már semmi haszna sincs a számomra,
itt már a vízzel vagyok varrva
egy elcsípett halálkiáltás,
szomorúsággal, amin megcsúsznak az árnyak,
a szerelem hulladékaira gondolok,
amik között él valaki,
száműzetés tengere,
száműzetés zokogása,
száműzetés szerelme,
lárvák, amik kikelve a csontjainkban kiáltoznak,
meggondolatlanságaik fáradt lángjai,
amiket hamarosan a tengerre bízunk,
a zokogást eloltani emeljük fel a kezünk,
óvjuk meg a szerelmet a szív fényeitől.
Máskor esik az eső délen.
Máskor esik az eső a lélekben.
Máskor a tenger vet a partra könnyörgéseket,
a csend hona, ami elfeledi a gyűlölködést,
száműzetés, a halál szokása,
száműzetés, a halál szokása,
száműzetés, a halál szokása.

3

A hely nem jó a szívnek,
a csontok felugranak, ha ugatást hallanak,
emlékek jutnak ide szerető szemekről,
hőséget árasztó csókokról,
ez a holtak helye,
nem az élők helye.
Az itteniek látomásokról beszélnek,
ez egy hely, ami lángolva ég,
mindenki álmodik, csak az álmokról beszélnek,
anélkül álmodunk, hogy abba tudnánk hagyni az álmodást,
a hűséges halotti szeszélyek, mint a hab,
a magány a mellre nehezedik.

Ez a nyelvüket
vesztett emberek helye,
akik néha fákként zuhannak el.
A fájdalomnak itt a rejtekhelyem és itt agonizál,
ez a hely nem a magány,
ez a hely csak a halál egy másik módja.
Itt létezik egy zokogás, amibe én átköltözöm,
ahol az ébrenlétem belsejét járom,
a zokogás vizei egyre csak emelkednek,
a száműzetés vizei itt menedéket nyújtanak a testeknek,
amik lányok voltak, feltartott lángoló keresztek,
a születéskor gonosz halálra ítélt hús.
De még nem jött el a halálom ideje,
a nyelvem itt van én velem, és hallom,
hallgatom a szót, ami a számban formálódik,
nem, nem kell meghalnom itt,
ma megnyílik számunkra a tenger
nem, nem kell meghalnom itt,
újból könnyedén viselem a szomjúságot,
hívom a Napot, ami megfeledkezik mirőlunk,
a vizek harcolni tanítanak,
valakinek meg kell tudnia, hogy hívok valakit,
kiáltva hívok,
a kiáltásaimat meg lehet hallani,
hívom a világot, amit ismerek,
hívom a levegőt, hogy hordja szét a tollakat,
hívom a fát, aminek híres a levele,
tudom, hogy a levegő recseg-ropog, de velem van
az igazság,
olyan, mint a daloló zöld,
hogy, ha a halálom idehajtják, itt vagyok,
itt alszik mindenki, és itt álmodik,
de ki hallja meg a bebörtönzött hangokat,
ki hallja azokat, akik hívnak?

*Antonio Campaña: „Costumbre de la Muerte”,
Ediciones de la Frontiera, Los Ángeles/Madrid/Santiago,*

MONVIDS CĪRULIS

/Lettország/

(fehér tajték...)

(izgrauž krastu...)

fehér tajték
marja a partot
és a tengermélyi hegyekben
sirályokkal
keresgél
a vízinövény fonadékkal
hogy minden növénynek
a tengerparti lankákon növő bokroknak
borostyán szárnyakat találjon

és hiába ás az éjszaka sírt a fénynek
és takarja el kezével arcát a szél elől

„Acis” Liesma, Riga 1978

AGNIESZKA ĆWIELĄG
(1977)
/Lengyelország/

Üdvözlőlap egy utazásról
(*Kartka z podróży*)

Az édes napfény nem engedi
elolvasni a remegő kézzel
mintegy lelkesedéssel
írt szavaidat
Körben levelek zöldellnek
virágok illatoznak
egy kicsit túl súlyosan

Egy pillanatig a te szemeddel nézek:
a fehér három árnyalata
egy befagyott északi tavon.

*Agnieszka Ćwieląg: „Minione lato”,
Miniatura, Kraków, 2007*

(A felszínen lebegő...)
(*Cała w kawałkach...*)

A felszínen lebegő
szárított ibolya-darabkák között
a víz melegébe pólyázva
minden gondolatommal
a tiéd vagyok
- egy pillanatig birtokoltál.
Gdansk - Kraków között. Fáradtan vagy
álomba merülve
utazol hazafelé.

*Agnieszka Ćwieląg: „Minione lato”,
Miniatura, Kraków, 2007*

ADINA DABIJA

/Románia/

Évek és holló

(Ani și corb)

Az egyik tizenhét éves lány volt.
A másik tizenhét éves fiú volt.
Egy fűzfa alatt álltak.
A lábuknál
bocsánatot kért a halál, hogy létezik,
és a holdfény térdre borult.
A boldogság
hosszan átnyúlt az ujjuk között,
és a szájuk sarkában.

Később
Az egyik harminchét éves nő volt.
A másik harminchét éves férfi volt.
Egy padon üldögélek.
Egy holló nézte őket egy fűzfa alatt, a hold alól.

álnok vagyok... felépítem önmagam

(Sunt vicleană, mă construiesc)

A város átvonult a házam homlokzatán.
A küszöbön álltam, villával a kezemben.
Elvettem tőled a csillogást, felakasztottam a fogasra,
és bemutattalak a falaimnak,
amik között kimúltál.
Összeszámoltad a szemeimet, a kezeimet, a lábaimat.
Gyorsan feljegyeztem egy noteszbe,
és most felépítem önmagam.

*Adina Dabija: „poezia-păpușă”,
Équivalences, 2002*

ALEXANDRE DASKALOS

(1924-1962)

/Angola/

(Amikor meghalok...)

(Quando eu morrer)

Amikor meghalok,
ne rózsát hozzatok nekem,
hanem szelet!

Szeretem a tenger leheletét,
szeretem a fehér habot,
amit hullám ver fel
és sodor tova.

Oh, a szélrózsa
az ujjaim hegyén forog,
forog, forog, és meg nem áll.
A hullám hullám hátán végtelen, mint a tenger,
mint a nyugtalan tenger
egy ütemben,
és soha meg nem áll.

Ezért szeretem a tengert.
Meghalok, megnyugszom.
Nem.
Oh, örökkön érzem a mellemben
a világ, az élet,
és önmagam háborgását.

Én és a világ.
És az élet. Oh, tenger,
a szívem itt hagyom neked,
hogy az legyen az illúzióm,
hogy meg nem áll soha.

Alexandre Daskalos: „Poesias”, 1961

DOMENICA DECAMPS

(1952)

/Franciaország - occitán/

Mediterrán 1

(Mediterranea 1)

A bolond patakok meleg kövei az összes
ki nem mondott szóból összeállt
könyvek voltak.

A hangok megtöltik a részeg tengeri
szelet a vízzel táncoló, tilos fények
alatt.

Az elképzelt szerelmek bolondos
kacagása löki tovább az elátkozott,
mozdulatlan uszályokat,
a tengerig.

Mediterrán 2

(Mediterranea 2)

A vonatok követik a tengert, az utakat, az országutakat,
nappal és éjjel. A visszafelé, jobbra letekert álmok meglátogatnak
minden országot, amin áthaladtak, feljegyzik az Idő könyvébe
a lármás csendeket, amik csak az én fájó lelkem fenekén maradnak
meg összekötözve.

A vonatok követik a tengert, az utakat, az ösvényeket,
nappal és éjjel. Virrasztanak a kék hajnalokon, amik beisszák
az ötleteket, és hallgatják, hogyan lélegzik a Föld a Nap szélén.
Görgetik az illetlen álmokat és a tüdőgyulladás kihunyt
szénszemcséit, leereszkednek egész egyenesen az üvegekbe
a szalmatörekes borral.

A vonatok megállnak,
az Idő segít egy másikra szállni,
nappal és éjjel, hogy folytathassák az utat. A Kentaur egyik
csillagán ér véget az utazás, ahol az elfelejtett szikrákból
kovácsolnak szó-üstökösöket a mély örökkévalóság számára.

A kitépott tövises bozótok tovább nem akadályozzák
a vonatok útját
a tenger felé.

Atlanti
(atlantica)

Az ellopott lepedőket
a cinkos holdak alatt
rázzák az összekeveredett szelek
az eltévedt hajók árbocain.
A tengeri madarak
Ordítognak a viharos éjjeleken,
hogy elkerülje a bolond halál
a vak tengerészt:
a tenger sohasem szeretne
elválni az embertől,
aki ellopta a vitorlát
pusztaságok vasfonalain
szerencsétlen fantomok visszfényei
akik elvesztek a nők számára
és a pusztaságokon foglaltak helyet
arccal a tengernek

Gondolat-vegyület
(Idas sueltas)

Sivatagok
Vándora
Megnémultál
Az összes
Feltárulkozó
Végtelentől

Szigetek
Vándora
Megbolondultál
Az összes
Összezsugorodott
Magánytól

Hegycsúcsok
Vándora
Magsüketültél
Az összes
Hallott
Zenétől

Fények
Vándora
Fáj neked
Az összes
Olajmécses
Lángja

Élet
Vándora
Megvakultál
Az összes
Fényes
Világosságtól

Halál
Vándora
Megrészegedtél
Az összes
Szédítő
Bölcsességtől

Szerelem
Vándora
Megelevenedtél
Az összes
Egybegyűjtött
Dicsérettől

LUIS ALBERTO de CUENCA

(1950)

/Spanyolország/

Farewell

A tested ágai között
nem látom a tengert,
szerelmem.

Galambok és nyírfák.
Hajósinasok szállnak fekete bárkába
pirkadatkor.

A paraszt meg a hercegnő

(El campesino y la princesa)

Elvarázsolt kert.
Egy tanyán
elkaplak
meztelenül.
Úgy tűnik, mintha egy másik kertet tartanék
a karjaimban.

*Luis Alberto de Cuenca: „Los mundos y los días”,
Visor, Madrid 1999*

A rémkép

(El fantasma)

Egyél meg, és a testemmel a szádban
válj sokkal nagyobbá
vagy végtelenül kicsivé!
Zárj be a melledbe!
Csókolj!
De sohase mondd meg nekem az igazat!
Sohase mondd: „Halott vagyok
Nem ölelsz egy álomnál többet.”

Ajánlás
(Dedicatoría)

A föld száraz volt.
Nem voltak folyók és források.
És a te szemedből fakadt
a víz, a vizek összessége.

Pas ce total déluge

Francisco Salashoz

Egyedül, az autó kormánykerekénél
- keményített ing, frissen mosott tér -
érezem a halál kesernyés szagát
a selyem mellény alatt.

(Felfedezni egy karmazsin sebet
amiből még bugyog a vér.)

A szemeid
(Tus ojos)

És a szemeid, a te fény-szirmaid,
a szemek, amik összefogták a nyarat,
a tisztaság edényeit,
árnyéktól haldokolnak a hó- és
csend-börtönükben.
A világ - jég-katedrális.

Hamurabi

A lányok, mint te, belenevetnek
a magasságos Hamurabi szakállába.

„Szemet szemért,
fogat fogért”
(íratta le Babilonban
négyezer éve).

A lányok, mint te, megvetéssel
válaszolnak a szerelemre,
és szerelemmel a megvetésre.
Hamurabi bosszantására.

Hangok
(Voces)

Miért változott át minden orca, amit szerettem,
minden arc, amit a kezeim között tartottam vagy a lepedők között csodáltam,
álarccá, ami felriaszt az álmaimból,
gótikus és ijesztő hangon szólva hozzám:
„Mi vagyunk. Jöjj! Ugyanazok, akik szerettek.
Jöjj a semmibe! Jöjj a szemétbe!”

*Luis Albert de Cuenca: „Los mundos y los días”,
Visor, Madrid 1999*

CELIA DE FRÉINE

(1948)

/Írország/

A káposzta és a királyné

(*Faoi chabáistí is ríonacha*)

Richard ahelyett, hogy virágot adott
volna a feleségének, az anyját halmozta
el ajándékokkal. Kezdetben
műanyag dobozokban érkeztek, később
zsákokban, zöldségek voltak, miket ő maga és az apja
termesztett. Természetes módon trágyázták, az éjszaka
leple alatt locsolták szárazság idején.
A leveleik emberfej nagyságúak,
Edward király a legnedvdúsabb, ízletes
falatokat készíttette. A káposzták olyan szélesek,
hogy négyesikrek is elférnek alattuk.
Richard felesége nem várt négyesikreket,
csak egyetlen lánya volt, akinek épp oly nagy a tehetsége
a térd-munkához, mint az anyjának.

*Celia de Freine: „Faoi Chabáistí is Ríonacha”,
Cló Iar-Chonnachta, 2001*

LOUIS-FRANÇOIS DELISSE

Utószezoni
(*D'arrière-saison*)

Meztelen vagy megkopasztott madár
a szárny
a lelkek oldalát verdeste

Még egy belépés
és a virág
lehullott a gallyról az ereszre

És ha csak egy csont marad
belőlünk
az még egy szárny lesz

A Holdnak nincsenek pillái
és én
a Hold nélkül pislogok

A Hold ezer sarlójával halászva
a virágok között
rábukkansz egy koponyára

A Hold az ég
felemelt majd lecsukódott
szemhéja

Ez a csont lezárja a hasam
mint egy tavasszal
könnyen elrothadó rózsatő

Minden kéken bíborvörösén és arany színben virágzott
de semmi sem virágzott
semmi hamu csont és por színében.

A lélek leereszkedett szelíden
a kertbe
a holt levelek hullása idején

Úgy indulni ahogyan egy dugó
merül alá
a nyugodtabb vízben.

A nő a gyümölcs
elkerülhetetlen húsa, magja
és a kukac.

A szerelem harctér
ahová egy holló
száll fehérre mosni szárnyait.

E mögött a reszkető csillag mögött
van egy másik
még jobban megrémült csillag.

Beléptem ezen az ablakon
de az össze sem tört
és el sem eresztett.

MARIE-CLAIRE D'ORBAIX

(1920-1990)

/Belgium/

A kis légy

(*La petite mouche*)

Megettem
egy kicsi, halott
legyet.
Úgy nézett ki, mint egy morzsa
a tányérom szélén...
Most a törzse és a lábai
a hasamban nyugszanak.
de a szárnyai, a szárnyai
hol vannak?

Oh, oly furcsán érzem magam,
amióta a hátamat csiklandozzák...

„*l'enfance lucide*”,
UNIMUSE, Turnai, 1989

DANSZARAN DORDZSOGUTABAJ

/Oroszország - Burjátia, burját/

(Mint hó...)

(Cahan мэмэ)

Mint hó, fehér
 kis virágok,
Mint Nap, sárga
 kis virágok
Mindenfelé
 éppen nyílnak.
Itt a tavasz,
 arany tavasz!
A Vörös Domb
 egyik ága
Felér az ég
 magasába.
Ahol a fák
 sűrűn állnak,
Burkolózik
 illat-árba.
Zöld itt minden,
 tágas rétek.
A parton mért
 e bús ének?
Egy magányos
 füstös réce
Mi miatt,
 ki miatt?
Szomorúan
 néz az égre.
El-elakad
 rekedt hangja
Tán kicsinyét
 így siratja.
Kedves mezőm
 mesél nekem
Mi történik
 a földeken.
Mint legenda
 bús az ének,
A lelkemben
 én átélem.
Ősz anyámat,
 ki él távol

Álmomban én
sokszor látom.
Az ének, mit
anya dalolt,
A szívembe
mélyen hatolt.

Az én anyám
már rég meghalt
De épített
örök hidat.

A Föld forog,
ez a törvény,
S a vég semmi,
csak űr-örvény.
A Vörös Domb
egyik ága
Felér az ég
magasába.
Az almafák
sugdolózva
Titkot vetnek
a mély tóba.

*Дансаран Доржогутабай: «Рыхи»,
Бурядай номой хэблэл, Улаан-Үдэ 1991*

RÓMAN DRZÉZDÓN

/Lengyelország - kasub/

(A kertemben ülök...)

(Jô sedzä w mòjim ògradze...)

A kertemben ülök
A fák között
És mintha álmokkép jelenne
Meg a fejemben
Máris tudom
Hogy mondanom kell neked valamit
Hogy bejussak a te világodba

(Mert én...)

(Bo jô je...)

Mert én
Melletted vagyok
Amikor
Rólam álmodsz

Ezért kérlek
Fel ne ébredj
Mert azonnal
eltűnök

JOVICA ĐURĐIĆ

(1949)

/Szerbia/

Álom

(San)

1

Ez a lomb-zene
A minket szétfeszítő
hangok örök jelenléte

És vakon azon a súlyos estén
Mint gyengéd szálak húzódnak
az álom és a szerelem között

Órák telnek amíg a lélek megtelik
Mint egy korsó
aggódással és bánattal

Bennünk halk borzongás
Mintha azt kívánná hogy repüljünk el
egy fekete madár szárnyain

2

Feljegyzem ezt a pillanatot
Minden egyes álom keserűség előtt
ébren látom megsárgult a világ

Mennyi szédítő idő telik el
Az egyik álomtól a másikig
szép vérszomjas állat

Átlebegünk ezen az életen és
Mint megkövesedett cseppek maradunk
a nap sárga délutánjában

Mint hangyák ajkunkkal tapadunk
A hajlékony női nyakhoz a parton
búskomor tengeri zene

Napokig várakozunk összeszedjük magunkat
Elfásult nők bocsánatára várunk
a halál színei milyen is azok

Ébredj fel lányom a matt
Fényességed árnyékaiból
megérintem holt szíved

Lépésben közeledik a rothadás sötétzöld szalagja
Hozzád beszélek ismeretlen fény beszélek
hogyan túléljelek téged

Nem érem meg nem biztosan tudom
A tiszta víz koráll-hangja
görcsösen összeszorulnak az ujjaim

A világűr ezer évre elvakult
Kegyetlenül ver minket láthatatlan ujjaival
mert az ő kupolája alatt vagyunk

Elfeledve állunk a távolban
Egyre kisebbek kezeinkkel érintjük egymást
egyre jobban magunkba süllyedünk

RENO FASANI

(1922)

/Svájc - olasz/

(Íme itt vagyok...)

(*Eccomi qui...*)

Íme itt vagyok... De mindig itt vagyunk
ily módon és az életünkkel
kérjünk... ne kérjünk... mit tegyünk?

Búcsú

(*Congedo*)

A múlt este, amikor becsuktam az ablakot,
láttam, itt is, a csillagokat.
A csillagok, bárhová is megyünk, ugyanazok,
és a föld minden egyes helyét azonossá teszik.
És ez az, amit múlt éjjel megértettem,
és most el is mehetek innen.

Esős nap

(*Giorno di pioggia*)

Egy csepp, két csepp ütődik
rendszeresen az ablakpárkánynak,
eleinte untat a hang.
Majd egyszerre az idő ütése
szokásos, végtelen múlása
meglep engem. És most már nem is gyűlölöm,
hallgatom, amint beszélnek, a sorsról.

(Esik)

(*Piove*)

Esik. Lassú, szokásos
eső, szél nem fúj,
alig borít leplet a tájra,
szinte hallani sem lehet,
ha csak egy csepp nem
esik az ablakpárkányra.

Nézem, hallgatom,
és lassan beleveszek és önmagamba
zuhanok, mint tengerfenékre;
köröttem már csak
egy névtelen világ van,
az idővel házas örökkévalóság.

(Nem hagy nyugton...)
(*non mi lascia...*)

Nem hagy nyugton, a japán hölgy.
A vonatban láttam, az út nem volt hosszú,
s az utolsó állomáson mindketten
saját utunkon mentünk tovább.
De ez a látomás egy más módon
nem hagy engem nyugton.

A határ
(*La frontiera*)

A tó menti ösvényre tértem,
nem volt kedvem folytatni
a már ismert utat egy másik, elhagyott
ösvényen, ami az erdőbe vezetett.
Egy darabig így mentem előre,
de lassítottam, mert egyszerre úgy éreztem,
mintha a lábam nem engedelmeskedne,
és végül, mintegy jelre, megálltam.
Ez mintha az a pont lenne, ahol egyrészt
ott volt nekem a tó üres fényével,
másrészt az erdő, tele árnyakkal.

Reno Fasani: „Una luogo sulla terra”,
Edizioni Casagrande, Bellinzona, 1992

FRANCISZEK FENIKOWSKI

(1922-1982)

/Lengyelország/

A vándorlás végén

(*U kresu wędrówki*)

Elértem végül a hegyeket,
véget értek a kitaposott utak,
egy rossz álomtájon át
vonszoló magam, lábamon golyó,
bokámig ér a vörös agyag,
meg-megbotlom a köveken,
meredek hegyoldalakon
kúszom felfelé,
lihegve,
szomjúságtól félholtan
keresem a hegyi forrást.

Életrajz

(*Biografia*)

Átúsztam a Vörös-tengert
áttörtem a haláleső zónáin
a tűz- és a füsterdőkön
a meddő porsivatagokon
megismertem az eddig csak hallomásból
ismert országokat
(bevallom
nemigen hittem
való létezésükben)
elhaladtam ezernyi mérföldkő mellett
szerettem
meghaltam másodszor harmadszor
átéltem néhány világvéget
ismerem a bor az ecet az epe ízét
az utat fel és le
most
egyenesen haladva az orrom után
az örömmel benőtt köves talajon
a tojásdad horizont felé
meggörnyedt hátamon
viszem tetemem

*Franciszek Fenikowski: „Zamki z piasku”
Wydawnictwo Morskie, Gdańsk 1979*

MIROSLAV FLORIAN

(1931-1996)

/Csehország/

Egyezményes jelek

(Smluvená znamení)

A kezed - hadsereg
öt zászlóvivővel.

Jöjjetek! Segítség,
hadsereg öt zászlóvivővel!
Mohón
hasítják sirály-tőrökkel
a vizet, amint támadnak.

A Föld vén árkaival suttog.

Feküdj a számba,
hadsereg öt zászlóvivővel!

Majd két szememre.

JOAN FORTUNY
/Spanyolország - Katalónia - katalán/

Nem szeretnék
(No m'agradaria)

Nem szeretnék
az utolsó lenni, és ezt mondani: agyó!
Talán holnap jön el az a
keleti szél meglengette idő,
a végleges, pontosan,
értelmetlenül lezárt idő.
Rémítő, talán a Nap megtervezi
a legutolsó, narancssárga
naplementét és az éjszakát,
nézve az életet,
és belevési az utolsó aratás
boltívébe.

Az az érzésem, mintha elhagyna a bőröm.

*Joan Fortuny: „Les hores roges”,
Columna, Barcelona, 2000*

IVAN FUDZSAK
(1930)
/Lengyelország - lemko/

Kik vagyunk
(*Xmo mbi*)

Tudni kell a gyermekeinknek,
Hogy hol vannak a Kárpátok,
És hogy nyelvünk miért nincsen,
Szólni azon mért tiltjátok.

Templomaink mért rombolták
Le a máshitű emberek,
Temetőink felszántották,
A síron kereszt nem lehet.

Vagonokban el mért vitték
Messzi idegenbe minket,
Nem ismerve semmi istent,
Leöldösték gyermekinket.

Te, ki életben maradtál,
Tanuld meg a mi imánkat,
A keresztnél büszkén megállj,
Az őseid hitét vállald!

És őszinte szeretettel
Gondoljál csodás Kievre,
A nyelved el ne feledjed,
Jól véd szavait eszedbe!

*Іван Фуджак: „Туга”,
„Наша Загорода” Криниця, 2001*

ELSA LIRA GAIERO

/Uruguay/

Kis énekek

(Canticoplas)

A napfényben nincsen rossz semmi,
ha az igazságot akarjuk keresni.

A szőlőt gyorsan szedd,
amikor itt az idő,
ne felejtsd el,
rövid a szüret!

Ne érintsd a keziddel
ezt a vizet!
Várja vissza a tenger.

Tanultam én filozófiát
ezért értem a poétikát.

Repüléshez nem elég
ha van szárnya,
ezt nagyon is igazolja
a ketreceknek rácsa.

Ha elakad a szófolyam
a versem mint egy fűzfapoéta verse,
az ügyetlen bűvész
mutatványa ilyen,
ezt jól tudom.

Hold a hajótőke felett
hány éjen át kereslek
hogyan találkozam veled.

Dagálykor
elrejtőznek a partok,
felemelkedik a tenger.

Dagálykor
a homokban kereslek,
De megtalálni nem lehet.

Ha elhagyod az álmot,
az élet semmivé válik
Próbálkozz, és megérted.

Amikor a tavasz beköszönt,
a medve a barlangjából
mindig előjön.

Ügyeljetek a vízre, figyeljetek!
Nem tudni, ha jön a hullám,
nem lep-e el titeket.

És mindig így van:
a jámbor birkák
a karámban nyugodtan állnak.

Lassan halad
előre a világ,
amint látjuk,
egy örült után.

Nincsen semmi baj.
Oly sok hívság között
kevés szerénység mindig van.

A rímekhez
hiányoznak a szavak.
Lehet, már feleslegesek.

Kétkedni nem is lehet:
fontosabb dolog
az evezőnél
a kedv és a két kezed.

A partot elérte
egy átlátszó hullám.
De már nyúlt érte a tenger.

A víz, mi kiömlött,
nem veszett kárba.
A kiszáradt föld
mohón magába szívta.

Egy igazságot mondok neked
ha a víz meg nem forgatja a kereket,
újabb forrás sohasem lehet.

Egy másik igazság, halljad:
ha nincsen számár
a vízikerek leáll.
Tehát
a számárnak hála
megy a történelem előre
és sohasem hátra.

Ha a számár kifárad
és nem forgatja a kereket,
akkor mi lesz, kérdezem.
Meg nem áll soha a kerék,
van itt számár épp elég.

Ki akarom oldani a csomókat
a tengerbe hajítani a kulcsokat
felszedni a terek kövezetét
eltorlaszolni a város utcáit.

Eljön a nap,
amikor egybeolvad
a föld, az ég, a tengere.
Amikor minden eggyé lesz.
Az igazság napja.

Lesem a búzáat, amit vetek,
tavasszal aratom és behordom a hombárba.
jó a termés, mindenki látja.

Ha a termés nem bőséges,
biztosan rossz volt a mag,
amit elvetettem.

Mily különös e látvány,
sáfrányszínű a Hold,
ez annak a jele, hogy
történik majd egy furcsa dolog.

soha sincsen ma,
csak ma van ma.

Nincs ostoba dolog,
ha a fazékban forr az étel
fogd a kezébe a kanalat!

Hogy valahová elúszhassunk
a hajónál a tenger
sokkal fontosabb.

Az ablak nem ablak
az a reggel
egy picike darabja.

A költészet szellő
a búzatáblán,
a szél, amiből lesz
majd vad orkán.

A szél engem magával ragad,
és a levegőt kavarva
összekeveri a hangsúlyokat.

Az ajtó nem az ajtó
ami az egész reggel
ami nyitva marad.

A nap ami téged lát,
téged meg nem ismer.
A nap, ami engem lát,
engem, meg nem ismer.

Ha mást mondok:
aki nincs mindenkivel,
az nincs velem.

A folyó partján remeg
a fűzfa mert oly
nagy a hideg.
Ki varr neki
zöld levelekből kabátot,
hogyan kizöldüljön?

Alleluja
az én mosolyomból
a tiédbe.

Kék csikó csillagokkal a testén
(*Un caballito azul con estrellas adentro*)

Volt egy kék csikó csillagokkal a testén,
Egyesek azt mondták, hogy azért volt kék, mert túl sok jacaranda virágot megevett.
Mások azt mondták, hogy nem a virágok miatt volt kék,
hanem azért, mert sokat bámulta az eget. És ezért hullottak rá
a csillagok, és belepték a fejét meg a hasát.

Annyi virág, akkora égbolt, annyi csillag.
Végül a csikó is annyi lett.
Az emberek - az emberek, akik vizet öntenek a kancsóba és kávé a csészébe, akik flanel hálóingben alszanak, és vekker hangjára ébrednek - megkérdezték mire való egy kék csikó, csillagokkal a testén.
Mert ezek az emberek mindig szemüvegen át néznek és mindig megkérdezik, hogy mire valók a dolgok.
Mintha valaminek mindig valamire valónak kellene lennie.
És a kék csikó mégis csak szolgált valamire. És pedig sok mindenre.
Arra szolgált, hogy mindig nézzék, és ámuldozzanak azon, hogy milyen szép.
És hogy számolják meg a csillagokat a fején meg a hasán.
És hogy lerajzolják.
És hogy szóljon róla egy ének tele csengettyűvel és kacagással.
Vagy egyszerűen, hogy álmodjanak róla flanel hálóing és vekker nélkül, és legyenek boldogok, mert ma itt van, hullanak rá a csillagok, és másokat készítenek arra, hogy nézzék az eget, ugráljanak szabadon, vidáman, repdessenek, kacintgassanak az emberekre, akik nem hisznek benne, és haragszanak, amikor azt mondjuk, hogy igaz, hogy van a világon egy kék csikó csillagokkal a testén.

SALVADOR GARCÍA-BODAÑO

(1935)

/Spanyolország, Galícia - gallego/

Az egykori utcák
(*As rúas de outrora*)

Az egész környék, az utcák
és az álmok,
a szavak is a gyermekkoromból,
annyi napfény a köveken
és az eső
az emlékezetre hull
hogy kitörölje a régi és elveszett képeket...

A mozi meg a színház a parton,
a találkák óráján
és az oszlopcsarnokok.
A söntések és a kávéházak és a szerelmek
és a falakon a bömbölő graffitik
és a könyvek és a művészet és a vad élet.

A Szűzanya ott fenn, terhesen,
a menekülés jogának bejelentése
és a fémveretes kapu
a homlokzat oldalán, ami a fény
harangtornyába nyílik, ahol alakul az idő.

Az ünnep közeleg, mint a szél,
kristályokat
szétzúzó nevetéssel.

Vannak napok, amikor megtelik a szív:
az öröm érzésével
a szavakban,
és talán azzal a meggyőződéssel, hogy élünk.

*Salvador García-Bodaño: „Cidade virtual”,
Mandaio, A Coruña, 2003*

Nő a szálloda halljában
(*Muller no Hall do Hotel*)

Az idő egy majdnem szimmetrikus hely volt,
te pedig füstön és szavakba ragadó
alkoholon át szűrődő
jazz-ritmus.

Egyedül jöttél,
messziről vagy sehonnan,
nem tudni
honnan jöttél nagy sietve
árnyékok takarták a vállad,
magány-szótte lenge sál.

„Tárd fel az éjszaka mélyét az álmaidnak,
tárd fel az éj fenekét”
mintha mondanák,
„az elveszett fényt, ami tőlem elválaszt”.
eltűnt a múlt
- a tiszta csendbe temetett hang -
és levette az emlékeket, ismeretlenné váltál.

A te valód a jelen volt,
az élet különálló pillanatai
emlékek nélkül,
filmként megmaradnak a lépések a hallból a liftig.

Távozásodkor az üvegajtón át
egy megfoghatatlan, halvány parfüm-illat szállt.
Semmi sem maradt belőled ennyi ember között,
semmi más ennyi órán át,
csak két szemed,
és a távoli, jéghideg, üvegszerű tekintet
tele feledéssel, mint egy,
az éjszakába ásott mély kút.

*Salvador García-Bodaño: „Cidade virtual”,
Mandaio, A Coruña, 2003*

TAGIRAT ABDUALLEVNA GASZANOVA

/Oroszország - Dagesztán, kumük/

(Az öröm...)

Az öröm - könnyű pókháló,
Szakadó és messze szálló.
A bánat - kegyetlen csapda,
Mi jó, magába szippantja.

KRZYSZTOF GĄSIOROWSKI

(1935)

/Lengyelország/

Flora

Flora, részegen és meztelenül, táncol
az asztalon, és zokog, mert őt senki
sem nézi. Mindannyian fotelekben
ülünk és meccset nézünk
a TV-ben, bár mellettünk egy pár
közösül, és nézőközönségre van
szüksége, jó kis orgia,

egy kamasz, aki bekéredzkedett a társaságunkban
hangosan okád a fal mellett, mintha
először gyilkolt volna meg valakit
oktalanul.

*Krzysztof Gąsiorowski: „Biedne dwunoże mgły”,
Tower Press, Gdańsk, 2001*

Menekülés

(Ucieczka)

Talán nem haltunk meg,
de ezt senki sem hiszi el nekünk. Akkor
miért üldöznek a vakondokok?

Ha menekülnünk kell innen, csak
felfelé. És gyorsabban a gyékényről.
Repülünk. Repülünk, egyre
magasabbra. A pilóta néha
kijön megkérdezni
az utat.

De az égbolt nincs sehol.

*Krzysztof Gąsiorowski: „Biedne dwunoże mgły”,
Tower Press, Gdańsk, 2001*

Zokogó anyák
(*Placzące matki*)

Zokogó anyák, haragra gyúlt
feleségek, elmulasztott lehetőségek, megszeppent
gyerekek, ismerősök megvető mosolya,
összességében inkább nyereség,
mint veszteség, habár be kell vallani, nem túl
tisztességes profit,

ami rossz, az rossz, feléled önmagad.

Abbahagyni a részegeskedést - hát igen, mintha
már hozzászoktál volna, és megbékéltél volna
önmagaddal,

és idegen szemekkel néznéd önmagad.

*Krzysztof Gąsiorowski: „Biedne dwunoże mgły”,
Tower Press, Gdańsk, 2001*

A kertben
(*W ogrodzie*)

Este, a kertben egy kis asztal,
a tányéron fekvő gyümölcsökre csöpög
az éjszaka.

Nem fekete, nem fehér,
sem szivárványszínű, láthatatlan.

És csöpög. Csöpög. Már tele van
a tányér az éjszakával. Ideje lefeküdni.

Gyere velem!

*Krzysztof Gąsiorowski: „Biedne dwunoże mgły”,
Tower Press, Gdańsk, 2001*

SIGITAS GEDA
(1943-2008)
/Litvánia/

**Őszi
Nárcisz.**

Én hamarosan meghalok
Hadd nézzem
Az érő paradicsomot.

Mire gondol az ember
Aki hajnalban
Ébred?

Nincs ott az anyja,
Idegen,
Üres világ.

A folyó holdsugarakon
Viszi
Az alvó halat.

Egyre mélyebbre süllyedek
A sötétedő
Álomba.

Semmi más nincs a világon
Csak hó,
Csupán a hó.

Az alvó gyermek álmában
Van a legtöbb
Költészet.

A félhomály legjobb barátnője
Futva érkezett -
Az idős mezei egér.

NOSI GILLANI

(1964)

/Pakisztán/

Az évszakváltás

(نومس و ميليدبت يك)

Az évszakváltás
megmutat valamit
ami a félelmében rejtőzik
és egy út
gyullad a fájdalomtól
a szemében át a szigeten

Semmit sem szólok, látod, maradok csendben

(رامظا نيمن عثرك ني هك)

Semmit sem szólok, látod, maradok csendben,
Mikor, uram, parancsolod, legyek csendben.

E történet, kell, mondjon valamit nekünk,
De a hősei ülnek örökös csendben.

Habár egyre zuhog rám az eső sűrűn,
És ver, mint a kő, nem szólok, vagyok csendben.

A gyilkos is biztonságban érzi magát,
Mert a falak s az ajtók csak nézik csendben.

Sokan kérdezik, hogy merre jár a gyilkos,
A rendőr nem felel, áll mereven, csendben.

Ugyanaz az este, ugyanaz az évszak,
Miért állnak mozdulatlan, néma csendben?

VAHÉ GODEL

(1931)

/Svájc - francia/

Vakok

(Aveugles)

Pericle Patocchi (1911-1968) emlékére

Mi vakon
újra lemegyünk
a szökőkút utcájába
a test és a lélek
közti varratot keresve
eleven mészen taposva
és a füstölgő kátránnyal
talpunkon visszatérve
vak
pince-fosztogatók
nagy fát
ültettünk
a szél csúcsára

Alatt

(Sous)

A küszöb alatt az eresz alatt
a folyam nyelve alatt
a szél malomköve alatt
a csontok szeme alatt
a kardvirág éneke alatt
a tarack vallomása alatt
a dárda alatt a heveder alatt
a véres szemfedő alatt
az idő tarlója alatt
a hely kigyója alatt
a vér morajlása alatt
a likacsos has alatt
a nagyapa foga alatt
a pad alatt a lomb alatt
a tűz alatt a hamu alatt
a vak tintája alatt
az értelem daganata alatt
a fekély közepe alatt
a csomó alatt a központ
központja alatt
- egyedül
elevenen

HUMBERTO GONZÁLEZ
(1961)
/Spanyolország - Asztúria, asztúriai/

Délután a semmiben
(*Tarde en nada*)

A délután egy, versek nélküli körülményes folytatás volt. Az eső nem állt el. Levegő-csörgőkígyó folyam ellenőrizte az ég legtisztább szürkeségét.

Nem. A nyirkos föld nem mindig volt a smaragdszínű jóslat adománya.

JOSÉ AUGUSTÍN GOYTISOLO

(1928-1999)

/Spanyolország/

A nehéz vers

(El poema difícil)

A vers bennem van,
de nem akar kijönni.

A fejemben kopog,
de nem akar kijönni.

Kiabálok, remegek,
de nem akar kijönni.

A nevén szólítom,
de nem akar kijönni.

Majd lent az utcán
összefutok vele.

GULZÁR
/India - urdu/

Rossz tréfa

Állj a vállamra
és pajkos ajkaddal
csókold meg a Hold állát

A pajkos Hold
azért szállt le, hogy ma éjjel
mellettünk legyen

Csata

Vörös vér csepeg
a Nap sebeiből
és lefolyik a láthatárról
ezekre a szótlan partokra.
A napsugarak porba vesznek,
az árnyékok megfutamodnak.
Egyszerre
a Hold győzelmi zászlaja
leng fenn az égen.

Az éjszaka
még egyszer
nyert a csatában.
Ma még egyszer
én vesztettem.

*Gulzar: „Autumn Moon”,
Rupa & Co, New Delhi 1999*

KHÁSZIM HADDÁD

(1948)

/Bahrein/

Azt

(أكلت)

Azt aki megengedi az esőnek, hogy a lépteit kövesse
azt aki a balkon magasából a fákat nézi
azt aki könnyelműen szétnyitott ingben
és kócos hajjal
aki a szárnyait
szétterjeszti
és akit istenekkel foglalkozó gondolatok bilincselnek meg
azt akit a teremtés terhe nyomaszt
és nem kerül bele a versekbe
nem ismerem sem a természetét sem valóját

IRINA HARDY-KOVACSEVICS

(1944)

/Szerbia - ruszin/

Az Ige

(Слово)

Lőn a világmindenség
és megszülte az Istent
Himnuszokat és zsoltárokat
énekeltek
rá a félelem tett
pecsétet

A sivatagokat pásztorok járták
bölcsőkben nőttek,
harctereken maradtak,
örökké emlékeznek

Az Írás ifjú fejekkel fizetett,
meghasadtak
az öreg szívek
Hiába sírtak a gyerekek
ha az anyamellek nem adtak
tejet
A férfi magja is terméketlen
nem hajt csírárt
a nőben

Arannyal bevonva
arannyal megfizetve -
tanúskodik az emberről.

Messzeség

(Далекоси)

Ott ahol nem voltunk
s ahol sohasem leszünk
jobb az élet

Amink nem volt
s amit akarunk
jobb megálmodni.

Bár rövid az életünk
az örökkévalóság felé
törekszünk.

Lekötözve
mint a távoli éghez a csillagok
szomorkodunk.

NILS JOHAN HEATTA

(1954)

/Norvégia - lapp/

Kisgyermekem

(Mánážan)

Mint a gyenge szélben hajladozó
vékony nádszálak olyanok a lábaid
De a törzsed már biztosan
ellenáll a nagy viharnek is.

*Nils Johan Heatta: „Seavdnjadasa čuovga”,
Davvi Media O/S, Kárášjohka 1986*

STEVEN HEIGHTON

(1961)

/Kanada - angol/

Takayama (álom japánul)

*Oly messze, az ország belsejében
egy tengeri madár éjjeli kiáltásában
egy lánycsecsemő elvesztését érzed.*

*

A folyó partján, ahol papírházak
gubbasztanak gólyalábakon, mint gémek
dagály idején, ülök
és a lábam a vízbe lógatom,
ami tej-fehér, olvadt hóval, és várom,
hogyan a folyó ürességembe emelkedjen, és megtöltse
a hasamat, a szívemet, a mellemet, és elvigye
a szememből a sós vizet az óceánba.

*

*Miért mentél el tőlem
a szabad égbe?
A felhők is felszállnak,
de a hóesésben
visszatérnek a földre.*

*Steven Heighton: „The Ecstasy of Skeptics”,
Anansi, 1998*

HUH SU KYUNG
(1964)
/Koreai Köztársaság/

Véletlen

Véletlenül a falumból származom.
Véletlenül a saját nyelvemen beszélek.
Az autópályán egy elgázolt madár,
Senki sem veszi fel onnan,
Meg senki sem főzi.
Döglött madarat senki sem eszik.
A megölt madarat mindenki megeszi.

JURI HUMJANYUK

(1969)

/Belarusz/

Fekete tó

(*Чорнае возера*)

Fekete tó -
Leonardo da Vinci arca
örök visszhang
verődik a szívnek
nem közöny
nem fenséges élvezet
a Fekete tónak
megvan a maga műhelye
kiváló mesterekkel
akik arra szólítanak
hogy a reneszánszsal a háttérben
egy középkori tükör
hideg kéksége
örök honában növe
Tűzrózsa oltárán
áldozzuk fel magunkat.

*Юры Гумянюк: „Вуліца тырговых архідэяў”,
Бібліятэка Часопіса „Правінцыя”, Беласток 2003*

Pókháló

(*Павуціна*)

Másznak a pókok az ablakon
„Hová?” tőlük kérdezed.
Valaki vonaglik kínpadon
de átdalol éveket.

A szfinxnek szemét a dal marja.
A sírbolt meg-meginog.
Hallva a hulla ugrik talpra
és egy gyerek felzokog.

*Юры Гумянюк: „Вуліца тырговых архідэяў”,
Бібліятэка Часопіса „Правінцыя”, Беласток 2003*

Mazochizmus
(Мазохізм)

Vörös örültnel szeretkezni jó dolog.
Te leszel az áldozat, ő - a hóhérod.

*Юры Гумянюк: „Вуліца тырговых архідэяў”,
Бібліятэка Часопіса „Правінцыя”, Беласток 2003*

Nő a hullám
(Хваля расьце)

Nő a hullám a teljes hiány hatására
a lábadon szétfröccsen,
A világ legszégyenlősebb lénye
ezen a fehér asztalon
mint a gyenge liliom szirmai élsz.
A mozdulataid gépiesek és
a legújabb elméletek szerint működnek,
amiket a felmelegedés korában élő ember
csak nehezen képes elsajátítani.
A hajad, mint tinta lüktet a papíron,
de én sohasem hallottam az íróasztal
fiókjába zárt feljegyzésekről és okmányokról,
nem tudtam, hogy az őseim a szecessziós stílusban készült
lámpa alatt hagyták a végrendeletet.
Neked azonban tetszik, hogy jelen vagyok
a 46. szám alatt lakó paranoiás szomszéd
beteg feje zavarodottsága és a távolléte óráiban.
A térdeid oly nagyon szeretnének csókot adni,
amikor az árnyékom az alapzataid fölé hajol.
De a hullám nő, hogy ismét szétfröccsenjen
a számtalan üvegszilánkon.

1992. december 6.

*Юры Гумянюк: „Вуліца тырговых архідэяў”,
Бібліятэка Часопіса „Правінцыя”, Беласток 2003*

MARGARITA INASTRILLAS

(1930)

/Venezuela/

A félelem

(El miedo)

Hová
rejtsem,
akiket szeretek?
Majd kékre és feketére
festem az arcukat,
hogy a balszerencse
fel ne ismerje őket.
A hegyekbe menekülök.
Csapdákat fogok állítani
a kígyóknak.
És a tengerek
legmélyebb zugaiban
barrakuda
vicsorog rám
nagy fogakkal.

B.I.A.N.C. O. Montevideo, 2006

ALI SALEM ISELMU
(1970)
/Nyugat-Szahara - spanyol/

Tiris

Ha egyszer eljutsz
egy tágas, fehér földre,
amit hatalmas fekete szobrok pettyeznek,
és tevék meg beduinok passzív nyomai szelnek át,
jusson az eszedbe, hogy van egy gazdátlan, tulajdonos nélküli föld,
az összes ártatlan lény tükre és lelke.

JOSEF JELEN
(1921)
/Csehország/

Öregedés
(Stárvutí)

Már a sírokkal köszöntjük egymást
amik álmod hintenek fáradt szemhéjamra
alattuk kihűlnek s keserves
sírások fészkei

Már összeütöközöm az ajtóval
meg-megbotolva a küszöbön
A huzat szárnyai miért tárják
mindig szélesre az ablakokat

Csak csendben szomorkodom a pohár víz fölött
míg a valóság meztelenül
átoson mellettem

„Literární měsíčník” 1986/2, Praha

MILAN JESIH

(1950)

/Szlovénia/

Rövid volt az

(Kratka je bila)

Rövid volt az
éj
a nappal az egy
kicsit megnyújtotta

Te, ki magadban...

(i, ki vese, kakor da bi)

Te ki magadban, akárhogy
akarnád, de miért
még mindig soha
és így

mindig csak
valamerre

A gyerek sírt

(Otrok je jokal)

A gyertek sírt
a szeretettől, íme
kismadarak
a pilláin, majd

elszállnak
az esti vonat nyomában.

ZBIGNIEW JOACHIMIAK

(1950)

/Lengyelország/

Vágy

(Pragnienie)

Mivel senki sem vagy
mindenkit megkérhetsz
hogyan légy valaki

Mivel bárki vagy
bárkitől mindent
kérsz

Mivel haldokló
teremtény vagy
álmódzhatsz az életről

Mivel
az élet szűk nyílásában
elpusztulsz
jogod van a lázadásra

Mivel maga a falánkság vagy
légy óvatos
hogyan ne csapjon az éhség

*Zbigniew Joachimiak: „Pestki, korale - słowa
do nawlekania”, Świadectwo, Bydgoszcz, 1998*

Egy kis szó

(małe słowo)

Éppen egy kis szót vittem neked,
de kiesett a kezemből.
Most lehajolva keresem,
de körben csak csöpp gyöngyszemek,
nem gömbölyűek, szögletesek, nincs lyuk rajtuk
a cérnának.

Összeszedem-e azokat annyira,
hogyan rájöhesz, hogyan valamit
akartam mondani neked
- éppen az a szó vészett el.

*Zbigniew Joachimiak: „Pestki, korale - słowa
do nawlekania”, Świadectwo, Bydgoszcz, 1998*

EKATERINA JOSZIPOVA

(1941)

/Bulgária/

A versolvasó

(Четящият стихотворение)

reggel
az ágyban
körülbelül tíz percig

felkel
elvégez mindent, amit kell, elmegy
és jól viseli el a többi órát

Jó póz

(добра поза)

Jó pózba vágom magam
a díványon,
a párna, a paplan,
a könyvek.
Nem jön senki,
de nem veszttem el a reményt,
hogyan bejön és alázatosan
ezt mondja:
ez a kormány is megbukott,
de te Lao Tset olvasod.
Amire ezt felelem:
Pontosan.

DAVID JOU

(1953)

/Spanyolország - Katalónia, katalán/

Fejlődés

(Evolució)

Megnőtt az agy
az első eredmény:
megtudta a farok,
hogymennyit nyom a fej.
- a fejlődés adománya?
magáért volt a robbanás,
meghagyta azt.

Tarzan

Nem sokkal a halála előtt - már nagyon öreg és az elhülyülés határán -
az egyik leghíresebb színész, aki ezt a szerepet játszotta
delíriumos állapotban ismételte Tarzan nagy kiáltását.

Dicsőségre vágyott:
a hírnév kis dicsőségére,

és az ifjúság, az erő,
a félmeztelenség nagy dicsőségére,
amikor egy liánon függve az egyik fáról a másikra repült,
fenségesen ugrott a vízbe, elbűvölően úszott,
majmokkal és elefántokkal barátkozott,
oroszlánokon és krokodilokon győzedelmeskedett
és férfiakon, anélkül, hogy a kapzsiság mardosná.

Ez volt Tarzan, a mi számunkra
maga a lét-erő, oly dicsőségesen
szerelmes és szabad.

*David Jou: „Els ulls del falcó maltès”,
Editorial Moll, Mallorca 2000*

Ének az esőben
(*Cantant sota la Pluja*)

Gene Kelly

Ha az, akit szeretek, azt mondja nekem, hogy szeret,
nagyon is szeretnék énekelni,
kimenni,
táncolni, hagyni, hogy
minden tetőről rám csorogjon a víz.

Keresném az esőcsatornákat,
keringőznék
öt ölelve;
ugrálnék a tócsákban,
lámpaoszlopokra másznék,
bukfencet hánynék az utcaköveken.

Az esernyő lenne a rulett,
hol erre, hol arra forgatnám,
olyan lenne, mint egy csiga, én egy repülő,
és egyszerre szeretnék felszállni.

Fel a víz fölé, mert a víz engem teljesen ellepett,
jól át kell ázni, hogy bejuthassunk a Paradicsomba,
amit - mint tudjátok - tükör véd.

Ha ezt mondaná nekem „szerelmem”, egy egész tenger megáradna.

*David Jou: „Els ulls del falcó maltès”,
Editorial Moll, Mallorca 2000*

Felhők
(*Núvols*)

Szűrő. Szita.
A szél elragadja a gögös hegyeket.
A világ már nem kék;
az égbolt ólomszürke, a tenger ezüstsürke.
Tűz lobog a teraszon
- fény a felhők fölött - és eső a házra.
kettéhasadt a világ.
Tető, sátor, pajzs; barikád.
Harc. Csata.
Hol vannak az árnyékok? - oh, rajtakapott meztelenség!
A szél meg a tenger.
Árnyék nélküli tárgyak; a világ mint egy látomás.

Csak a villámokkal
térnek vissza az árnyak, mélyek, nedvesek.
Ismerjük meg a valót:
pillanatnyi villanás, mint egy ellenőrizhetetlen adomány.
Vagy jó szemlélni
a nyitott balkonon ezt a lassú esőt.
Frissesség, intimitás:
a világ változása közben, megváltozik a tekintet.

*David Jou: „Passeig marítim i altres poemes de Sitges”,
Columna, Barcelona, 2000*

SKAIDRĪTE KALDUPE

(1922)

/Lettország/

Kis sárgarigó

(*Vālodzēns*)

Az embereknek mondom - fák és együttérzők
A fáknak mondom - emberek és kegyetlenek

Egy kis sárgarigó egy tölgyfa ágai között egyre csak nevet
Azon, amit megértenek a fák,
Azon, amit nem hallanak meg az emberek.

Az isten megengedi a kis sárgarigónak, hogy igyon a folyóból meg a tóból,
Az isten a kicsiknek megengedi, hogy oltsák
A nagy tengerekből a szomjukat.

De az éneklést a tölgyfa ágai között
Sem az istenek, sem az emberek nem engedik meg.

*Skaidrīte Kaldupe: „Meža grāmata”,
Liesma, Rīga, 1982*

A madarak hálás hangját hallhatják

(*Man putna berns paldies pasacis*)

Tölgyet ültettem a szántóföldön,
Hogy, ki szánt, a rigóknak örüljön.

Hogy a makk a harmatos hajnalon
Bekopogjon a sötét ablakon.

Hársfát ültettem kertem közepén,
Hogy a méz-illatot érezzem én.

A füzeknek ágát le nem vágom,
Hogy a kis cinege ott hintázzon.

Ha az emberek mindezt meghagyják,
A madarak hálás hangját hallhatják.

*Skaidrīte Kaldupe: „Meža grāmata”,
Liesma, Rīga 1982*

ALES KAMOCKI

(1958)

/Fehéroroszország/

(Azután, hogy a szél abbamaradt...)

(Пасля таго, як вецер...)

Azután, hogy a szél abbamaradt,
Azután, hogy az égbolt szürke lett,
Azután, hogy álmomban láttalak,
Kívánom: bátorak nézzetek.

(Emlékszel a szavaimra...)

(Ты помніш мае словы....)

Emlékszel a szavaimra azokból az időkből,
Amikor a beszélgetéseinkben jelen volt a környező világ
Amint teltek az évek - eljöttem, hogy soha
többé semmiről se oktassalak téged.

(Sötétedik és sűrűsödik...)

(Цямнее і гусьчее)

Sötétedik és sűrűsödik a csend,
És menthetetlenül jön az éj,
Fénylő gondolatok a tűz mellett,
A csepegő eső - váratlan vendég.

(Kezemben tartottam boldogságom...)

(Я трымаў свае шчасьце...)

Kezemben tartottam boldogságom
Féltem azt betenni a zsebembe
Mert nem lenne az a boldogság ott
Mit szorongatok most a kezemben.

*Алесь Камоўкі: „Наспадзяванне”,
Радыёла-плюс, Мінск 2004*

ALBERT KANAS
/Oroszország - Csuvas Köztársaság/

Betegtársamnak
(Больницăри тусăма)

Haldokolsz te éppen,
Velem mi lesz, kérdem,
Szívem majd' megszakad,
Könyvem csukva marad.
Haldokolsz te éppen,
Velem mi lesz, kérdem.

Neked könnyebb lehet,
Szívemben tavasz van,
A reggel már meleg,
De írni nincs szavam.
Neked könnyebb lehet.
Szívemben tavasz van.

*Альпăрт Канаши: «Иккĕмĕш утăм»,
Чăваш АССР кĕнеке издательстви, Шупашкар 1965*

JOAN KANE
/Alaszka - eszkimó/

Északi álmatlanság
(Insomnia at North)

Még egyszer sokáig alszom
Amikor a sötétség megáll
Az erdőben. A sziklák
Végig a gerincen nem

Fognak már csengeni,
Mint a csengők, egyszerűen
Szürkeség lesz,
És csend. És akkor

Csendben leszek, és aludni
Fogok, ahogy alszik most az éj,
Az ablakomon túl
Fenyő hajladozik.

Hullajtja a tűit,
Szárak arany-szálkák
Hullanak a magas,
Oltalmat nyújtó fűbe.

Siettetni fogom őket,
Irigylem kényelmes fekhelyüket.

MIRDZA KERLIŅA

(1949)

/Lettország/

(Mintha tűzből...)

(*Kā no uguns...*)

Mintha tűzből
Mintha szélből
Mintha harmatból
Mintha méhszúrásból
Lenne faragva a szerelem.

Mindig éhesen.
Mindig mezítláb.
Mindig szilaj.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1978

ELLE-HÁNSA KEVISELIE

(1945)

/Norvégia - lapp/

A fáradt rénszarvasborjú

(Váiban miessi)

Ez a mozdulatlan rénszarvasborjú nagyon fáradt
és magányos.

Olykor az a benyomásom támad, hogy
ez olyan valami, mintha az én önarcképem
lenne.

Elle-Hánsa Keviselie: „Eallima govat”, 1982

ALI KHADAoui

/Algéria - kabil/

Lounès Maâtoubhoz

Azt hitték hogy megöltek
Taourirt Moussából fény tört elő
hogy eloszlassa a sötétséget
amiben eltévedtek a kabilok

Ezt mondta
méltósággal
és büszkén
fogunk élni
vagy
nem leszünk
A hipokriták ezt mondták neki
hallgass hallgass
Ő ezt mondta nekik

mióta hallgat egy szabad ember?

ANTONYINA KIMITVALJ

/Oroszország - csukcs/

A tundrában

Mihelyt történik a tundrában valami,
Rögtön mindenütt arról lehet hallani.
Az éj után felkelt a Nap, mily érdekes!
Nem messze fiú született, mily érdekes!
Érdekes dolog, halljátok, mily érdekes,
Érdekes ám, valóban nagyon érdekes!
A kis rókák az anyjukhoz búznak reszketve,
Már mi is látjuk, egy szán siklik épp erre.
Vajon kihez jöhetnek most a vendégek?
Nézzük csak, le majd melyik ösvényre térnek!
Érdekes dolog, halljátok, mily érdekes,
Érdekes ám, valóban nagyon érdekes!
Tábort geológusok vertek nem messze,
Látjátok ott a sátorokat, nem érdekes?
Már a foglyok is, nézd, vidáman repkednek,
Érdekes ám, valóban nagyon érdekes!
Szánok jönnek, talpuk a földet sem éri,
A folyóinkon elolvadt már a jég is.
A hírek kunyhótól kunyhóig szállnak,
Mindenki örül mindenféle újságnak,
Ha jöttök hozzánk, híreket is hozzatok,
Mindenütt várnak megterített asztalok.
Miközben együtt isszuk a forró teát,
Megvitatjuk a nagyvilág bűját, baját.
A rénszarvasokat mind összeszámoljuk,
És hogy mit tegyünk jövőre, átgondoljuk.
Gondolkodunk ülve, gondolkodunk állva,
A híreket itt mindenki egyre várja.
Csak ha valami hír jön, vagyunk mi boldogok,
Hisz az élet itt nem oly egyszerű dolog.
A néma tundrában, a fehér tundrában,
Ahol élünk mi kis csoportban néhányan,
Elölünk eltitkolni semmit sem lehet,
Itt mindent tudnak egymásról az emberek.
Érdekes dolog, halljátok, mily érdekes,
Érdekes ám, nagyon érdekes, valóban,
Erkezzon bár a hír bukdácsolva hóban.

KÖGÜLTIN DAVA

(1922-2006)

/Kalmükig/

Rövid versek

(Αxp uγλγυδ)

Az anyanyelvét aki megveti,
Az anyját szégyelli.

*

Legnagyobb bíró az igazság,
Lehet, már nem él, de így is büntet.

*

Ha tűzbe teszed a vasat - acél kardot készíthetsz,
Ha túl sokáig hagyod ott - a vas semmivé lesz.

*

Örökké nem él az ember,
Örök csak a műve.

*

Belenézve mélyen a kígyó szemébe,
Békánk azonnal annak gyomrába kerül.

*

A víz-áradatot nyalogatva a szomjadat oltod,
Az idő-áradatot követve az életedet hosszabbítod.

*

Az égboltot csillagok díszítik,
A föld felszínét - élőlények.

*

Ha ismered az „A” betűt,
Megtanulhatod az életet.
Miután megtanulod a „B”-t
„Én vagyok” - kezdhetsz gondolkodni.

*

Szép arany-por - mondják a homokról,
Mély értelmű jós - mondják sokakról.

*

A hegynek - csúcsa, a folyónak - partja van.
Az értelemnek határa sincs.

*

A mindent-tudás
Még nem bölcsesség.

*

A kutyánk a gazdája előtt
kúszni szeret.

*

A lustaság - nem betegség,
A dicsekvés - nem erény.

*

Tréfából adott név -
Trágyafoltos selyem.

*

A kés lényege - az éle,
Az ész lényege - az értelmes tett.

*

Erő nélkül harcolsz, de
Erősnek képzeled magad - nagy hiba.

*

A gyengeelméjűt
Okosnak tartani - ez már bűn.

*Көгүлтин Дава: Үдэврмүдин хураңһуа,
Хальмг дегтр һарһач, Элст, 1982*

EFTIM KLETNIKOV

(1946)

/Macedónia/

Idegen

(Тужнеу)

Az ajtónk előtt egy megfagyott
álarcos idegen áll.
Serlegében nem hoz
bort és lángot,
csak hamut.
Fájdalomtól sújtottan hallgat a küszöb,
jelt ad, hogy maradjunk a házban.
De minekünk el kell mennünk
keresztelőre, esküvőre,
fénybe kell borítanunk
egy név alapzatát,
és jókívánságokkal meg dallal
kell támaszt adnunk.
Évszázadok óta vár ránk
az oltáron álló Szent Szűz,
és ki akarjuk ejteni
magunknak
a saját szánkkal, a nevet,
de a szó a szájpadrólunkhoz ragadt,
és a csend sziklaszirtként magasodik,
hogyan betámassza az ajtót
az idegen sötét szándéka előtt.

*Ефтим Клетников: „Магновенија”,
Култура, Скопје 1992*

Reinkarnáció

(Реинкарнација)

Amikor visszajövök,
ha visszajövök,
vajon ugyanazon a kapun át jövök majd,
és ugyanazt a harmatot
és ugyanazt a szivárványt fogom-e látni,
vajon ugyanaz a patak csörgedezik
ugyanabban a faluban,
és ugyanaz a virág fog-e virágozni,

és vajon ugyanaz a méh szívja belőle a nektárt,
és csinál mézet
az én előre látott vágyamhoz,
és vajon felemelkedik a hegyekkel
a szíven,
és ugyanabból a fájdalomból
építék-e majd házat a szorongás övezte
öröm alapokon?

*Ефтим Клетников: „Тој провев космички”,
Зумпрес, Скопје, 1998*

PETAR KRAEVSZKI

(1969)

/Bulgária/

Ő

(тя)

Ő egy furcsa
fényes teremtés
és nem tudja
és még csak nem is sejti
hogyan a kéz szeme
az a reggel, amelyiken
soha fel nem
fogok ébredni

MIHAIL KRASZIKOV

/Ukrajna -orosz/

(Amikor az Úr...)

(Когда Господь...)

Amikor az Úr ezt a világot teremtette,
gondolt-e Ő a szerzői jog védelmére?

A himnuszom

(Мой гимн)

Isten,
óvd
a cárt
a fejében!

(Amíg Földdé nem lettél...)

(Пока землею...)

Amíg Földé nem lettél,
mit tudsz a szerelemről és az életről?

(Kezdetben volt...)

(В начале было...)

Kezdetben volt a Hallgatás.
Majd - a Szó,
mi a Hallgatással egyenlő.
Aztán - szavak, szavak, szavak.

MARUŠA KRESE

(1947)

/Szlovénia/

(Várok, arra várok...)

(čakam, kar čakam)

Várok, arra várok

hogy az ajtóban megjelenjen valaki, arannyal a kezében

KATARÍNA KUCBELOVÁ
(1979)
/Szlovákia/

Elég nem belélegezni
(*Stačí sa nenadýchnuť*)

várok

tér

idő a be- és kilégzés között

idő a halál előtt

most

a fizikai erőfeszítés határán

csend

várok a vákuumban

lélegzet nélkül várok

minden határon túl érezni

a végtelen teret

örület

Belégzés zokogás
(*vzdych vzlyk*)

a hallgatás lehet

kiút a magányból

vallomással elkerüli a belégzést

élet-

tér esemény

nem lehet

megváltoztatni növelni

a meg-

változtathatatlan

átnevezésével

a lehetek sekélyebbek

belém lélegzik
el nem menekülök
válaszlok

KAJSZIN KULIEV
/Oroszország - balkár/

Egy lány fürdik ott a vízben
(Тиширыу сууда жууунады)

Egy lány fürdik ott a vízben,
Zöld alakját látom innen.

Nedves hátát, két szép vállát
Napsugarak birizgálják,

Zöld levelek törlik arcát,
Naptól égni azt nem hagyják.

Lehajol, a hátát mossa,
A hideg víz körbe folyja.

Lány fürdik a vízben éppen,
Felhő suhan át az égen,

A tiszta vízre ránevet,
Nézi a közeli hegyet.

Köröskörül zöld fák állnak,
A nőt elfedik az árnyak.

A Napot éri a melle,
Mi a vízbe bukik este.

Lány fürdik a vízben éppen,
Nyugalom van földön, égen.

Vége lett az öldöklésnek,
Búzaföldön száll az ének,

Véres harc már sehol sincsen,
Egy lány fürdik itt a vízben.

TONE KUNTNER

(1943)

/Szlovénia/

Amikor tüzek

(*ko so ognji*)

Amikor tüzek lángoltak fel,
velük együtt fellángoltunk mindannyian.
Mindannyian összeöleleztünk
és megmelegedtünk a tüzeknél.

Amikor a tüzek hamuvá égtek,
hajnalban mind szétszéledtünk.
És csak ritkán jöttünk össze
ügyelni a parázsra

Az első szóval

(*S prvo besedo*)

Az első szóval
szólítottál.
És elneveztél.

Így lettél
az utolsó napomig
az enyém.

Így lettem
az utolsó napodig
a tiéd.

És a szót így
valóban életre keltettem.
Ne hagyd soha,
soha meghalni!

RUSZTEM KUTUJ

(1936)

/Oroszország - Tatársztan, - orosz/

(Minden pillanat...)

Minden pillanat -
 emlékezés,
 nem ébrenlét.
És előbújnak a gyökerek.

(Rossz voltam...)

Rossz voltam magamhoz sem méltó.
Miért kopogtam az ajtón?
Ott már régóta örök álomba merülten alszanak,
Mégis letöröltem a talpamról a piszkot.

(Elaludtam a fészerben...)

Elaludtam a fészerben
Amikor felébredtem,
egy tehén lihegett az arcomba.
„Felkelni gyorsan, te, bikaborjú!”
kiáltotta a gazdasszony.

Féltékenység

(Ревность)

Áldd meg a szerelmet,
amikor mással ölelkezve
mély sebet ejt a szíven...
Ne vágják ki az almafát
csak azért, mert a hó alatt virágzik.

Menekülés
(*Спасение*)

Mint a fa
utolsó levelei árnyékával
cirógatja a földet,
fáradt gyengédséggel
odabújt hozzád.

Milyen keserű!
(*Как горько*)

Tegnap az emlékezet kútjába
hajítottam egy csikket.

(A vén malom mögött...)

A vén malom mögött
megszólalt a patak.
már száz éve lelkesen
követi a molnárt.

Ezért él még.

(A nyomomban jár...)

A nyomomban jár
aki már régóta nincs.

Nézek ki a vagon ablakán,
ő ott siet, kabátszárnyal integet.

Mellette csörömpöl a villamos,
de ő még csak arra sem fordul.

A megölt fecske
(Убитая ласточка)

Tekintetünkkel utol nem értük,
Repdesett, bukfencet hányt....

Most holtan fekszik,
Egymaga, kis fekete koporsó,
Verebek tárgyalnak fölötte.

(Az öregségre nem gondolok...)

Az öregségre nem gondolok,
amíg vágylak téged.
És nem is szégyellem nyíltságomat....

Héja nélkül büszkén ragyog a hagyma,
de mily könnyű és aranyszínű
a páncélja.

(A gyónáshoz...)

A gyónáshoz
egy gyertya is elég.

(Egy lány született...)

Egy lány született, az apja ősz,
teljesen hófehér.
Egyszerre lett nagyapa is.

(A nyár vége felé...)

A nyár vége felé
fáj a fekete fakéreg.
Üszög virágzik rajta...

Vegyétek el a lelkiismeret furdalásomat
beleuntam már a dajkálásába.

*Рустем Кутуй: «Поземка»,
Татарское книжное издательство, Казань 1985*

GRZEGORZ KWIATKOWSKI

(1984)

/Lengyelország/

Korona

(Koronka)

a haláltól egy kicsiny korona
mentett meg
amit fél éve
tettél a fogamra
miután meglátogattuk T. urat
álarcos bál volt
az út szélén mentem hazafelé
őzikének öltözve
a szemben jövő autó
el akart ejteni
de én rámosolyogtam

Nárcizmus

(Narcyzm)

Spinoza azt állította hogy az Isten iránt érzett szeretetünk
Isten önmaga iránti végtelen szeretetének a része

tehát az hogy nem hiszünk Istenben
az Istennek az önmagával szembeni végtelen hitetlenségének a része?

Oszlopos Simeon

(Słupnik)

nem teljesíti házastársi kötelességét
amikor a felesége elalszik kimegy az előszobába

feláll egy székre mintha Oszlopos Simeon lenne
és foszforeszkál
a sötétben

Zongora
(*fortepian*)

este a kádban kihegyezte a körmeit
és rámosolygott a vízben látható tükörképére

másnap a hangverseny közben örület lett úrrá rajta

amint ment hazafelé észrevett egy nagyon is meggörnyedt férfit
aki a kinézetével a zongorára emlékeztette

játszani rajta de ha rosszul szól ismét felhangolni
játszani rajta de ha rosszul szól ismét felhangolni

Majmok
(*Maľpy*)

Fehér majmok egy forró vizű tóban
a tó körül hó van
a levegőben látszik a pára

a majmok egyszerre nyugtalankodni kezdenek
(biztosan megérezték, hogy róluk akarok írni)

az egyik kijön a vízből és így szól:
mi fehér majmok vagyunk
egy forró vizű tóban
a tó körül hó van
a levegőben látszik a pára

meghajlás
(*pokłon*)

függőleges fák mint ágyúk
ki vezeti ezt a hadsereget?
a kivágott erdő
a császár előtt
hajolt meg

BOJKO LAMBOVSZKI

(1960)

/Bulgária/

(Mindenki készít magának...)

(Всеки си прави своя)

Mindenki készít magának
egy atombombát
Dancso a sajátját egy lyukas
zokniban dugja el a szekrény mögé

(Megszólaltak a villamosok...)

(Започнаха да говорят)

Megszólaltak a villamosok
és a trolibuszok,
és a kövek meg a levegő,
az emberek megsüketülnek.

IMANTS LASTOVSKIS

(1944)

/Lettország/

A szó

(Vārds)

Minden ember első szava ugyanaz -

Mama!

Mi lesz az utolsó szavunk?

Szántatlan marad a föld?

Kitaposatlan marad az út?

Festetlen marad a fal?

Minden ember első szava ugyanaz -

Mama!

Vajon mi lesz az utolsó szó?

„Acis”, *Liesma*, Riga 1978

WŁADYSŁAW ŁAZUKA

(1946)

/Lengyelország/

(Bármennyire is igyekszel...)

(gdybyś nawet starał się bardzo)

Bármennyire is igyekszel
a csermelyt utol nem éred

(Beszélj...)

(Mów...)

Beszélj:
a szél türelmes
meghallgat

Senkinek sem mondja tovább

(Amikor a folyóval beszélgetsz...)

(Kiedy rozmawiasz...)

Amikor a folyóval beszélgetsz
biztos lehetsz

- mint kavics a vízben

Elmúlás

(Przemijanie)

Hullám hullám után
felhő felhő után
lépés lépés után
óra óra után
nincs visszafelé

Homokszemek
(*Ziarenka piasku*)

Homokszemek
vezetnek engem és visznek át
a dűnéken
amiket a szél épít és sodor
ide-oda

Nem hagyva nyomot

Amikor mész
(*Kiedy idziesz*)

Homok
kavicsok
kagylók
vizinövények

kék és fehér

levegő szaga
és íze

Amikor mész a parton
áthatol rajtad
és átölel

a Tenger

Úton
(*W drodze*)

Üljünk le a folyóparti dombon
csodáljuk a természet szépségét

hadd pihenjenek meg a lábaink
és a szavaink

A csendben többet lehet hallani

(*Kézirat*)

Kérdeztem
(*Pytałem*)

Kérdeztem a tavat
- az éj sötétjébe merült
álomba
a csillag-eső cseppjei közé

Csendben mentem hazafelé
választ nem kaptam

Hangyák
madarak, felhők
folyók, patakok
És mi
állandóan úton
a Nap felé

Władysław Łazuka: „*Kilka Słów*”,
IBiS, Warszawa 2008

Voltam
(*Byłem*)

Voltam ott
nem tudom
megismert-e a folyó
és a zúgó erdő
a mezőket benőtte a gaz
eltűntek az ösvények
mindent behintett
az elmúlt
évek
pora...

Władysław Łazuka: „*Jeszcze wiersz*”,
Arsenał, Gorzów 2005

Éjszaka - utazás
(*Noc - podróż*)

Üdv Vándor
honnán jössz
és hová igyekszel

csak a szél tudja
meg a Nap
és a hozzád
végig hű
árnyék...

Huszonhárom tizenöt

A friss hűvös fuvallatban
csillagok nézik

a Földet

Huszonnégy tizenöt

Lüktető fények
igyekeznek
a tengeren túli metropolisz
távoli galaktikája felé
az egyik napból
a másikba
át az éjszakán

(A pilóta...)

A pilóta
a tekintetével keres
a csillagok között

egy távoli
szárazföldet

(Egy szív szívet keres...)

Egy szív szívet keres

A zöld völgyekben
folyók csíkjai
tavak foltjai, erdők árnyéka

Hegycsúcsok felhők között
és hóval fedve
Kontinensek
a tengerek és óceánok vizei fölött

Minden a maga
helyén

Még

Röptükben szárnyak
folyamatosság

Három óra

A Göncölszekér
legurult
a dombról
a völgybe

Továbbra is keringenek a bolygók

Három óra húsz perc

A Göncölszekér közeledik
a láthatárhoz
a nappali
fényért

Négy óra

Az ablakon túl
mint a fotópapíron
a kioldóban

megjelennek a házak és a fák
körvonalai

a reggeli csendben
ébred a nappal

A nappal

Az égi
és a földi
úton
teljessé lesz
a világosság

(Az ezüst...)

Az ezüst
gép-madár
kisebbedik
és eltűnik

a fehér csík
beleolvad
a kékbe

közeledik
a Föld

(Valaki az ablakban...)

Valaki az ablakban
néz
egy embert

Szürke a nappal
és az eső

(A fák árnyékába merülök...)

A fák árnyékába merülök
egyezkedem a füvekkel
zöld zenét hallok

Tisztát
mint régen

Madarak repüléshez teszik rendbe
a szárnyukat

(A függönyön át...)

A függönyön át
beles a hajnal

kinyitom az ablakot

a szél mossza a tenyeremet
és az arcomat

világosodik a világ arca

az éjszaka - utazás

mögöttem

(A nappal vándorolni...)

A nappal vándorolni
hív
erőfeszítésre
kényszerít

lábam alatt
por
porszemek

addig
amíg

a Nap
orcája előtt

A szóért
(Po słowo)

Szél-
barátom

mesélj

Beszélj
úgy
hogy
a s z ó
legyen szó

mint
kezdetben

(Amikor az árnyékom...)

Amikor az árnyékom
gabonakalász
és érő meggy
a mezei út szélén
a Napod
sugaraiban melegszik

Ki vagy...?

(Hallgatom...)

Hallgatom
a hajban
az ágak és a homok-
szemek között
daloló szelet

Köszönöm
a szemhéjamra eső fényt
ami átvezet
a levegő
térsegein
ahol
az áramlat
a levelek és a szavak
zizegésében rejlik

(A szél a fűszálakkal beszélget...)

A szél a fűszálakkal beszélget
elaltatja
a vándort
hogy megpihenjen
az út előtt

mielőtt az este
eléri

a láthatárt

(Kiröppentek a versek...)

Kiröppentek a versek

körülnéznek
a környéken

a szürke őszben
várakoznak

a napsugárra
és a szóra

Falevelek
(liście)

Telehintik a völgyet
A patakban úsznak
Keringenek

Közöttük
levél vagyok...?

Október
(Październik)

Szemeznek a pérhalak

a napfény október
színeiben
játszik

a pókhálót átszakítja
a horog

Múlég
száll le a vízre

Egy nagyobb pér
uszonyaival
egy pillanatra széthasítja
a folyó belét

Az este
(Wieczór)

A talpam alatt
levelek

a bükkfák lombjában
csillagok

bennem
sűrűsödik
az erdő

A hó
(Śnieg)

Összeírja az emberek
az állatok a madarak nyomait
végzi a táj
fáradtságos korrektúráját
makulátlan fehér
mint a vég
és a kezdet

Ismét ősz
(*Znów jesień*)

Cseppre csepp
csepegnek a cseppek a levelekről
és a levelekkel

végigfolynak a fatörzseken
hogy tavasszal felszálljanak
a fényért
és a visszatérő madarak
énekéért

(A világ tebenned van...)

A világ tebenned van
próbálj meg találni hozzá

legalább egy kis ösvényt

Az öreg költő
(*Stary poeta*)

Az öreg költő tanácstalan
a száguldó idővel szemben

Mint kisgyerek
tanul mindent
a kezdetektől

A szó-rengetegben kutat
hogyan kiválassza a megfelelőt

Kérdőzködik
tekintetével szinte átszűrve az
este ösvényét

Olykor nem tudja hogy
mit mondjon embertársainak
és a világnak

Az öreg költő
tudja a magáét

A vándornak
(*Dla wędrowca*)

Ringatózik az almafa árnyéka
simogatja a forró nyár arcát
és a tiedét

amikor fáradtan ülsz
és összeszeded az erőd

belefeledkezve a tücskök
zenéjébe
a hegyek közötti
kacsaringós ösvény mellett

Fáradt vándor
a világ szélén

légy üdvözölve...

amíg a talpad alatt a föld
és a nappal fel nem ébred az éjszaka után
és a hajnal a kihívás

bárhová is
akármelyik irányban
mész

légy üdvözölve...

(Miért igen...)
(*Dlaczego tak*)

Miért igen
Miért nem

Miért ez vagy az

Nem tudom

Annak ellenére hogy telnek a napok az évek
oly kevés
a válasz

Egyre kevesebbet tudok

Kérdezek...

A tél kezdete
(*Początki zimy*)

Beköszöntött az olvadás
és vele
az eső

a hó fehérje
szürkeséggé
változott

az ablaküveget
alig érintette a nappal
és máris
este van

Fehérség
(*Po biel*)

Pehely pehely után
egyre több a fehér
a háztetőkön a kerítéseken
a kertekben és a mezőkön
és ott ahol
az erdő titka rejlik

A résekben halkan
elrejtőztek a vadak
- várják
a hóesés végét

Gázolok át a hóviharon
mert mennem kell
hogy alkonyatra
eljussak a ház
fénykörébe

és a csendben összegyűjtsem
a hó fehér
gondolatait

mielőtt megállna
a küszöbön

az É J

Władysław Łazuka: „Noc - podróż”,
IbiS, Varsó 2009

(A hó behintette a jeget...)
(*Śnieg przysypał lód*)

A hó behintette a jeget
- A tó őrzi a

Titkait

(A tél küszöbén ...)
(*Pierwszy na progu zimy*)

A tél küszöbén az első
virág
a hajadban

egy Hópehely

(A szélben...)
(*Na wietrze*)

A szélben
hópelyhek
keringenek

keresik

Rendeltetésüket

(Bocsáss meg...)
(*Wybacz*)

Bocsáss meg
hogy nem keverlek
a verseimbe
Te magad vagy a verseim
és ott vagy bennük

Ha költészet az

(Egy pillanatig...)
(Przez chwilę)

Egy pillanatig
a hal szemében
a fény
túloldalának
a visszaverődése vagyok

Tavaszelő
(Przedwiośnie)

A matt jégtakaró alatt
türelmesen várja
a tó
a napot
amikor megnézheti magát

Az ég tükrében

(Csend lett...)
(Ucichło)

Csend lett

Itt-ott még
fuvallat

Én a tavat nézem
az - engem

Egyre több a ráncaink s az éveink száma

(A pocsolýában...)
(W kałuży wody)

A pocsolýában
az elszálló madarak
a falevelek
és az ég

Olyan közel

(Minden nappal...)
(*Z każdym dniem*)

Minden nappal
rövidül az árnyék

Egyre
kevesebben
vagyunk
....?

(Nap nap után...)
(*Dzień po dniu*)

Nap nap után
a
z

e
s
ő
apró öltésekkel
varrja
össze
az eget
a földdel

(Az éjjeli havazás után...)
(*Po nocnej śnieżycy*)

Az éjjeli havazás után
szürke-fehér
bükkfák
állnak a földtől
az égig

Mereven

(Szeretem a fehérbe öltözött erdőt...)
(*Lubię las w bieli*)

Szeretem a fehérbe öltözött erdőt
és a fenyők közti
beszélgetést
az átlátszó
csendben
amikor hull
az ezüst
por
amit a Nap-madár
ver le a szárnyával

Władysław Łazuka: „Zaledwie ślad”,
IbiS, Warszawa 2010

(Megyek ...)
(*Idę*)

Megyek
árny az áramlatban
Pisztráng idő-
mutató
A forráshoz

NYINA MACJAS
(1943)
/Fehéroroszország/

(Azt kérdezed, hogy miért hallgatok...)
(*Пытаешься, чого маўчу...*)

Azt kérdezed, hogy miért hallgatok.
Nem akarom
megzavarni annak a lehetőségét,
hogy halljam,
hogy mi az ott, a szemed mögött,
a tekinteted egén túl.

Ha megszólalok -
nem hallom,
hogy
az idő-madár mit jósol nekünk.

AONGHAS MacNEACAIL

(1942)

/Skócia - gél/

maradj még ott

(*fan thusa*)

maradj ég ott
ott, ahol énekelnek a hangok,
mint egy öreg vas,
és a szemek, mint
neonfényű tükrök

akkor is, ha minden órában és minden napon
tudással és tudományokkal
telítődsz
a fejedet át nem folyik
a nevelést, amiben részed volt,
hagyd a kihunyt hiábavalóságok
sötét árkában
a tengerparton, meztelen talpad alatt
a kagylók készen állnak,
hogy a bőrödet és a húsodat
áthasítsák,
a nyári, fehér tengerpartokon

A fa

(*A chraobh*)

a fák között
áll a fa
amit kiválasztott a gyenge Nap
hogy a lámpása legyen

egy függőleges árnyék
és egy függőleges árnyék között
különös voltával
világít

ezüstös zöldje
telítődött a Nap
esszenciájával mintha
annak a tükre lenne

VASYL MAHNO

(1964)

/Ukrajna/

A víz elégiája

(*Елегія води*)

Az összes szívárvány kiitta a vizet - a halak a levegőben repkednek
a világóceán nagy gödre - fekete lyuk - gondolat-por
mi kicsúszott a kezeink közül és öt kenyérré változott
vitorla-fehér fény bánatos tekintetévé változott

a halászok odamennek a kagylóhéjként felfordult csónakokhoz
amik a múlt zúgásával zúgnak: a víz iszapja
nedves illat és só-szeplők - rút medúzák
szétlapult pettyek borítják a bal partot

Egyengetik a csónakokat - a Nap szárítja a bordáikat

Palmerés megzöldült hálók vetnek árnyékot fák helyett

*Васил Махно: «Плавник риби»,
Лілея-НВ, Івано-Франківськ, 2002*

ZVANKO MAKOVIĆ

(1947)

/Horvátország/

A doboz

(kutija)

mondom a doboznak: szép doboz vagy
6 oldalad van és játszhatom veled
szótlán doboz vagy amíg
a konyhaszekrényben pihensz
élesek az éleid amint
végighúzom rajtuk az ujjamat
papírdoboz vagy ha papírból
vannak az oldalaid

mondom a doboznak: az én dobozom vagy
és nem vagy az én dobozom
sima és érdekes oldalaid vannak
12 éled van és nyolcszögletes doboz vagy
nedves doboz vagy és száraz doboz vagy

mondom a doboznak: olyan vagy mint a világ
mert a világot dobozokból rakták össze
bolygó vagy mert a bolygó egy dobozban van
mondom a doboznak: én doboz vagyok

B RANKO MALEŠ
(1949)
/Horvátország/

(az erdő szívében van ...)
(u srcu je šume)

az erdő szívében van
egy transzformátor
odamegyek hozzá és megcsókolom
ő sírva fakad
bemegyek a belsejébe
és az egész vidéket
örökre
megvilágítom
a parasztok énekelnek
gabonapálinkát isznak
a nők a gyerekeket ölelgetik
maleš a transzformátorban van

*Branko Maleš: „Sjajno ništa -
izbor iz poezije 1978-1998”,
Lunapark, Zagreb 2002*

PANDE MANOJLOV

(1948)

/Macedónia/

Ölelések

(Презрамки)

Pillanatokra
csak pillanatokra
amikor az élet
szent forrásából
isznak
összeölelkeznek az emberek
mint a tavaszi szellőben
a bokrok
Nem átok
a szerelem
hanem kitüntetés
a magány titkaiba
mértéktelenül beleveszett
léleknek

*Панде Манојлов: «Месечина со превез»,
Матица македонска, Скопје, 2011*

Mérték

(Мерка)

Nem a Nappal
méri az embert
hanem az árnyékával
akkor
amikor az lassan
mozog a fényen
akkor
amikor az nem keresi
a változatosság
hosszmértékét.

Párbaj
(Дѳобѳ)

Poharakban bor,
tűzes
és csak egy szempillantás
az úton,
hogь elfusson a testtől
Olé, matador
az arénából elfutni nem lehet,
a bika kimúlt,
következik a párbaj
a lélek és
az űr között.

*Панде Манојлов: «Месечина со превез»,
Матица македонска, Скопје, 2011*

A kör titka
(Тайната на кругот)

A kör titka az,
hogь cél nélkül
önmagába tér vissza
állandóan
egyazon távolságban.

Nem kívánczik
idegen tájakra,
nincs más út,
nem is sóhajtozik
a horizont után.

A legszebb a zene
ebben a titokban
a fény felé
nyitott határok
zenéje.

*Панде Манојлов: «Месечина со превез»,
Матица македонска, Скопје, 2011*

ROLAND MARECKIS

(1941)

/Lettország/

A csalán

(*Nātres*)

A szél csalánt ültetett az emberbe,
és amint erre-arra jár, akihez csak hozzáér,
mindenkinek fájdalmat okoz.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1789

Ligo-éj

(*Ligonakts*)

I

Milyen jó, hogy farakás vagyok,
ma éjjel minden fűszál
a föld alól
dalra gyűjt.

II

A tölcsérgomba
a tűz mögül meresztgeti szemét
és előbújik
a föld alól.

III

Oly sok fény
áradt szét a réten,
hogyan elhinni azt
szinte lehetetlen, sietek
szélnek eresztetni a dalom.

IV

Ezen az éjjelen mi mind
belépünk a tűzbe, ami
mindnyájunkat
átváltoztat a hangjával.

„Acis”, Liesma, Riga 1978

JOAN-FRANCÉS MARIOT

(1959)

/Franciaország - occitán/

Baszkföld

(Euskadi)

Ennek az országnak fehér a homloka
és a szemei új vértől zöldek
a bor zöldjétől, mi visszatért az anya hasába és az anyák
énekelnek és gyerekeket szülnek, páfrányok mögé rejtve
a nyakba akasztott vászoncipőt, kezükkel a falnak
támaszkodva
egy barokk oromdíszes falnak, amire a bolond levelibékák
gombolyagot dobznak le kis csengettyűkkel a nyaka körül,
ami megszólaltatja a harangot
az egy pár éjfékete szemmel átlyukasztott harangot
ami ott leselkedik és várja a jelt, hogy elfussanak
a hegyekbe felszálljanak a pillangóik szélére
és hogy
lesöpörjék az ajtóküszöböt
hogyan meglocsolják a vadvirágokat
hogyan felállítsák az új bükkfákat
amik az
öregektől hátrahagyott trágyától
jól meghíztak

*Giovanni Agresti: „Antologia de la
nova escritura, occitana”
Jorn 2004*

RUDOLF MARKU

(1949)

/Albánia/

Egy lehetetlen párbeszéd

(*Nje dialog i pamundur*)

Most, amikor elértem apám korát,
Minden félelem, minden Ödipusz komplexus nélkül
Meghívtam egy pohárkára, egy kocsmába. Késő van,
Az utcákon csatangolunk és kedvtelve nézzük az éjszaka szépeit,
Mindegy, hogy prostituáltak vagy szüzek,
Biztosítom afelől, hogy mindez közöttünk marad,
Egy szót sem mondok erről anyának a túlvilágon.
Elmondunk egymásnak mindent, amit eddig el nem mondtunk,
Csodáljuk a holdat, fürdünk a folyóban, horgászunk, és dicsőítjük
A halált, himnuszokat éneklünk hozzá... Csak a halál tette lehetővé,
Hogy korban utolérjem az apámat.

Oly sok évig várakozott egy magányos temetőben.
Sietünk elmesélni mindent, amit eddig el nem mondtunk.
Tudom, hogy holnap nálam marad, mint egy idősebb embernél,
És azt fogja kívánni, hogy még egyszer meghaljon.

MARIO ANGEL MARRODÁN
(1932-2005)
/Spanyolország/

Haikuk, amik nem azok
(*Haikus que no lo son*)

Rózsa:
a szépség
színe és neve.

*

Éjszaka:
fekete világosság,
mint a börtönben.

*

a szerelem matematikája:
egy meg egy
az fél meg fél

*

a költőt az öli meg
- ha nincs
mit mondania

*

A költő a szó
földi cserepeiben
botlik meg

*

az idő nem múlik
- mint egy árnyék
szertefoszlik

*

mint másik énem
lakom
a papírvilágomban

*

verset írni:
egy érzelmi röppályán
tárni szét a szárnyainkat

*

Az élni ige
egy utópikus
szerelemről szól

*

A bor
speciális élvezetet nyújt
az érzékeknek

*

Isten adja
nekem a békét
amire szükségem van

*

Az írás a szavak
bankettjére
hív

*

A madár éneke
életerős ritmusával
ad testet a röptének

*

A lélek nem jön elő
a börtönéből
ott jelenik meg minekünk

*

Nem délibáb
az égbe szállás
ciprus-szárnyakon

*

Kint vihar tombol:
még nem jön
a világvége

*

jós-tánc
haláltánc
a Halál Tánca

*

halálos méreg -
nem bronzkígyó
termeli azt

*

a csillagok alatt
a világ - tövisekkel
írt sajtóhiba

*

Test test mellett
az érzéki kinyilatkoztatások
meztelen egyezsége

*

A tested pórusain
forrón áramlik át
a hűvös éjszaka

*

Mint hagyomány
nehezedik a jelen
a parazsakra

*

A földi dicsőség
kígyófészekben
alszik

*

A fejetlennek
képzelt embernek
nincsenek álmai

*

Nincs bizonyság
sem a mennyről sem a pokolról
csak az irracionális észben léteznek

*

A háznak van ura
akit az Isten büntet
de nincs kutyája

*

Az álom legyőzött
szempillája
az alkonyra terül

*

A csend
vakon botladozik
a szóáradatban

*

A pacsirta dal-koronával
ékesíti a testét
a szélben

*

Az emberek
zsigerei -
a titkaik

*

Óriás szárnyakon
menekülnek
a Földtől a felhők

*

A balkonomról
oly magasba mutatok
hogy átszúrom a végtelent

*

A hajók zenéje
a folyó
hedonista nyugalma

*

A költöző madarak
különböző utak
előre, hátra

EVA MĀRTUŽA

(1954)

/Lettország/

A fiamhoz

(*Delam*)

Csak te maradtál nekem,
mint nyelvnek a szó, -
mint madárnak a szárnya.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1978

(Őz-szemem volt ...)

(*Man bija stirnas acis...*)

Őz-szemem volt,
Hogy téged nézzelek.

Béna volt a nyelvem,
Hogy téged hallgassalak.

Viharos volt az agyam,
Hogy téged szeresselek.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1978

(Széthullok...)

(*Šķīļos...*)

Széthullok.
Felállok.
Elgurulok.
Kétségbeesem.
Homlokommal repülök
Neki a falnak.
Remélem -
Úgy lesz, mint a regényekben, az elbeszélésekben, a versben...
Az életben -
Széthasad a homlokom.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1978

EWA MAZUR
/Lengyelország/

Az igazi szerelem örökkön tart (a jó románc nem ér véget)
/Prawdziwa miłość trwa wiecznie (dobry romans się nie kończy)/

háromszor tévén fogadalmat
hogy a halálomig el nem hagylak
háromszor meghaltam
szerencsére
az idő beáramlása
egyensúlyba áll a vér-folyással

végül ennyi év után
mint könyvben tudok olvasni benned
minden szeretőm ott van tebenned
akiket
szerencsére elfelejtettem

a szerelem sperma is verejték és nyálka
tehát az ágy mellé teszek egy csomag zsebkendőt
hiszen meg kell törölközni mielőtt
elmész
őhózzá

most énutánam vágyakozol
éppúgy mint én teutánad
tehát dühösen
szorítod magadhoz azt a nőt
mert nem én vagyok
holnap a szemed összegyűrt ágyneműjét
fogom eltakarítani utána

Akcent 4. (118) 2008.

JURIJ MELNYIKOV
/Oroszország/

Ősz
(Осень)

Nézd, elbújtak a madarak
Ott, a kurgánok mögött,
És viszik már is a nyarat
Darvak a felhők között.

Vörösen ég a kányafa
A magas fenyők között,
A szélben pókháló lebeg
A megsárgult táj fölött.

Az őszi vetés csírázik
A dombon, falunk mellett,
A nyárfák közül jól látszik,
Az ősz nekünk integet.

Kavarognak a levelek,
A szél kegyetlen nagyon,
De hozza majd a meleget
Sok madár egy szép napon.

A búza
(Пшеница)

Tavasszal sok ember
Lehetett reggel
Vagy este,
A földeken,
A falutól messze,
A földig hajolva
A barázdába a magot szórta.

Hajlongtak felette fáradásig
Szántóvetők oly sokan
És magasra nőtt egyik, másik,
Büszkén, hogy oly sok
Dús kalásza van.

A kalászt
Aranypor fedi,
A Nap sugarát visszaveri,
És mintha
 verejték lenne,
A száron csorognak
A harmatcseppek le.

*Юрий Мельников: «Разлуки и встречи»,
Московский Рабочий, Москва 1973*

JOSÉ MANUEL MENDES

(1948)

/Portugália/

Epigráf
(*Epígrafe*)

sűrű sötétben
mozognak
a szemeid

szeretem bennük a hajók fényét

és lassan
a mélység éjeit
a tenger fölött

*José Manuel Mendes: „Presságios do Sul”,
Caminho, Lisboa 1993*

(a jegenyék és...)
(*sob os álamos*)

a jegenyék és
a szelek alatt

mintha eső-
menestrel
játszana

és egy antik
tűzhelyen
égnek a szemek

menestrel - középkori lantos, énekes

(az ablakon innen...)
(*aquém da vidraça...*)

az ablakon innen
a vállunkat érinti
a biztos kéz

víz-sugárutak
térnek vissza
a ködös
fényből

annyira már
megbízhatóak
mint a nyár
ez a kabóca-
visszavonulás
az egyik félgömbön
hogyan tudjuk

(jeges kopják...)
(*gélidas hastes*)

jeges kopják
függnek a magasból
a dűne felé

alig hallható fuvallat
az éjszaka és a tenger
között

a gondba merült
széllel bekerített
házak magánya

amiknek itt a neve
egy dallam-ringatta
amfora

5

éjszaka:
a baglyok
kiáltozása
a szikla
és a tenger között;
az első
csírázásról
szóló
emberi álom
széna-dalának
ősi hangjai

*José Manuel Mendes: „Presságios do Sul”,
Editorial Caminho, Lisboa 1997*

LLUIS MESEGUER
(1953)
/Spanyolország - Katalónia/

A költő és a kurva
(*El poeta i la bagassa*)

Amikor Názáretben éltem,
reverendába öltöztettek,
az arcom kerek, remegett a levegő.
Jeruzsálemben vele együtt
élveztem a borok ízét,
az éjszaka színét,
a zöld füvet a Nagy Fa mellett.
Később, Athénben, a gyönyörű
rózsát és szegfűt hintett a szememre.
Jártam száz kikötőben,
száz vidéken,
vízen, tűzön és levegőben.

De most itt a barátnőm,
a csókot hintő órája, ki nem ismeri széles gesztusaimat.

(Képtelen ódát alkotni...)

Képtelen ódát alkotni
út ami belevénüélt egy rituális
beSZélgetésbe egySéges
ugrásba
az úr és a semmi
és a
MAJDNEM SEMMI
Sz
a
k
a
d
é
k
á
b
a

Feltételes szillogizmus

(Sillogisme optatiu)

Ha lenne egy barátom,
erősen magamhoz ölelném,
megkínálnám kenyérrel, borral és cukorral.
Ha lenne egy barátnőm,
édes csókokkal illetném,
szegfűt és ibolyát adnék neki,
meg egy pár cipőt.
Ha senkim sem lenne,
biztosan semmit sem csinálnék.

Ország

(País)

Kis ódák
néhány együttes
különböző lakók
elég sok narancsfajta
sok nevetés-vágy
mindenféle CSODA országa!

Az országomban
este
amikor árnyba borulnak a hegyek
ezernyi csillag ereszkedik le
hogy a láthatáron megcsókolják a tengert

(Csodálatos kriptogram
látjátok még megvan
a SZABADSÁG orákuluma.)

*Lluís Meseguer: „Les veus del vent”,
Diputació de Castelló, 1984*

KADIR MIRZALIEV

/Kazahsztan/

A világmindenség és a sztyeppe

(әлем жәнә дала)

Védem a határtalan, tágas térségeket,
Látok lóháton száguldozó legényeket,
De én meglátom majd, amit nem látnak ezek,
A hírhedt Vezúv hegyet,
Az Eufráteszt, lehet.

A gyermekkorom mélyen a homokban maradt,
És utána itt én meg semmit sem találtam,
De mert más országokba elmennünk már szabad,
Az Alpokba is elmegyek,
Várnak folyók meg hegyek.

Túl vagyok már sok mindenen,
De jól tudom, és el is hiszem,
Bármerre is repül a lovam,
A világ már olyan,
A sztyeppe határát soha el nem éri,
A láthatárt csak nézni lehet, nézni.

*Қадыр Мырзалиев: „Көкпар”,
Жазушы - Алматы 1981*

M. I. MAS
(1942)
/Brunei/

A zenit
(*rembang*)

a lélek kertjében foszló virág - a szerelem
látom a teliholdon hogyan jelenik meg az árnyék-arc
vagy figyelem a ragyogó csillagok hogy futnak
a szelet mi a szerelemről suttog amikor a zeniten van a Nap

„Deru”, *Brunei*

A tenger dobogása
(*Rentak Laut*)

Amikor az áradás elmosta
a tenger dobogását
ezernyi arc halász-szív
perdült táncra
hol megalázva átkozva
a tengerész-sorsot
hol bizonytalanságtól remegve

A part mentén úszó házakat
elsodorta az ár
a homokvárak
zizegve csúsznak tovább
viszi őket a homok

VIDA MOKRIN-PAUER

(1961)

/Szlovénia/

**Versháló az erotikáról, kiábrándulásokról
és mindenféle fantasztikus dologról**

/Részlet/

(Mreža pesmi o erotiki, razočaranjih in veselja fantastičnosti)

1.

KEDVES, ROSSZ, SZORÍTÁSBAN ÉS
PORNÓ ÉS SAJNÁLOM, MÉGIS
úgy van, hogy már elegendő van belőled,
hogy a csodálat és buzdítás energiájával
töltesz fel. Mi legyen még tovább.
Új szolgálatodban. 16 év után
továbbra is úgy legyen, mint a lánykával,
Inkább megőrültünk a megvetéstől,
a cégnél és a szüleinkkel való összezőrdülések
miatt és még az ördögeimmel a kultúrában
észlelhető igazságtalanságok miatt -

én, az érett nő, döntök, hogy többé már
ne csak nevetgéljek, és cikk-cakkban távozzam
a férfiaktól, akik évtizedek! óta a városban
vannak, elragadtatva a nevetéstől a mellem
miatt. És azoktól, akik hívnak és vadásznak
rám, mindig elfordulok, majd magamba
fojtom: Oh, máskor!

P.s.: Éjjel a reggelbe nyúló éjszaka után a
hegyek verseivel - az örökkévalóságban szörnyen
fellazulok. Veled és önmagammal 99%-ig boldog
nő. Megint. Majd amikor délután ismét
csókolózunk 4 nap után.

MONCHOACHI

/Martinique/

Ha védem a testemet

(Prant mon corps)

1

Ott, a világos nappal legtisztább helyén,
az éjszaka legmélyebb vonulataiban,
a kék Holdat figyelem.
Igen, itt vagyok megbékélten
és készen állok gyűlölni
mindent, ami arra vetemedik, hogy megzavarja
az én békés kérődzésemet.
Ha védem a testemet, a vágyamat, belenyugszom
abba, ami jön.

2

Nőgyógyászai hosszú, vékony, finoman kerek végű ujjak
a jobb kézen, láthatólag gondosan levágott, ápolt
körmökkel, csak a kézfej külső oldalának egy harmadáig
nőtt szőrzettel, és csak a „fogók” első öt szakaszáig
élsz vissza vele, hogy a Szelleműző második kötetét
tartod az ágyon. Már 10 perce követed, hogy

az Isten vagy-e mellettem? Először az összekapcsolódó,
együtt folyó, erősen mozgalmas együttlét 19 éve után
bejelentetted, hogy olvasni kívánsz az ágyban. És azonnal
a szeretkezés után, post coitum, miután letöröltem az allergén
spermát a hasamról (rendszerint a hátamról), te pedig a csap
alatt leöblítetted az ajkadat, hogy ne csípjen, a vessződet,
hogy ne viszkessen.

Még öt perceg, kivételesen nem elfoglalva, fekve maradtam
melletted, boldogan hálás élvezettel figyeltelek, a lepedőn át
szívtam be a 3-5000.(?) szex-parfüm illatát az agyonbaszott
matracból. Nem tudom honnan kristályosodott ki ez a költészet
mint bumeráng, a szívből a szörből a szellemiségből. Kellett
a számítógép, hogy elkapjam átöleljem habár szemrehányást
tettél nekem, hogy megfázom.

Valami, későn
(*Quelque chose, tard*)

Menedék,
az eső
a közeli moraj
a legvégéig
elkísér
egy magányos
szírmot
a földre,

Még a mosolyt is
elkoptatja
a sarokban,
mi fellázad

Ami marad:
Csak egy hang
ami *többet kockáztat*
és a hely dadog,
ha létezik.

LASANA M. SEKOU

(1959)

/St. Martin/

mariposa

kevesebb a reggel
hosszabbak az éjszakák
a szerelem szelíd és teli
itt a harc megjutalmazza a jövőt
és terajta kívül mindenki
rossz kávé főz

2004

MOHAMMAD AL-NABHAN

(1971)

/Kuvait/

Keret nélkül

(راطا الب)

Szöget verek a falba
a némán álló
elhagyott falba
ami évek óta szögről álmodik

Szöget verek az első keretbe
eltörik az első
majd a második a harmadik
és a kép kiesik a keretből

Ott van a kép meztelenül a falon
- az elhagyott falon
- a görbe szög alatt
és másfelé néz

YLONKA NACIDAD-PERDAMO

/Dominika/

Illatszavak az esőhöz

(Palabres de olor a lluvia)

(Minden valami az elragadtatásban szárnyaló lelke teljességével kezdődik a sötét üregben bekövetkező halál után sóhajtozós pillanattal)

Végül talán megtagadott minket a délután itt a halak agóniája az éjszaka mozdulatlan sötétje az algák külvárosaiból erre irányuló tekintet az illat-szavak a hold felé a szürke és hideg tér az ablak felé forduló tél (egy söntés és elrejttem a nyitott kezem) íme két magasba emelt Nulla és két mozgásban lévő vonal

GABRIEL NASCENTE

(1950)

/Brazília/

A gyeplő
(*As redeas*)

I

Ezeknek az üres kezeknek
a csúcsai
a törött énem
darabjai

a hajamon át futnak
a szél hullámai
mióta a madár álma
vagyok
a folyók fejénél.

II

Az éj testébe
lőtt
nyílvessző
vagyok.

A halál szérűi között
megfulladó hajnalcsillag.

A lovak ifjúsága
esőben.

Habszagú
pázsit
(míg bele nem veszek
az istenek
haragjába.)

III

És, oh, költészet, a mell
villámai között
kereslek.

„*Poesia Sempre*”, 1995/5 Rio de Janeiro

ÍBRÁHÍM NASR-ALLAH

(1948)

/Jordánia/

Veszteség

(تراسخ)

Rengeteget veszítünk az életünkben míg fecsegünk
az álmainkról - majd amikor hallgatunk
és amikor eljön hozzánk a fehér paripa felébredünk
s követjük mint az ifjúságot és egyszerre eszünkbe jut
a halálunk

Kérdés

(لأوس)

Váratlanul ér minket támadás,
Vagy sokáig kell várni rá?

Ártatlanság

(ةعارب)

A kisfiú
nem figyel a narancsfa
alakjára
amikor felmászik rá
hogyan gyümölcsöt szakítson le róla

بلقل الفصاوع: هللا رصن لاممي هارب

Csodák

(بئارغ)

Semmi sem emelkedhet oly magasra
mint az ember
de le sem süllyedhet
olyan
mélyre

Szabadság

(قيدخ)

Az itteni szabadság kiterjedéséről kérdeztek
A vándormadarak szárnya
most sovány

Őszinteség

(قدص)

Az a festő olyan
sokat sírt
mert nem tudta lefesteni a könnycseppet.

Csata

(فكراعم)

Énekelve énekelj az új horizontokról
Megénekeljük azokat a sötétben és zárt szobákban
És énekelj arról hogy elfeledkeztél az új házról
Örömmel telve követnek minket hogy feljussunk
Az akasztófára.

Ember

(ناشنإ)

Minden létező mi körülöttem van
szól hozzám
ezt mondja a folyó:
„ne azt tedd -
légy önmagad!”

Igazság

(ةقيقح)

Szeretlek
Futok tehozzád
Elbújok benned
És megvilágítom a bordáidat mint a nappali fény
Azok csak a te határaid

A tábornok beszéde

(لارنجل اقبجو)

Hej, katonák
íme a nyergünk
az ostor
a kengyel
a kantár
a pusztítás eszköze
a tűzszerszám
hogy jól támadhassunk az emberekre

’بلقلا فصاوع :لللا رصن ميهارب
نامع 1989 رشنلل قورشلا راد

Legenda

(قروطسأ)

Az ősei árnyékai
mind egybegyűltek benne
Az az
oroszlán-
falka

Düh

(قنيخد)

Egyre
több a felhő
ez a
két csillogó
atmoszféra réteg

Vég

(تايادن)

A halál árnyéka mögött
lépdél a testem
mindig amikor megállok
tovább lök egy holló

Titok
(ءافخ)

Két függöny a sötétség

és ami elrejt
a fény

Élet
(ةايح)

Mesél hogy elmesélje
hogy mit mesél
és íme a csend
és ezután már csak ezt meséli:
meghalok.

Bánat
(نازح)

A homokban
vagy a levegőben
az árok
biztosan követi
a bánatos lábnyomokat.

’فيريخلات افرش :هللأ رضت ميهاربي
1998 تامع

BERNAT NEGRE
/Franciaország - occitán/

Mályva vagy a törékenység
(Mauva o la fragilitat)

Néhol
az élet egy fátyol
belsejébe zárkózik,
ami vékony és laza,
mintha egy ifjú isten
tartaná az ajka elé,
játszik...

A víz elingatta
a nemtörődöm levelet
és az éppen érkező idő
ma nem mert
becsengetni.

A tavaszi Nap
meggyújtotta
a szépségét.
Szellő futott át
a kis virágon
mormolva...
csendben.

Egy szíromlevél elszökött
és mily csoda!
A homlokán,
hogy jól elrejtőzzön
megjelent egy
ránc!

Mintegy imádkozva
lehajtotta a fejét
de női szíve
elrejtőzött
megbántva
egy dühös hab
morgásától
... azonosság!

A gerenda megfeszült
és, este, egy repedéssel
szégyellősen mosolyog.

Az eget ellepték
az intim módon
egymásba gabalyodott
felhők.

A víz-fonál
útra kelt,
de az út
itt-ott megszakadt.
Illetlen szépség....
a halálé!

A kő az árnyékát kínálta fel,
hogyan ott megpihenjen

és körben a virágok
klarinét hangján szóltak

és elfelejtették a sírkő
iránti szeretetüket...

A víz nem ismerte el az utat
a mocsaras síkon
ahol a lábnyomai
eltűntek...

egy durva szikla csúcsán
bogáncs festette az öröklétet
mályva színűre

Triel sur Seine, 1983. február 12.

NEVENKA NEKIĆ
(1942)
/Horvátország/

Fekete angyal
(*Crni anđeo*)

Hová mész te roma gyerek
fekete felhő ereszkedik most le
a lélegzetnélküli öreg mellre
ezüstös hajára
az elhagyott tornácra

a reggeli nedvességből köd-ujjak nyúltak elő
pókhálóként ölelték át az alvó kerteket mezőket és szántókat
a varjak vad kiáltozással hirdették
a Fekete Angyal követének érkezését
kinek az arcára senki sem emlékszik

fent a magasban egyetlen fekete galamb lebegett
a város felől úszott
ahol már nincs meg a dolgok
törékeny porcelán szellemi rendje
nagy félelem kerítette hatalmába a szíveket
láthatatlan ostorai sokakat kivertek az utakra
a házak megüresedtek

éjjelenként kiáltások és halálhörgések
visszhangoztak az alvók álmaiban
a szelek átszálltak a nyitott ablakokon
a korábban kiontott vértől reszketőn

a házak a zugokban emlékeikbe dermedtek
folyondárokként összefonódva

Valaha pedig az élet felkelésből
és lefekvésből állt
ódivatú ebéd- és vacsoraidők töltötték ki
kenyér bor munka
kutyák és madarak játéka
galambok és gerlék fényes körözése
minden virágban ott duzzadozott az egész élet

a biztosítási kötvény archaikus egyszerűségét
szabályozták a szertartásos napok is
egy fekete galamb
kerékszerű zsinórral a nyaka körül
ott hajlongott örökre
és láthatatlan fényt árasztott
Szent Fülöp és Jakab tornya
és a hegytetőn álló kolostor fölött
amik feledhetetlenül és tisztán emelkedtek
mint valamilyen emelkedett és megkövült szó

A meggyszínű sötét brokátban
nyugodott Szent Bona teste a kriptában
és a galambnak összeesküvő mosolyt küldött
amin átütött a mindentudás mélabúja és a harangok hangja

e múlt időkbe a szépség
a tárgyakon át jutott
mint szokásos és természetes dolog
és senki sem fordított rá figyelmet
az ember barázdákat szántott
és a földről meg a mennyről elmélkedett

a szelekről és az esőkről
mindenről ami volt
ami fájt és elmúlt
visszatért és egyre létezik

éveken át ismerkedett azzal az örökkévalóval
azzal amiért a baj is jó
amiért az anyaság is nehéz
és a fájdalom Hová mész romám
fekete a víz romám
és sápadt a Hold az égen
és borús az erdő mögötted
és Isten megteremtette az időt
és ledobta azt a földre
az arcodra roma legény
nézd a Hold ott remeg a vízen
és feltárja az ösvényeidet

Nevenka Nekić „Crni anđeo”, 2003

NÉVTELEN SZERZŐ
/Hawaii - hawaii nyelv/

Fohász az erőért
(Oli Ho'oikaika)

Ereszkedjen le ami fent van
Szálljon fel ami lent van
Egyesüljön amit szétválasztottak
Emelkedjenek falak

IVAN NIKOLOV

(1937)

/Bulgária/

Az apám

(Баща ми)

Jön haza a munkából. Közben hallgatja
a két öreg hársfa suttogását.
Leveti cipőjét s felnéz az ablakra.
Aludni tér, az álmok már várják.

Szél repül át a háztető fölött gyorsan.
Egy csillag hull szóttanul a földre.
A mezők zúgása az ajtóban megtorpan.
Egy kolomp hangja hasít a csöndbe.

Az ablakon át belesett az ifjú Hold,
s ártatlan, tiszta sugarával
az apám arcára vidám képet rajzolt,
hogyan fel ne ébredjen, vigyázva.

*Иван Николов: „Подземна вода”,
Български писател, София, 1987*

(Amikor közeledik a halálom...)

(Когато дойде ред ...)

Amikor közeledik a halálom,
a mindenséget a szemembe zárom,
a bal vállam fölött halvány fény villan,
a mennyből egy szentjánosbogár, látom.

Kiáltom: anya, a fiad már, érzed,
itt van.

Ő is keres vékony kezével.

*Иван Николов: „Подземна вода”,
Български писател, София, 1987*

Irónia
(Ирония)

Az aljasság, a gonoszság éveiben
legyél te az én
lovagi címerem...
Mert holnap ismét szükségem
lesz a utolsó igaz fegyverre nekem.

*Иван Николов: «Подземна вода»,
Български писател, София 1987*

NÚR AD-DÍN AZÍZAT

/Tunézia/

73 tele

(73 ءاتش)

A hőség és a szárazságod megtanított gyűlölni a Napot
vagy a kisvárosom
reggelente éppen csak feltűnik a szemem előtt
és az ifjúsággá az élet növényeivé változik
a csendben szinte forr a fény
rohan a haláltól
a lovasság oldalán
viharrá változik a szél
virágzanak a szerelem és a szabadság gallyai

GULCSEHRA NURULLAEVA

(1938)

/Üzbegisztán/

Hajnali dal

(Тонг шеъри)

Hogy örül a Napnak a láthatár,
Milyen türelmetlenül várja már,
Szinte az egész vidék lángban ég,
És boldogan dalol egy kismadár.

Felhangzik a dal, szétterül a fény,
A tájra fényesen borul az ég,
A Nap sok karját tárva lép elénk,
Tekintetében boldog büszkeség!

*Гулчеҳра Нуруллаева: „Пахта ҳиди”,
Адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент 1981*

Te is...

(Сен ҳам...)

A fűz tegnap meztelenül állt ott,
S ma mintha gyapotszálak fednék törzsét,
Más fák is kinyíltak a virágok,
Igen, ez jelenti a tavasz jöttét.

A tavasz lépteit hiába lesem,
Észrevétlenül érkezik meg mindig,
Te is oly láthatatlan vagy, kedvesem,
Ha már megjöttél, észre csak azt veszem.

*Гулчеҳра Нуруллаева: „Пахта ҳиди”,
Адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент 1981*

(Körülöttem piros pipacs-tenger...)

(Лекин...)

Körülöttem piros pipacs-tenger,
Fölöttem szől vidám madárének,
A földből egy kis forrás bugyog fel,
Szívemben tombolnak az érzések.

Egyszerre kő zuhant a forrásba,
A szemüket meresztgették sasok,
A kismadarak gyorsan elszálltak,
Ijedten remegtek a pipacsok.

A tájat a víz elárasztotta,
Tombolva zúdult át a földeken.
Visszajönnek a madarak újra?
Nyílik vajon még új virág nekem?

*Гулчеҳра Нуруллаева: „Пахта ҳиди”,
Адабиёт ва санъат нашриёти, Тошкент 1981*

PETRAS PALILIONIS

(1940)

/Litvánia/

Egy léhűtő álma

(*Aitvaro sapnas*)

Ezt álmodtam:

Kivezettek a térre.

Meztelenül közszemlére állítottak.

És átkok, szitkok hullottak

Fájó agyamra, fülembé.

- Olyan, mint mindenki...

- Kedvesem, az ördög!

- Nézd, micsoda farka van...

- Úgy tűnik nekem, finom a keze...

- Szerelmet lopott hazulról!

- Lopd csak el, ami már régóta nincs!

- Az ilyennek a kevés is elég!

- Hogyan büntessük meg?

- Talán karmokkal a meztelen testére

Véssünk fel mindent.

- Vagy úgy, mint a Germinal-ban.

- Micsoda ötlet!

- Kezdd te!

Felébredtem - mintha hegyeket örölnék.

Az ablakon túl közeledett a tél.

*Petras Palilionis. „Akistatos”,
VAGA, Vilnius 1977*

MARION PALMER

(1953)

/Norvégia - lapp/

(Az égbolt lágy...)

(Albmi lea linis)

Az égbolt lágy.

Reggel. November és január végén.

Alacsony. Alacsonyan van a Nap.

Az alacsony hegy mögött.

Ilyen volt. Mindig.

Derült időben.

*Marion Palmer: „Utsatte strøk - Rašis guovllut”,
Orkana, Stamsund 1999*

SIGITAS PARULSKIS

(1965)
/Litvánia/

A hideg
(Šaltis)

anyával
anyával együtt

mentem le a föld alá
kovászos uborkáért a pincébe

egy hordóban zavaros víz
penészes folyadék
szólt anyám

jaj hideg a víz
hideg a víz mondtam én

és mitől ilyen hideg
ilyen hideg hogy megfagy tőle a kéz

az éjszakától és a földtől

a földtől

a föld alatt hideg lesz

*Sigita Parulskis: „Nine Lithuanian Poets”,
Books from Lithuania, Vilnius 2002*

MIODRAG PAVLOVIĆ
/Szerbia/

A vers kezdete
(Почетак несме)

Egy nő átkelt velem a folyón
ködben és holdfényben,
mellettem átkelt a folyón,
de nem tudom, hogy ki ő.

Felmentünk a hegyre.
A haja hosszú és szőke,
járás közben a csípőjét csapdossa.

Elhagytuk a törvényeket és a romokat,
elfelejtettük a szülői ház szagát,
hirtelen összeölelkezünk,
de nem tudom, hogy ki ő.

Nem akarunk visszatérni a város háztetőin,
a csillagok közötti fennsíkokon élünk,
nem találunk meg minket a katonák,
sem a sasok,
egy óriás kerül majd közénk,
és őt csókolgatja
amíg én a vadkanokat kergetem.

És a gyerekeink hosszú versekben
fognak mesélni ennek a törzsnek az eredetéről,
és azokat a szőkevényeket és isteneket fogják tisztelni,
akik átkeltek a folyón.

VERA PEJOVIČ
(1957)
/Szlovénia/

Látomás
(Vizija)

A fa alá teszek egy lezárt ládát,
ráteszek egy kis könyvet.

&

Mellettem áll D. meztelenül.
A kezemben van egy fehér pálca,
kék szalag díszíti.

&

Megérintem a könyvet.
D. kinyitja
és elolvas egy verset.

&

Mondok egy szót,
amit megjegyeztem -
az egy virágzó bokor.
D. mondja saját szavát -
az az obelisztk.

&

Teszek egy lépést hátra,
felnézek az égre,
amihez felhők tartoznak,
épp úgy, mint D. énhozzám tartozik.
Elégedett vagyok,
mert esőre áll,
egyre nagyobb a nedvesség.

&

D. hozzám hajol,
tudom,
hogymindent magába foglalo ajkara tapaszt,

tudom,
hogy ez az én kész halálom,
hogy a nyelve széthasadt,
és hogy az obelisz k szó becsúszott a lábaim közé

&

Túl későn szólok
hogy a bokor ég
és hogy a nyúl elfutott.

SYNNØVE PERSEN

/Norvégia - lapp/

(a tenger nyergében ülök...)

(sugadan meara salas)

a tenger nyergében ülök

vigyél magaddal

bárhová

vigyél

az ellenszelek ugyanúgy fújják

a vitorlákat

Synnøve Persen: „ábiid eadni”

Sámi Dáidáriid 1994

AINO PERVIK

/Észtország/

Fekete virág

(Must lill)

Körülöttem élettelen hamuszürke a táj
egy szívként lüktető mag csírázni nagyon akar
hogyan új életre keljen az erdő is arra vár

de a csíra ki nem hajtatja amit steril föld takar
a hamuból tudom csak fekete virág nőhet
a gyökér a fény mögöl magának vizet kapar

és a fekete virágok egymás mellett nőnek
aki jön majd letépni e sok fekete csodát
halált talál bennük kezében mind összetörnek

körben tolonganak a gyengék és az ostobák

*Aino Pervik: „Umimetsades”,
Periodika, Tallinn 1977*

A medve

(Karu)

Az első percben meg hogyan érthettem
minek ez a fület sértő hangos vad zene
és minek a hegyes botok a kezekben
a medve sem tudta - neki táncolni kellene

s egyszerre mintha megváltozott volna
szemében megdermedtek az idegen vágyak
jobb lábáról állt a balra s ismét a jobbra
hittem hogy e zajtól megrészegült az állat

bűzös verejték csurgott végig rajta
a vastag csontjai és a nehézkes teste
hogyan a lábát emelje minden hangra
már értettem én is neki meg nem engedte

átéreztem mit ő érzett a szégyent
hogyan ez a néhány gyenge ember megalázza
nyakára tettek csörgő nyakéket
s ragasztottak tojáshéjat minden ujjára

*Aino Pervik: „Umimetsades”,
Periodika, Tallinn 1977*

Altatódal
(Hällilaul)

Tente, tente, aludj csendben jó kicsikém,
Légy nyugodt, erejét vesztette már a rém.

Tente, tente, téged már át nem ölelhet,
Nem, ő hátra sem nézve, régen elment.

Tente, tente, szép, ártatlan kicsi gyermek,
Látod, vigyázok rád, őrizem a csendet.

*Aino Pervik: „Umimetsades”,
Periododika, Tallinn 1977*

A forrásnál
(Allikal)

A forrás partján én térdre rogyok
Fenekén, látom, ezüst pénz ragyog,

lehetett hadisarc vagy áldozat,
egyszerűen játék e pénzdarab

minden fillérért sajog a lélek,
minden pénztől valamit remélek

ezért a pénzért mindenki szeretne
madárként feljutni a mennyekbe

amikor már ott a pénz az ujjam alatt
mellem fáj a hátam szinte meghasad

birizgálják testem fűzfagallyak
s szélgyerek kócolja a hajamat.

*Aino Pervik: „Umimetsades”,
Periododika, Tallinn 1977*

VITALIJ PETUHOV
/Oroszország, Marij El - hegyi mari/

Köszönöm
(Tay)

Messzi erdőszélen, az egyik zöld fán
Kakukk fiók kiáltozik egyre, ezt kiáltja:
Miért hagytál el te engem, jó anyám?
Elszállt messze, és nem gondol soha a fiára.

A kiskakukkot két rigó neveli,
Azt tudják nagyon is jól, hogy ki a kicsi anyja,
Bár tudja, hogy ezek nem a szülei,
A rigóknak fészket semmi kincsért el nem hagyja.

Nagy, fehér kosarába ültet bátyám,
És indulunk már az erdőbe, hogy szedjünk gombát,
Vagy nagy büszkén ülve a néném hátán
Az almáskertbe érve csodálom azt a sok fát.

Ők nekem még most is arról beszélnek,
Hogy ebbe a fészekbe milyen szelek sodortak,
- Hallgassátok és boldog arcom nézzétek! -
Éppen ezért én örök hálát adok a sorsnak.

Apának, anyának mindent köszönök,
A rengeteg jót és az őszinte kedvességet.
Legyen irántatok a hálám örök,
Hiszen mindezt az én boldogságomért tettétek.

Ezentúl tovább már én magam megyek,
Követem az agyamban születő gondolatot,
Köszönöm a szülői szeretetet,
Köszönöm, hogy énrólam féltőn gondoskodtatok.

*«Шылдыран ивлӓ», Мары Книга
Издательство, Йошкар-Ола, 1982*

WALTER PIEPER
/Németország - plattdeutsch/

Június
(Braakmand)

Magasan áll a Nap megint,
Testet és lelket melegít,
Méhek zümmögnek a fákon,
Azt hiszed, mindez csak álom.

E déli percekben ott fenn
Kis felhők úsznak az égen,
A szél a tenger felől,
Min ringanak fehér hajók,
Sodor erre sok-sok illatot.

A víz fürdeni hív, csábít
Az Északi-tenger partja,
Jöjjetek hát messzi Délről
A homokos tengerpartra!

RICHARD PIETRASS

(1946)

/Németország/

Az én angyalom

(*Mein Engel*)

Az én angyalom nyomorog
És én vagyok ebben a bűnös.

A szárnyai bénák
Én törtem el azokat.

A homloka ráncos
Én szántottam rá barázdákat.

A szíve forrás volt
Én tettem zavarossá a vizét.

Most alig vonszolja magát
Angyal-hon felé.

Az én gyenge kezem
Oltalmazza őt.

(1993)

*Richard Pietrass: „Schattenwirtschaft”
faber + faber, Leipzig 2002*

AGRIS PILSUMS

(1957)

/Lettország/

(Először csak idén...)

(*Tikai šogad pirmoreiz...*)

Először csak idén
láttam, hogyan hull a makk
a tölgyfáról.
És csak most
értem, hogy miért.
Azt mondták nekem, hogy
idén virágzott a tölgy, de
tavasszal nem voltam itt.
Nyár volt.
És lesz ősz?
Kell lennie.
Nem lehet csak nyárban élni.

De vajon tényleg tudom, hogy miért
hullanak le a makkok?

„Acis”, *Liesma, Riga 1978*

STEVAN RAIČKOVIĆ
(1927-2007)
/Szerbia/

Kinek szólnak a harangok
(*Komu zvona zvone*)

Az első harangok Kínában vagy Indiában szólaltak meg -
Négyezer évvel ezelőtt.

Agyagból vagy fémből
Készítették

A mai formában

(Vagy mint egy labda
Kis nyílással a fenekén):

Varázserőt tulajdonítottak nekik.

A hangjuk

Hívta a holtak
Lelkét

Hatással volt
A légköri eseményekre

Segített a veteményeknek
Hogy gyorsabban nőjenek.

A réteken
És a karavánoknál

A harangok hangja lehetővé tette
Hogy a nyájak és az utazók

Ne tévedjenek el

A sötétben
És a ködben

És a homokviharokban....

Én is szeretem hallani a távolban láthatatlan harangot

Akkor tudom
Hogy már századokon át
Nem vagyok elveszett.

*Stevan Raičković: „Stihovi iz dnevnika”,
Matica srpska, Novi Sad 1990*

RÁMAZ AN-NAVÍSZARÍ
/Líbia/

A hosszú élet képe
(ةروص ءاسنلا)

A hosszú életnek nedvesség íze van
és friss fű szaga
ami életet ad nekünk
a színe a napkelte lobogása
micsoda lehetőség ez?
ez talán a nyilvánosságra jutott kora
az érkezés és elmerülés
álmok nélkül
az órában amikor nyílnak a jázminok
és amikor felvillannak előtted a reggelek
ilyen a hosszú élet erős
izmos a kéz a zuhanáshoz és a csatában
és az álmok
a hosszú verssorok a szavak
az aláaknázott „ch”
az elrejtetett „v”
folyton egyenesen
a nagyon is speciális szemek
élesre vágott ajkak
miket szív-alakban vérig harapnak a fogak
legyen nyár vagy tél
az ősz abba nem marad
a hosszú életnek
nyugalom- és
parfüm-illata van
és a színe mint az énrám váró reggel

TURHAN RASZIEV

(1942)

/Bulgária/

Verséhség

(Глад за поезия)

Egyszer három lírikus
a könyveit publikálta.
Majd háromszáz kritikus
mindegyiket összerágta.

Szolgálatkész

(Услужлив човек)

Mindenki helyzetébe belemászik,
Belemászik az enyémbé, a tiédbe,
Hol tisztelettel mondja: jobb a másik,
Hol csupán a saját dolgát veszi észre.

Vallásellenes

(Антирелигиозно)

Ne értsen senki félre engem,
Nem vagyok én a törvény ellen.
Miért kell, hogy legyen minekünk
Egy gyarló ember az istenünk?

MARIA LEONOR REIS e SOUSA

(1921)

/Portugália/

(A te két sötét pupillád...)

(As meninas dos teus olhos)

A te két sötét pupillád
Olyan mint játékos lányok
A szoknyájuk büszkén hordják
Hogy elcsábítsanak - a vágyuk

Nyilát küldik szerelemnek
A szívem felé titokban
Nem tudtam, hisz éltek csendben
Vadóc lányok - otthonukban.

*Maria Lenor Reis e Sousa: „Andam folguados no ar”,
Editorial Guião, Lisboa 1998*

SOLVEIGA REMESE

(1949)

/Lettország/

(Csodálkozol?...)

(*Tu brīnies?*)

Csodálkozol?

Ő nem űrült.

Egyszerűen megtanult

kötélen járni - - -

Teljesen egyedül.

Nem szédül.

Te is meg akarod tanulni?

Nem tudod.

Nem tudja mindenki.

Nem megy egymás mellett.

A kötelek kereszteződésében

baleset történhet.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1978

SYLVIA RIESTRA

/Uruguay/

Két víz között

(entre dos aguas)

Odüsszeuszra gondolok
Ithakára
a bővizű tengerre
és amikor sikerül megpillantanom
a fegyverzet valamelyik darabját
vagy egy fehérruhás lányt
íjait meghúzzák a fiaim
rémülten szakítják meg a kapcsolatot
azért harcolnak hogy uralják
a térséget a levegőt és a gondolatomat
halaszthatatlan dolgaikkal
körülvesznek
énekelnek kiabálnak erőszakkal hívnak
- ezen az oldalon akarnak -
a világ keleti oldalán
a ház e fényes ismert
oldalán
- nem kételkednek -
és elveszítem Odüsszeuszt az örvény-teli szigetcsoporton
Telemachoszt a fiát aki keresi

és már nem hallom
a szirének dalát
sem az evezőcsapásokat
a keleti tengeri végeken

akkor
ismét szelíden felveszem a kapcsolatot
azzal
a partszegéllyel ami az enyém
montevideói a tengerészeké
itthoni mesés
és valósággá válik
a Sirályok szigete
a fürdő övezet
a tartályhajók
és félek hogy már nem tudhatom
hogy Telemachosz oly hangosan
és erősen fogja-e hívni az apját
mint az én saját fiaim

- vagy ha véletlenül az apa
a fia hang-reklámjára figyel
ami fennakadt az óceánon
a levegőben
az oldalon
és már nem tudom meddig nem tér vissza
hogyan figyelmeztesse őt
- a hajós Odüsszeuszt -

a fedélzeten
(a bordo)

a mitológiai görög hajóst
egy Kalüpszó nevű nimfa
makacsul visszatartotta a szigetén
aminek a helyét nem tudjuk meghatározni
amíg közbe nem lépett Zeusz
és akkor elengedte
háromezer évvel utána
a foszforeszkáló lámpaernyőn lehet látni
a mitológiai francia hajóst
Jacques Cousteaut
is elcsábította Kalüpszó és
Pénélopé akinek a nevét
viseli a komputerem
őket figyeli és írja le

kutyakölyök
(cachorro)

mivel az én kutyám kölyök
felfalta az Odüsszeiát
- úgy szó szerint
öntudatlanul
lelkiismeretlenül
másik sérelem
másik mellőzés
amikor sürgősebb lett a visszatérés
sebezhetőbb egy királynő stratégiája
Pénélopé kéri
elfogyasztották a palota kincseit
és álomba ringató sírásokhoz
és kölcsönös sóvárgásokhoz menekült

és a kutyám felfalta az Odüsszeiát
az őrjöngés nyálából
alakult viharfelhőben
a maradékokat úgy kellett összeszednem
és ismét felfegyvereznem

ott kísértettek a házam mélyén
mint a parton vihar után
kidobott fadarabok
hajógerendák
törött gallyak
megrágott zászlórudak
minden betű egy fájdalom
amit a kutyám letisztított
az utolsó cseppig a fogak éles vonaláig
egy másik szörnyű zátonyig
Odüsszeusz számára és Pénélopé számára
amit Homérosz előre nem látott

ANA RISTOVIĆ
(1972)
/Szerbia/

Kétségbeesett levelezőlap
(*Očajna razglednica*)

Nem ragasztanak rám bélyeget,
nem küldenek el postán,
az *Air mail* leesik rólam
mint a lehetséges külföld az útlevelelről
ami csak a Pokolba
utazik.

Mert nem kínálok tájképet,
sem bekeretezett naplementét,
sem művirágokat a várt érkezéskor.

Keveset mutatok, szinte semmit.
és csak
Egy túl hosszú, nagyon komplikált
és igényes szöveget kínálok
a lap túloldalán,

amit még csak zsebre sem váгна
soha senki.

Mert ennyi szót hordani magunkkal
az olyan, mintha köveket cipelnénk,
amiből sem házat, sem emlékművet
nem emelnek.

Bár a szavatossági idő
jó körforgásról
tanúskodik.

Ana Ristović: „Život na razglednici”,
Plato, Beograd 2003

JĀNIS ROKPELNIS

(1945)

/Lettország/

(az első hó...)

(*pirmais sniegs*)

az első hó

mintha lányok lennének
öltözködnek a hársak

NE NÉZZETEK ODA

*Jānis Rokpelnis: „Rīgas iedzimtais”,
Liesma, Riga 1981*

ALTHEA ROMEO-MARK

(1948)

/Antigua/

Mint baobab az erdőben

(Like a Baobab in the Forest)

Pár kéregdarab
hámlik
erről a fáról
De a levelei
sötétzöldek
a fiatal ágakon

Idén
kevesebb
a gyümölcse

De a húsa
édes
a rostja erős

Az évgyűrűi
nem ráncok
a lelkén

Nem törik el
mint csemete
a viharban

TATJANA ROSTOVAITĖ
/Litvánia/

Galamb
(Balandis)

Ismét Nap-imádókká válunk.
A barázdák között az oltárok - tábortüzek.
A füst szaga megint marja az orrunkat,
nem felejtet el.

Ez az ifjúság illata,
a rügyező
kertek tömjénje,
A torkot kaparja.
Boldogan vágyakozunk utána,
túl későn térve vissza...

(1965)

*Tatjana Rostovaitė: „Šventė”,
VAGA 1976*

ILGA RUDENE

(1942)

/Lettország/

(Ne szakítsd le a virágot...)

(*Nenoplūc ziedu...*)

Ne szakítsd le a virágot -
Hadd virágozzon.
Illatával az ajkadon
Kellemes dolog máshoz lépni.

„Acis”, *Liesma*, Riga 1979

ABDEL-ILAH SALHI

(1968)

/Marokkó/

A játékos

(*Al-makhámar*)

Minden út ehhez a pillanathoz vezet
bocsánatot kérsz a vendégektől hogy sürgős dolgod van
áttöröd magad a sorok között
és a mosdó tükre előtt
megállapítod hogy ez az igazság órája
és hogy öröm játszani amikor egyforma a nyereség meg a veszteség

visszamész az asztalhoz
és hirtelen mindenki szeme láttára megcsókolod

Magány

(*Vahadat*)

Párizsban hétszázezer nő magányos
az életkoruk harminc és negyven év között mozog
hajadonok elváltak vagy
anyák
a bemondó hangja semleges volt
amikor közölte ezt a száraz adatot a modern élet sok más adata között
és ezzel fejezte be a híreket

Hétszázezer magányos nő
oh, ember!
órákon át ültél a komputered előtt
hogy megfelelő szavakat találj a nő nélküli kemény életről

IRENE SALVATORI

(1978)

/olaszországi születésű, Berlinben él, lengyelül ír/

Ruhák

(Ubrania)

Nagyon szép fekete zakója van
a férfinak.
Örök idők óta ismeri azt
a nő.

Ha megint találkoznának
valahol máshol,
felismerné vajon?

Hogyan is történik az, hogy a ruhákra rátelepszik az idő?

*„Zeszyty literackie 108”,
Varsó-Párizs, 2009 tele*

Naptár

(Kalendarz)

A naptáram néhány oldala
fehér
üres,
akkor semmit sem írok.
A többi teljesen tele van írva,
egyetlen átírt szó, törlés
nincs rajta,
mintha nyugodtan lélegeznék
és képes lennél elfoglalni az egész helyet,
halkan,
mint a homok,
amikor szétszóródik,
és eljut mindenhová.

Van az anyámnak is egy fényképe,
ahogy ott ül a falon,
napszemüveg van rajta
és mögötte a kék tenger.

Ez az a kép,
amelyik állandóan leesik.

*„Zeszyty literackie 108”,
Varsó-Párizs, 2009 tele*

BAROLONG SEBONI

(1957)

/Botswana - angol/

Az Éjszaka Hölgye

(Night-Time Lady)

Csillogó szemed
csábító mosolya felett
a késő-éjszakai mulatságban
ott lóg sötét és petyhüdt
véraláfutásos szemhéjad
kora-reggeli ébredéskor

Te, a nappal alvó bagoly
sötét éjjelen vadászol kövér patkányokra

LIUBKA SEGEDY-FALTS

(1932)

/Horvátország - ruszin/

Soha

(*Низда*)

Nem, sohasem engedem meg
hogy elfelejts
Sohasem engedem meg hogy
többé ne gondolj rám
hogy többé ne álmodj rólam

megteszem, mindent megteszek
hogy emlékezzél rám
amíg csak élsz
amíg csak élsz emlékezz
a nevetésemre
az örömeimre
a te éveidre és az én fiatalságomra

Nem, sohasem engedem meg
hogy elfelejtsél engem
hogy elfelejtsél minket

PETER SEMOLIČ

(1967)

/Szlovénia/

Apa

(Oče)

Azon az éjjelen
terólad álmodtam,
apa.
Szarvas képében
jelentél meg
az álmomban
és felmentél
a füves domb
tetejére.

A neveden
szólítottalak,
apa.
Ezzel a szóval
szólítottalak: apa.
Ezt mondtam:

Nézd csak,
a szemem
két nedves virág
a hegyi patak
partján.
Gyere
és meleg
szarvas-nyelveddel
töröld le a harmatot,
ami az én
szememre
hullott.

De te ott álltál,
mint egy másik
világban,
mint más
álmokban,
a fűvel benőtt
domb tetején.

Megráztad
hatalmas
agancsodat,
és eltűntél
a soha nem volt
álmok fehér
felhőjében.

ELIE STEPHENSON

(1944)

/Francia Guyana/

A visszatérők

(*Les revenants*)

Más hosszúságokon eltöltött
évek után
visszatérnek
a rideg - repedezett földre
Sóhajtozva hímezik bele
csalódásaikat ott
az álmaik kristályait
és a „földi” szerelmüket.
A honvágy fehéritette ki a bajszukat
széles gesztusokkal beszélnek Rólunk
az elhagyott szeretők iránti megvetéssel
keserőséggel a szívükben
ástak sírt.

ŐSI HARCOSOKKÉNT VISELKEDNEK

ÉS KOTILLONOS ESTÉLYEKET

RENDEZNEK

A RUM FELELEVENÍTI A PÁRIZSI BÁROKBAN

ÁTÉLT GYŐZELMEKET

A GYŰLÉSEKEN A TŰNTETÉSEKEN ÉS A NEVELŐNŐK SZOBÁJÁBAN

néhányszor elejtett (véletlenül) szót

egy visszhang - elveszett labda - hirtelen arra emlékeztet

hogy egyszer önekik is, mint minékünk,

megvolt az Ideáljuk.

*Elie Stephenson: „Catacombes de Soleil”,
Éditions Caribéennes, Paris 1979*

Egyezés a bennszülöttekkel

(*Palabre*)

Ovono OBIANG-nak

Egy este
a szemedben
Afrika gyulladt meg
az Oubangui folyam mentén
robbannak a tamtamok

új lázadások
hírnökei lovagolnak
végre felnégyelik
az ősi komplexusokat

Egy este
a hangodban
Afrika szólalt meg
érett gyümölcsök közé kevert
gránátokat kínáltál nekem
a griot szavai
győzelmi énekek voltak
a gyermekek és a nők mind
puskával járnak

Biasso
Biasso
oltárok ledöntése
Biasso
Biasso
kegyelem nélküli csata
Biasso
Biasso
az Első Kontinensen
megmozdult a népünk.

Az éhség
(*La faim*)

Xaviernek és Biramnak

Az éhség tönkreteszi a dallamot
íme egy megválaszolandó kérdés
mikor nem fog már kínozni az éhség?
vitrinbe zárnak engem,
hogyan rövidebb legyen az agóniám,
nem kérdés a meghalás
a halál egy kirándulás.

Port of Spain, 1980 március 23.

*Elie Stephenson: „Terres mêlées”,
Éditions Akpagnon, 1984*

VANJA STRLE

(1960)

/Szlovénia/

Csak, hogy legyél

(Samo, da si)

Te, ki engem boldoggá teszel csak mert vagy,
menj bárhová,
a szerelmem mindenfelé követ.
Ne félj tőle,
meg nem fojt,
semmit sem akar tőled,
semmire sem vár,
csak, hogy legyél
csak, hogy legyél,
és ne szaggasd a szívem,
engedd meg
hogy virágozzon, ami a feladata,
és engedd meg,
hogy éljen a szerelméért.

*Vanja Strle: „Vprašaj magnolijo - Pitaj magnoliju”,
Edina, Ljubljana 2010*

Nem vagy magad, nem

(nisi sam, nisi)

Nem vagy magad, nem.
Még mindig itt vagyok.
A zizegő füvek közt
olvasom a szakadatlan
ígéretet arról, ami van,
és amire emlékezni
szeretnék a jövőből.

A tavalyi fű illata,
És te a vörös Holdon,
ahová hívnak engem
a gitárod hangjai.

Emlékszel
arra a reggelre,
amikor számtalan utat
kezdte ajándékozni nekem?

A szemeidről álmodtam,
és bennük kerestem magam,
de te utakat ajándékoztál nekem,
és a számba tetted azokat,
tele Nappal
és hajlongó nyírfákkal.

Még mindig itt vagyok.
Szél, álmok,
hegytetőn ülő felhő,
sok csillag a hajban
és a föld odaadása

És a tavalyi fű illata,
És te a vörös Holdon,
ahová hívnak engem
a gitárod hangjai,
és hogy ne tudd,
jönnek hozzám,
mint az ezer-ajtós világ.

Az éjjelek, amikor bennem hajladoztál,
tüzeiktől voltak világosak,
és nem voltak közöttünk
látható végek;
minden az időtlenség egyetlen loccsanása
a gyengéd harmat-éjszakákban.
Folyók susogtak,
a bőrömről felszálló szentjánosbogarak
kiáltásai reszkettek....

... amikor bennem hajladoztál...

Nem vagy magad, nem.
Még mindig itt vagyok.
Az időtlenség huzatos lugasában
olvasom szakadatlanul
annak a jóslatát, ami van,
és amire szeretnék
emlékezni a jövőből.

És a tavalyi fű illata,
És te a vörös Holdon,
ahová hívnak engem
a gitárod hangjai.

És te vajon emlékezel
a szokatlan rózsára,
amit nekem adtál?

És még emlékezem, váratlanul
hogyan fordultál énfelém,
gondokba merülten,
a karjaid körvonalaival.

Régi zene,
és a tavalyi fű illata.
Te a vörös Holdon,
ahová hívnak engem
a gitárod hangjai,
és nem, hogy tudd,
úgy jutnak el hozzám,
mint annak a jóslata, ami van
és amire szeretnék
emlékezni a jövőből.
Valami árnyképei.
Árnyképek.

Egy gondolat, saját
hiányával társuló,
árnyék,
a vizek fényében,
egy falak nélküli házzal,
ősi zene.

Nem vagy magad, nem.
Még mindig itt vagyok
és te a vörös Holdon.

Sohasem megyek el...
Nem megyek el... és te,
te a vörös Holdon....
A szemeidről álmodom,
és magamat keresem bennük,
te pedig utakat ajándékozol nekem
és a számba helyezed azokat,
tele Nappal
és hajlongó nyírfákkal...

Még mindig itt vagyok...

Gitár kiáltása...

Lépcső vezet oda,
ahol a hajnali
és az északi szelek
kereszteznek egymást,
és ahol a gitár
szerelemről dalol.

Nem vagy magad, nem.
Még mindig itt vagyok
te pedig a vörös Holdon.

*Vanja Strle: „Vprašaj magnolijo - Pitaj magnoliju”,
Edina, Ljubljana 2010*

Amikor fa voltam
(*Ko sem bila drevo*)

Akkor, amikor fa voltam,
az égtől a madarakig érő ágakkal,
és minden utak gyökereivel,
a leveleim a fák
igazát susogták.

A fűszálak hajladoztak a szerelemtől,
és a vizek segítettek, hogy önmagamról énekeljek.
Az összes világ elhajította megkövesedett igazát,
és minden kiment a szabadba,
a napfényre,
a napfényre,
a csodálatos, világos napfényre.

*Vanja Strle: „Vprašaj magnolijo - Pitaj magnoliju”,
Edina, Ljubljana 2010*

A szobám
(*moja soba*)

A szobámnak
van egy asztala,
számtalan gondolata
és ezer fala.
Mindegyik fal fehér
és mindegyiknek megvan a maga ablaka;
mindegyik ablak mögött
egy másik világ van
és én kitárom ezeket az ablakokat,
hogy a gondolatok megkeressék
saját világukat.

*Vanja Strle: „Vprašaj magnolijo - Pitaj magnoliju”,
Edina, Ljubljana 2010*

Egyszerű leltár
(*Prosti spis*)

Nem kedvelem a rímeket,
és nem vagyok romantikus.

Nincs pénzem, és
a lakásomban nincs rózsza.
A falakon gyermekrajzok lógnak,
és a szekrények tele
vannak a verseimmel.

Hármasban ülünk a heverőn
és nevetünk
és nevetünk
és nevetünk...

*Vanja Strle: „Vprašaj magnolijo - Pitaj magnoliju”,
Edina, Ljubljana 2010*

A lét
(*bit*)

A létet bezártuk az emberi értelemben,
elrendeztük és megmértük a terjedelmét,
győzelmeket és apokalipszisokat jósoltunk.
De szerencsére a bölcselkedések
közepette mindezt kikerültük
és ismét megtelepedett a
tárgyakban és az élőlényekben.
Ha nem hiszed, nézz körül
mennyire elégedett önmagában is
az ember nélküli jelenlétben.

*Vanja Strle: „Vprašaj magnolijo - Pitaj magnoliju”,
Edina, Ljubljana 2010*

JANUSZ STYCZEŃ
(1939)
/Lengyelország/

A hálószoba küszöbén
(*Na progu sypialni*)

a nő kinyitja hálószobája ajtaját,
mintha egy leplet venne le,
mintha már is felhúzná a ruháját,
a férfi mintha azonnal élvezni akarná
ezt a hálószobát,
nem várva hogy a nőn élvezhessen,
mintha meg akarna lökni valami ebben a hálószobában,
mintha zajt akarna csapni, mintha azt akarná, hogy
a hálószoba felkiáltson,
A férfi megérinti a komódot, a komód felett a tükröt,
az ág támláját,
a hálószoba már nyirkos,
a nő kigombolja a férfi ruháját,
a hálószoba mintha lesné ezt a tevékenységet,
és képtelen visszatartani magát,
mintha csatlakozna a nőhöz,
és a nővel együtt a hálószoba is gombolja ki
a férfi ruháját.

Rózsa a hajban
(*Róża we włosach*)

a lánynak rózsza van a hajában,
a kelyhe lecsúszik a homlokára,
és két szeme felett az egy harmadik szem,
az a legjobban elrejtett,
senki sem tudja, hogy az a rózsza néz,
az a rózsza küklöpsz,
aki a lány lelkének a pincéjéből lép elő,
igyekszik megmutatni magát a világnak,
a férfi mindezt látja,
látja önmagát, mint ezt a rózsát,
ő növekszik a lány lelkének a forrásában,
ő az a titokzatos küklöpsz,
nézi a lányt, és látja, hogy ő,
nem pedig a rózsza, csúszik le egyre jobban a fejről
és a homlokról,

hogy elérje a lány száját, hogy elérje a mellét,
ő van abban a rózsában,
teleszívta magát a lány félhomályával,
és most meg akarja csókolni úgy,
mintha a lányt a leghomályosabb ábrándjai
csókolnák

Fehér lepel
(*Biała zasłona*)

a lány előveszi a szekrényből a nővére esküvői ruháját,
fog egy rózsát, és a töviseivel az esküvői ruhába tűzi,
nézi, hogyan szakad el a ruha a tüskék nyomán,
örül neki,
az a rózsza az ő vőlegénye,
sohasem lesz neki másik,
a tükörben nézi magát,
nézze jól meg magát a vőlegény,
nem a lány kezei, maguk a tüskék tépik a ruhát,
a vőlegény ideges ujjai élvezetet okoznak neki és fájdalmat,
a lány azt képzei, hogy ő egy sírbolt,
a menyasszonyi ruha lepel a síron,
a sírbolt elől eltávozott már minden kiránduló,
már senki sincs a teremben,
csak az ő lelke állt meg egy pillanatra a sír előtt,
és a lelke látja, hogy a sírból
állandóan csurog a vér, állandóan folyik ki az élet meg a szenvedés,
a lány leveti a nővére
szakadt esküvői ruháját,
beteszi a szekrénybe,
ki kell másznia a sírból,
ismét meztelen, a valóság elől
semmilyen sír el nem takarja

Ártatlanság-szörny
(*Potwór niewinności*)

egy lány könyvvel a kezében megy a folyóhoz,
egy nagy fatörzs az érzékenység szobra,
a legalsó ágakról a levelek összekeverednek
a lány hajával,
eltakarják a lányt, mintha álom takarná el,
állandóan árnyékba borítják a könyv szavait,

a lány a könyvben őrült szerelmekről olvas,
ezek az őrülségek kézen fogják és összetapossák
a ruháját, a fehéreneműjét,
éppen a legnagyobb szenvedélyről olvas,
amilyen órá vár, már hamarosan,
a következő fejezet elmond mindent,
a szeretője egészen gallyakból van, a haja levelekből,
megérinti őt, a tapintása érdes, hódító,
a lány egy pillanatra meg akar pihenni,
pillanatnyi szünetet akar,
ki akarja tépni magát,
de a gallyak egyre alacsonyabbra lógnak,
nem eresztik a lányt,
el akarják venni a fejét és tovább,
dédelgetni akarják és abba nem hagyni,
az ölelésük mint egy hurok,
a lány lecsúszik a meredek domboldalon,
azzal áztatja magát, hogy a könyv fogja őt fogolyként,
összecsukja a könyvet, de már túl késő,
a lány belezuhan a folyóba,
a fa nagy árnyékkal fedi el a fuldokló
lányt,
segít elsüllyedni,
mintha a szeretője lenne, aki dédelgeti
annyira nedvességgel telítve,
hogy sárrá változtak,
a fa-szerető a legvégsőkig segít a lánynak,
egészen az Elrendeltetésig,
az utolsó sár-göröngyig

Levelet olvasó nő
(*Kobieta czytająca list*)

a nő levelet olvas, a férfi mellette ül,
a levélre az ablakon át fény esik,
mintha a nappali fény olvasná azt a levelet,
a férfi a nő arcát nézi, arról találja ki
a levél tartalmát,
tudja, hogy sohasem olvassa el azt a levelet,
ami egy másik férfitől jött,
csak a nő arcán olvashatja a levelet,
a férfi szeretné becsukni az ablakot, összehúzni a sötétítő függönyt,
lehet, hogy akkor a nő nem olvasna el mindent,
lehet, hogy a láthatatlan alak a nappali fényből,
az ablakon túlról nem segítene a nőnek
a levélolvasásban,
a férfi azt gondolja, hogy az a valaki az ablakon túlról,

a nappali fényből,
a levél egyes szavaival simogatja a nőt,
más szavaknál árnyá válik,
és mozdulatlaná válik.

A test óceánja
(*ocean ciała*)

A nő az ágy, ami mintha óceán lenne, mellett állt,
maga akart levetkőzni,
meg akarta nézni ebben az óceánban az alakját,
azt akarta, hogy a férfi keze rögtön
megérintse meztelen testét,
hogy ne a ruháján keresztül nyúljon hozzá,
hogy azonnal odataláljon,
azonnal meztelen akart lenni előtte,
mintha ez lenne az ő állandó öltözete,
mintha örökkön meztelen lenne,
mint egy eleven Vénusz,
azonnal át akarta adni magát a férfi kezeinek,
hogy azok a kezek ne szégyenkezzenek, legyenek szemtelenek,
hogy őbelőle magából fejtsék ki a testét,
hogy az óceánból emeljék ki a testét,
óceán volt, számtalan hullámmal csapódott fel,
csak egy pillanat, és összeütközik önmagával,
szétfröccsen,
de kinyílt az ajtó, hallja a férfi lépteit,
mintha egy szobor lépkedne,
de ez nem szobor, a férfi két keze
ad neki alakot
a nagy óceánt teszi a testévé

Rómeó és Júlia
(*Romeo i Julia*)

a lány hosszú, fehér hálóingben van
nem látszik ki alóla a lábfeje,
a lány feje kiemelkedik az ing fölé,
mintha az egész testből csak a fejét tenné ki
a szerelemnek,
egyébként a testét simogató hálóing
nem simogathatja a fejét,
a lány a nyitott ablak előtt áll a szobájában,
a nyitott ablakot hirtelen szélesre tárta
a titok,

csak ebben a pillanatban lehet kinyitni a titkot
ablak-szélességre,
a fiú egyik, izzadt kezével átöleli a lányt,
mintha egy furcsa, hálóingbe foglyul ejtett
valamiért nyúlna,
a lány a fiú kezét sötét foltnak érzi
fehér hálóingén,
mintha kezdenének már megjelenni a szerelem-foltok,
a fiú lovagló ülésben ül az ablakpárkányon,
mintha a titok ablakán próbálna bemászni,
de képtelen,
a fiú az egyik lábát már átemelte
a párkányon, és a lány szobájában van,
a másik lába a párkányon kívül, a házfalon kívül van,
a lány arra néz, amerre a fiú,
és azt is látja, a fiú fallosza a nadrágon át
szorosan a párkányhoz nyomódik,
mintha öntudatlanul is magányos élvezetnek
adná át magát,
a lány és a fiú ölelkezik, csókolóznak,
mintha ki akarnák csókolni a szájukból
a szerelem közös lelkét,
mintha ide, egymás közé szeretnék hozni,
mintha szeretnék felgyújtani, szikrát csíholni belőle,
a lány egyre jobban érzi az ingén
a fiú lábát,
mintha elmélyülne a szerelem-folt,
a fiú lába egyre jobban simul az ablakpárkányhoz,
a fiú sok korlátot érez,
még csak meg sem tudja nevezni az összest,
mindez a korlát oly erősen visszatartja,
a lány minden korlátot lát,
szeretné letépni onnan a fiút és áthúzni
az ablakpárkányon,
de mindjárt beléphet a szobába az anyja,
a szobának nincs kulcsa,
úgy csókolóznak, mintha vadember lenne mindkettejük teste,
aki a szent oszlop körül táncol,
de abba kell hagyniuk, el kell szakadniuk egymástól,
mintha az utolsó eleven szerelmesek lennének,
a lány nézi, hogyan ugrik le a fiú a párkányról
a titok nagy éjszakájába,
mintha a Hold ragadná el, a titok sötét testének
egyetlen látható része,
anya már a szobában volt, meggyújtotta a lámpákat,
eloltotta a homályos ábrándot,
az anya, jóéjszakát kívánva homlokon csókolja a lányt,
csukd be az ablakot, mintha azt mondaná, hogy csukd be a világot,
a lány teste megtelt nedvességgel,
mintha nem csak szájon csókolták volna,

mintha a lány lenne az a fal, mi teljesen az éjszakába merült,
amire a fiú másik lába támaszkodott,
a lány lefekszik aludni,
valaki a zárt ablakon túlról, az éjszakába rejtőzve
megfogja a lány kezét és egész éjjel
hold-harmattal hinti be

Janusz Styczeń: „Melancholia symboli”

ALEKSZANDR SURBANOV

(1941)

/Bulgária/

Kockázat

(*Пуск*)

A ragadozó állkapcsok
és fejek
e partján
micsoda nagyszerű kockázat
jó belátással a vállak közé húzott
hattyúnyakkal járkalni.

«Пламък», София, 4. 1985

(A fa a víz fölé hajlik...)

(*Дървото се навежда над водата...*)

A fa a víz fölé hajlik,
amiben mint vízínövények
nőnek
feléje a tükörképe ágai.
Az egymás felé
kinyúló
kezek
nem merik megérinteni egymást.
A két Anti-világ fái
mint meghipnotizált állatok
meredten nézik
egymást.
És annak ellenére, hogy oly közel mentem,
és felettem világított a hold,
még csak meg sem rezdült egyetlen egy levél.

(Amikor felnyögtél az álmodban...)

(*Когато ти простетваше в съня си...*)

Amikor felnyögtél az álmodban,
a nedves kis homlokodat
csókommal
illettem,
míg meg nem nyugodtál ajkaim érintésétől.

Oh, bárcsak képes lennék
oh, képes lennék
ily könnyen megmenteni
az élet
rémálmaitól is.

ALEKSANDER SUUMAN

(1927-2003)

/Észtország/

A hivatalos hazudozó

(*Elukutseline valetaja*)

A hivatalos hazudozó
mint a tűztől
fél a verstől

Számára a dolgokról
elmondani hogy valóban milyenek is
szörnyű bűntett.

„Looming” 1985/11, Tallinn

Versike

(*Lühike luuletus*)

A sötét a közepéig elmúlt.

„Looming” 1985/11, Tallinn

Megismételhetetlenség

(*Kordumatus*)

Ha a világon van
egyetlen egy ember
aki egyetért velem,

akkor biztosan
tévedtem valamiben.

„Looming” 1985/11, Tallinn

Unalmas szöveg
(*Igav tekst*)

Unalmas szöveg -
teljesen felfoghatatlan szerkezet
mindenféle értelmet meghaladó
fél-fegyver:

másokat megölhet,
saját magát képtelen megvédeni.

„Looming” 1985/11, Tallinn

A költészet tudatlansággal táplálkozik
(*Luule toitub teasmatusesest*)

A szép különös,
magában rémítő.

Az iskolák ideje lejárt.

A szó nem hallgat a szóra -
a szabad vers országába

menekül.

„Looming” 1985/11, Tallinn

Olimpia
(*Olümpia*)

az árnykép
feszes, éppen
misztikus

Mintha benne
élne a Jövő.

Honnan jött?

Sokáig
marad nálunk?

Jó lenne
közelebbről
megismerkedni
vele.

De a küszöbön
ott vigyáz
Cerberus.

„Looming” 1985/11, Tallinn

IVO SVETINA

(1948)

/Szlovénia/

(Apa, mint egy üres ház...)

(*Oče, kako prazen dom si*)

Apa, mint egy üres ház, olyan vagy és milyen
emlékeken át a nővéremhez futkosnak, aki
testével kőbe szökik. Ne hívj engem idegen
néven, ne tedd a kezed a számra, amikor a szent falról
halat eszem, és a világ fénylő bőrét
építem. Pecsét vagy, szív, gyűrű,
ami jobban belesül a kenyérbe, mint a kétéves
kard, amivel téged foglak fésülni.

Az ifjú eső fonalával szősz majd
hálót, amivel ki fogjuk fogni
a kemény vizet az erdő fenekéről, ahol a Nap
szült téged az ég keleti homlokán.

*Ivo Svetina: „Bulbul”,
Mladinska knjiga, Ljubljana 1982*

ANDRIANA ŠKUNCA

(1944)

/Horvátország/

Milyen gyorsan felejt el mindent

(kako sve brzo zaboravlja)

Mennyire hallhatatlanul halad át rajta, az anya egy botra tekeri az időt,
amint lépked, letekeri. Különböző távolságokból szólít, ellenőriz és kérdez.
És amíg sétál, a bot az egy tapogató szerv, amivel kérdezősködik - néz.
Milyen gyorsan felejt el mindent, szüntelenül ugyanazt ismételve: hogyan,
mikor, miért? A jelen átfolyik rajta, mint valami jelen nem lévő dolog. Minden,
amire emlékezik, a gyermekkorból lép elő és valamilyen jövő határáról. Arról
mindig ugyanazt meséli nekünk.
Amikor megy fel a lépcsőn. Az idő mögötte láthatatlan szőnyeget sző.
Minden lépésnél megkérdezi: lent vagy? - Lent vagy?
Senki. - Semmi.

Andriana Škunca: „tišine”

Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1981

SZAID AHMED AL-HARDALÚ
/Szudán/

1

Hosszan a tömegben
amikor az arc arcnak ütközik
és a hang hangnak
az arcod erő szelet csap
a tolongásban
és az utcán mintha aknákat dobálnának
az a meggyőződésemm támad
és vereséget szenvedek
s a hallgatásba menekülök és az a szó
miféle nyelven
a távozásod jogával foglalkozom
hogyan nálad keressek menedéket
és a békén dolgozom
és milyen a szerelmesek zárandoklása tehozzád
és milyenek az üdvözléskor
hogyan jönnek
a köszöntések

2

Őrünten szerelmes vagyok
a szerelmesek idejének a szeretője
elveszejt engem a szerelem
elveszítem a címét a tömegben
a csapda és a kétségbeesésnek
az ideje
és a tudatlanságé
és a zaj is darabokra szakad
eljött az éretlenség ideje
a szórakozottságé
a kényszerítés - a megengedés
milyen nyelven elevenedik meg az érdeklődés
hozza a szerelmeidet - az érdeklődést
és mivel verik szét a szavakat
add nekem ajándékba a békét
te vagy a nyelvek együttese
a versek együttese
mi van belőle
és mi nincs
én vagyok a szerelmes urad

MIHASZ SZKOBLA

A kereszténység (Хрысьціянства)

Szédítő ez a világ!

Az emberiség szédül
az everestektől, a parnasszusoktól, a talapzatoktól,
a vérszegénységtől, a belorusz polkától, a szerelemtől,
nitschétől, a haza füstjétől, a C₂O-tól.

És az emberiség letér az útról,
elveszti tájékozódó képességét,
kétségbeesetten néz körül,
a szélben szélrózsára vadászik,
a szokásos X és Y tengelyekbe kapaszkodik,
Botladozik a háromdimenziós térben,
hiába: a világ labirintussá változik.

És csak a Kereszt koordináta rendszere
hozza vissza az embereket a saját helyükre.

MAJJA SZTYEPANOVA

/Oroszország/

(Berendezkedtünk a realitás különböző részleteiben...)

(Мы благоустроили....)

Berendezkedtünk a realitás különböző részleteiben -
Én, Te és Ők....

Szépen szólóan gesztikulálunk, kötekedően válogatjuk
meg az arckifejezéseinket, kiszámítjuk a szavaink gyorsaságát
és a röppályájukat.

Percről percre felhívjuk az élet figyelmét.

ÉN, TE, ŐK azt követeljük, hogy teljesen és halaszthatatlanul
a mi oldalunkra álljon. A miénkre... Hiszen nincs semmilyen közös
oldal. Létezik az Én területem, a Te területed, no és azoknak is,
akiket ŐK-nek neveznek, megvannak a maguk egyszemélyes
területrészekük.

Feszülten imádkozunk, hogy ez a világ szerelmesen magához
öleljen minket.

Behízelegjük magunkat, amint kitáncoljuk a félelmünket, hogy
elutasítanak.

Ökölrel és recés cipőtalppal verjük ki a környezetünkéből a gyengéd
részvétet megismételhetetlen sorsunkban.

Ki ő, ez a cselszövő - a világ?

Ki ez a kiegyensúlyozatlan dög - az élet?

Egyszer...csak ilyen sohasem történik.

Egyszer... de ilyesmi nem megy végbe.

Egyszer a gondolatok és az izmok mozgása abbamarad.

És hirtelen csend lesz. Csak nem merészkedik valaki arra, hogy eny-
nyire elviselhetetlen és kiismerhetetlen csendet hozzon létre.

A hangtalanságban kiélesül a látás.

Mindenfelé nem sokoldalú világ, hanem csak egy kis világocska, amit
már régen nem szellőztettek.

És az élet fő összetevői - Én, Te és Ők....

És közülünk miért nem képes senki sem kiszellőztetni a szűk helyi-
séget?!

Tényleg senkinek sincs rá ideje?

Kinek a támadásait verem vissza?

Kinek szegülök ellent fáradhatatlanul?

Hová futottak szét az én odaadó kínzóim?

No és egyáltalán ésnél vagyok, ha grimaszokat vágok a tükör előtt,
mindennek képzelve magam a világban?

Az arc és a test állandó görcsei eltorzítottak valamilyen szubsztanciát,
aminek az elsődleges alakját már sehogy sem lehet helyreállítani.

Hogyan tudtalak kitalálni TÉGED?

Hogyan jelentek meg ŐK?

Az egyetlen mód érezhetően megérinteni a másikat: nem verődni vissza többé a tükörben? Összetörni, darabokra zúzni ezt, az ÖNMAGUNKHOZ HASONLÓKKAL történő összeütközéstől való félelemben állított spanyolfalat.

De ki mondta, hogy más közelségek vannak, amiket ők valakivel, nem énvelem hoztak létre.

Ki tartózkodott a tükör mögött? Ki igazolja, hogy az nem egy makacs, és hatalommal bíró fal?!

Itt nincs, aki beszéljen és nézegesse magát.

Itt sokan voltak. Sokan is lesznek. Szükség van tükörre, rengeteg szófogadó, készséges tükörre.

TONE ŠKRJANEC
(1953)
/Szlovénia/

Tej
(Mleko)

*sometimes I sits and thinks
sometimes I sits and drinks
but usually I only sits*

N. Cassidy

a szemem tejből van.
papírhajók úsznak rajta.
kamilla- és szájharmonika-illatuk van.
visszatérnek és ismét elúsznak,
teljesen függetlenül a szélről
és vissza sem néznek rám.
mosolyognak
és szétteszik a lábuk hogy érződjék a szaguk
a tej is út a fák között
egy fasorban.
széttárul mint a kéz,
ami nagyon elővigyázatosan simul az oldaladhoz.
az elővigyázatosság nem lassúság
minőség,
ami hol van,
hol nincs,
hol egyszerűen csak ülök.

ULISSES TAVARES

/Brazília/

Transzcendens meditáció

(Meditação transcendental)

A homus modernus occidentalis
amikor medítál,
keresztbe teszi a lábát,
egyenes hátát elereszti,
leengedi a karjait,
figyelmét egy eléggé mozdulatlan
pontra összpontosítja
gondolatban és tettben
a televízióhoz kapcsolódik

*„Poesia Sempre”, No. 4/7
Julio 1996, Rio de Janeiro*

THAGAZIT ZUBER
/Oroszország - kabard/

(Felhőtakaró fedte el a vörös holdat...)
(Мазэ тхьуэпльыр...)

Felhőtakaró fedte el a vörös holdat,
Mintha egyszerre megvakult volna mindkét szemed,
A fejedet rémulten a vállamra hajtottad,
S a derekam szorosan átölelte két kezéd.

*Тхьэгъэзум Зубер: «Тэрч макъамэхэр»
Къэбэрдей-Балъкъэр Тхыль Тедзан|э, Налсик, 1964*

GUY TIROLIEN

(1917-1988)

/Guadeloupe/

Satchmo

ne

ne fogjátok be a fületeket

a csuklások a zokogások

a szelíd glisszandók

a bluesok a swingek

kadenciája

éles hangjaik

tolakodása elől!

oh Satchmo trombitája

a meglincselt fekete

torkába fulladt panasz elől

a Mississippi

hatalmas hullámain

tovább ömlő

vér bugyogása elől

a testek

lassú ringatózása

az őrjöngésszerű prédikációk és a Missouri

fekete templomaiból kiszűrődő

hisztérikus kiáltások elől

a georgiai

kentucky-i

virginiai

pattogó máglyák

fel-fellobbanó zöldes villámai elől

az alabamai

oklahomai

bahamai éjszakákat

felfrissítő vörös vágyak elől

ne

ne fogjátok be a fületeket

a csuklások a zokogások

a szelíd glisszandók

a bluesok a swingek

kadenciája

éles hangjaik

tolakodása elől!

oh Satchmo trombitája

ne fogjátok be a fületeket
a nevetések a sóhajok
a delírium
a kiabálások, az oá-oá
az öröm előtt
ami ott tolong
 ha-ha-ha
ami felhalmozódik -
 elhiszem neked!
 Satchmo trombitájában

a fekete csöppségek mosolya
világítja meg
 az alabamai
 az oklahomai
 a bahamai
 fekete
éjszakákat

a fekete lányok
a sárga lányok ál öröme
a harlemi
 fekete kabarékban
egy barna whisky
 egy arany szín whisky fenekén keresve
egy barna fiú
 egy sárga fiú
 elfelejtett arcát
 Bâton Rouge-ból
 vagy Natchez-ből

a feketék nevetése
görög a fekete utcákon
 Fiscoban
 Chicagoban
 Santiagoban

ne fogjátok be a fületeket
a nevetések a sóhajok
a delírium
a kiabálások, az oá-oá
az öröm előtt
ami ott tolong
 ha-ha-ha
ami felhalmozódik -
 elhiszem neked!
 Satchmo trombitájában

Amerika
(*Amérique*)

én vagyok a testedet felsebző vas
a torkodon akadt
szálka
az antracit robbanása csontod szikláiban
és semmiféle keresztelő
semmiféle mosakodás nem töröl le rólam téged
Amerika

a gyapotföldjeiden virágzó hó
az én termékeny verejtékem
az én vérem
a te gazdagságod

az édes nedv
az ezüst-haj hosszú nádszálakban
az én ki nem száradó könnyem
a gépeid
a bányáid
az üzemeid zúgásában
a rezes hang
az orrhang
a zenéd rekedtségének erőszakosságában
a dühöm
a fájdalmam
és a szégyenem visszhangzik

Amerika

a szénpor-felhők gyászoló külvárosaid felett
nem a bőrömről a korom,
ami beszenyezi az emberi fényt
a csontjaim hamuja, amik
a lincselés tüzeiben égtek el

a te épületeid acélja
bronz izmaimban edződik
Mert a vállamon hordom
az Új Világ egész súlyát

a tested árnyéka vagyok
az éjszakai szoptató dajka
akinek a teje a véred gazdagítja
a bőröd sápadtságát mulasztja el
- nem válhatsz el tőlem

enyém a kidobott szeretők dühe
fogaimat a te fényes húsodba
ültettem át
oh megbecstelenítés földje

igazságtalanság
és jövő földje
összetöröm azt az oly törékeny
gerincedet mi Colontól Panamáig ér
ívelt derekad köré az izzó sóvárgás
keskeny övét
kötöm

a hangom
- Césaire és Mac Kay hangja
Robeson és Guillen hangja
erősebb lesz mint a büszkeséged
magasabb lesz mint a felhőkarcolóid
mert a szenvedés sötét zsigereiből ered
Amerika

VIKA TRENASZ
(1984)
/Fehéroroszország/

(amikor nyugszik le a nap...)
(*коли заходзіць сонца...*)

amikor nyugszik le a nap
az égboltot mintha narancsokkal raknák ki
és amikor ránézek az én
arcom narancssárgává változik
és a szemem felveszi a tenger
színét amibe belehajították a Napot
de nem ebben az életben
nem ebben...

PETRO TROHANOVSZKI

(1947)

/Lengyelország - lemko/

(Milyenek teremtlek meg...)

(Якы вач буды твору)

Milyenek teremtlek meg
Új verseim, titeket
ha már egy csipetnyi
szeretet sincs bennem

Mivel fogom verni a vasat
ha már elvesztettem a szívemet
és már csak azzal sem
vagyok gazdag ami egykor
énbennem zokogott

Kinek fogok írni
ha már nincs meg a világom
amikor én tefeléd
félúton vakon
megállok.

LEELO TUNGAL

(1947)

/Észtország/

Éjjeli kert

(Öö aed)

Az éjjeli kertekben les
Egy látomás, szörnyű lény,
És ott virágozni nem mer
Más, csak egy beteg növény.

Ott ferdén nő a nyírfa is,
A barka néz gúnyosan,
Ott sem öröm, sem bánat nincs,
Az érzés eltűnt onnan.

E bús, nedves éjszakában
Álmomban földet látok,
Hol a kislány orcákon
Gyenge, szelíd pír lángol

Akkor jössz, bár nem is várlak,
(Remegve nyújtom kezem)
Nyújtod egy kis boldogságnak
Romlott virágát nekem.

LJUBOV TURBINA
/Fehéroroszország - orosz/

(Zöld fű áraszt gyenge illatot...)

Zöld fű áraszt gyenge illatot,
Liliom némán lebeg.
A szót újra ki nem mondhatod,
Bármily gyengéd is lehet.

Szükséges az, mint só és kenyér.
Egymás nélkül hogy legyünk?
De lásd, a búcsúszó mit sem ér,
Még most is együtt megyünk.

DONDOK ULDZITUJEV

(1936-1972)

/Oroszország - Burjátia/

A hegy visszhangja

(Уулын суурьян)

A Szaján magas csúcsát
A fehér hó befedi,
Bátyám vagy, - már gyerekként
Boldogan mondtam neki.

Amikor a folyóparton
A lovamat itatom,
Messzi hegyek visszhangját
Világosan hallhatom.

Hangosan a bátyám hív,
Kéri, hogy felkeressem.
Indulok, habár tudom,
Hágókon kell átkelnem.

Megállok, hallgatózom,
Mintha egy kakukk szólna,
Majd a tűz mellett merülök
Mélyen gondolatokba.

Mintha egy csillag lenne,
A szeme épp úgy csillog,
Sok hullám magasba csap,
S a partra szökken itt-ott.

A messzi Szaján felől
Oly különös zajt hallok,
A másik oldalról is
Szállnak fülembe hangok.

Habár suttogva szólsz csak,
Az erdő zúg és dörög,
A hang szabadon szárnyal
S köröz a szirtek fölött.

A folyóból félénk szarvastehén
A fűre fröcsköl vizet,
Körben hófedett hegyek
S a hó alatt kis kövek.

A szárnyaló éneket
Én talán meg nem hallom.
A selymes fűvű rétre
Lefeküdnék a parton.

Ez az én szülőföldem,
Hol virág nő a lápon,
A folyónk gyakran kiönt,
Álmomban is azt látom.

Olyan régóta vágyom,
De vissza nem jöhetek,
Bátyám, dalod nem hallom,
Nem látom a fényedet.

Az utat elfelejtet.
Vége - de el nem veszhet.
Egész máig itt van az,
Most is azon kell menned.

A folyó hűvös partján
Patkók dobognak vadul,
Az emlékektől szívem
Mint egy örült, zakatol.

Tüdőmbe szívom mélyen
A hegy édes illatát,
Szellő sodorja felém
A hegyoldal szép dalát.

Hegyemhez visszatértem,
Hogy a szívem itt legyen,
Mint anyám szoknyájához,
Ki megszenvedett értem.

Árnyékok a tajgában,
A földet harmat lepi,
A hősünk széles mellét
Egyre csak zápor veri.

*Дондок Улзытуев: «Ая гангын орон»,
Бурядай номой хэблэл, 1974*

Mezei virágok
(Хээрын сэсэгүүд)

Kedvesen, mint szokásod,
Kedvesem, most is beszélsz.

Kocsinkról az utat nézzük,
Kanyarogva vész a távolba,
Egyet-egyet prüsszent lovunk,
Ülünk egymás kezét fogva.

*

Vajon ez a Hold ezüstös fénye,
Vagy dér lepi ablakomat
A fekete szemekből villan fel
A legtisztább, fényes gondolat.

Vajon az éles hideg szél az,
Vagy dér lepi be ablakomat,
Az őszinte szóból születik-e
A legtisztább, fényes gondolat.

*

A távoli hazám minden ősszel
Arany kincseket szór szerteszét,
Mielőtt álomba merülne
Leveti vékony nyári mezét.
A köd, mint sűrű lepel fedi,
Senki sem látja meg az utat,
A búzával teli sok hajó
Dél felé a nagy folyón halad.

*

Az ég alatt egy sas, kit félnek
A madarak,
Hirtelen megrándul s lezuhan,
Csak kődarab.

A hidegben egy farkas vonyít
Lenn a völgyben,
Patkó dobogását hallani,
S puska dörren.

*

Bár virágok ősszel nyílnak,
Hűvösek már a napok,
Dér lepi el a földet,
Jönnek a fényes fagyok.

Határtalan földemen
Már a tavasz közeleg,
Erdőmben a kis patak
Viszi tova a jeget.

*

Amikor beköszönt itt a nyár,
A földem ellepik virágok,
De mihelyt eljön ide az ősz,
Csak remegő szárazakat látok.

A dér erős fogai között
Sok lehullott, száraz virág jajgat,
De ha újra jön a meleg nyár,
Minden növény megint kihajthat.

*

Arany színű betűket véstek
Egy nagy, alaktalan kötömbbe,
Éveken át hó, zápor verte,
De semmi sem törte azt össze.

Ha az emberek szívében
Tiszta gondolat a mag,
Tíz millió év múlván
Is az írás fennmarad

*

A büfés kisasszonynak
Mindig piros az arca
A benti melegben ő
Nem is gondol a fagyra.

A pult körül ezt kiáltják
Jól megtermett legények:
„Csak a miénk vagy, Tánya,
Másnak nem adunk téged.”

*

Most vadásznunk nem lehet,
Dér fedi puskánk csövét.
Tajgánkban körös-körül
Úr a köd, a mély sötét.

Mellettem néhány mókus
Épp ugrál ágról ágra,
A szívem boldogan ver,
Amikor őket látja.

Város
(*xomo*)

Sötét, felhős az égbolt,
Ahol most vándorolok.
A tenger oly hideg-kék,
És szűk kis sikátorok.

Meghegyezett ceruzák
A magas templomtornyok,
Félelmet érzek most is,
Mikor rájuk gondolok.

Gyorsan szállnak az évek,
Apályra jön áradás,
A fű zölden megmarad,
Nem lesz itt, tudd, soha más.

A templomok tövében
Sápadt virágok állnak,
Csupán pár fejszecsapás,
S véget ér már a század.

Megzöldült bronz síremlék,
Rajta faragások száza,
De amióta itt áll,
Eltelhetett több század.

Remény, bizalom és hit,
Egység örök időkre,
Bár szelek, esők verik,
Nem törik a bronz össze.

*Дондок Улзытуев: «Ая гангын орон»,
Бурядай номой хэблэл, Улан Үдэ, 1974*

ELZA VĒCIŅA
/Lettország/

A gyomláló
(Ravētājs)

Egyre csak ás és ás.
Már oly sok földet felásott.
Ha megkérdezik, hogy miért teszi,
Fejét fel sem emelve feleli:
- Talán nem látjátok
Már mennyi gazt kiástam?
Csak az irigyek mondják, hogy azt ástam ki,
Amit mások elvetettek. -
És siet folytatni a munkáját.
Fehér fogukkal vigyorognak rá a gyökerek,
De az irigykedők csak összesúgnak és sóhajtoznak:
- Ah, a szent naivitás,
A kukacok élete!

*Elza Vēciņa: „Ziema ir cerību laiks”,
Liesma, Rīga, 1981*

LOLIJA VĒZE

(1950)

/Lettország/

(Fáradt vándor voltál...)

(*Noguris ceļinieks biji tu...*)

Fáradt vándor voltál,
amikor a szomjadat oltani
az ajkamhoz hajoltál.

Akkor a két karom,
mint hegyi patakok fogtak át,
hogy lemossák rólad a messzi út
porát.

„Acis”, *Liesma, Riga 1978*

JOSÉ LUIS VISCONTI
(1968)
/Argentina/

23. a páratlan években
(23. *en los años impares*)

a páratlan években
úgy történt hogy az éjszakák megritkultak
amint minden

feloszlott a felhőkben
más dolgok abszurd
viszonyaiban folytatták létüket
örökkéssé lettek a nappalok
mint álomcsapdák

elfelejtkeztek a figyelmeztetésről
óriási volt a zűrzavar

ez alatt az egész idő alatt
figyeltem hogy mivé lesz a hold
az égen
felismertem a körvonalait
a napfényes nappalokon

nem aludtam
csendben bejártam
mások álmait

*José Luis Visconti: „Animales/Agua”,
B.L.A.C.O. Montevideo 2009*

ALEKSANDER WAT
(1900-1967)
/Lengyelország/

Három öregség
(*Trzy starości*)

Nehéz, meleg, sötét,
türelmes, tövises,
tüskés, tüskés tövis,
Jézus,
Alleluja,
Örvendezzünk!
Örvendezzünk?
Örvendezzünk?!
de miért is?

„Zeszyty literackie 108”,
Párizs-Varsó, 2009. tél

SIEBREN WOUDSTRA

(1938)

/Hollandia - fríz/

A fényes Hajnalcsillag
(*De skitterjende Moarnsstjerre*)

A reggel elől az éj menekül,
lassan kihunynak a csillagok,
az égen a fény szétterül,
s madár köszönti a Napot.

A Hajnalcsillag hajnali csendben
csillog a magasban, mint korona,
nem tart ő ott percnyi szünetet sem,
de lassan a Nap marad egymaga.

E csillag világít s vigyáz énrám
A sötét éjben s távozik némán.
Mintha Krisztus adna jelet énnekem,
Figyelmeztet, elrontottam életem.

Repül egy madár, boldog a szívem,
Krisztus a világ hajnali fénye,
Tudom, én is felszállok majd innen
Az örök fénybe, a magas égbe.

két út
(*twa wegen*)

az egyik út széles és egyenes
mint a gyertyaszál és göröngy egy sincs rajta
a prófétát az semmibe veszi
Urának a szabadságot tartja

ez úton nagy a tömeg örökkön
életüket Isten nélkül élik
vezérük az állati ösztön
az út vége a halál - még nem értik

a másik út keskeny és kövek fedik
ott egyedül mennek a zarándokok
tövisek vérzik lábukat és kezeik,
éjjel-nappal megbotlanak,
Igen, ez az út keskeny, s kövek fedik.

kegyelem (*genede*)

e tágas földön már régóta vándorolok
az élet folyosóján vakon lépdelek
nem érdekel sem az erkölcs sem a tudás
mi másnak jó az énnekem nem élvezet

az úton mi hideg és bizonytalan
Jézus egyszer magához szorított
és mintha lenne ő egy jóságos orvos
énbelém isteni kegyet oltott

új útra térek, hajnalodik éppen
megyek lassan tovább sápadtan
jön utánam pár csillag az égen

Betlehem

a mai nap jó hírt hoztak nekem
Szűz Máriáról, ki derék, jámbor,
egy kis parasztházban fiút szült,
meglepetten néhány állat állt ott

csend, béke honolt az istállóban.
csak pár ökör lélegzett hangosan
József tudta, ezt Isten akarta,
senki sem változtathat rajta

most másik hírt közölni kívánok
a csillagok közt jár a Fenséges
s dúdolja: Ha jön Jézus - örökre, nem csak
Vendég lesz

új idő (*in nije tiid*)

az őt vádolók között
- ruhái széttépve -
a serlegben epe és bor pezseg
a testőrség unottan néz nevet
a Zsidók királya és kereszt

íme vallomásra szólítják fel szegényt
„Álljál fel a trónodról, ha tudsz te még!”

Szégyenében a horizont alá bukott a Nap,
és a félhomályban mindenki néma maradt
a földön egyszerre mély lett a csend
csak azt hallották kinek a szíve hangosan vert

fájdalmukban megrepedtek a sziklák,
látva a haldokló szörnyű kínját

sírkukból jámbor holtak
váratlanul előbújtak
s megjelenve Jeruzsálemben
elevenen és épen
ők új időt hirdettek
mi szülötte lesz vad szeleknek

Pünkös (*Pinkster*)

szállj gyors szárnycsapásokkal
a pusztulás és halál tengere fölött

az eged sötétjébe vissza ne térj
énhozzám repülj

a korábban veszélyeztetett szigetem
buzgó, pezsgő mély vizeken
most temető, kegyekben bőkezű

jöjj, fehér madár, jöjj!

Találkozás (*Moeting*)

Álmodozva ment végig a temetőn,
„Kit keres?” megkérdezte őt valaki.
„Az uramat, vajon hol lehet ő?”
Hallja, mily szomorúak a szavai.

Hogy gyorsan célba érjen, rohant szinte.
Hangot hallott „Mária”, el sem hitte.
Megfordult, és ki hívta, ahhoz szaladt:
„Élsz még? Nem igaz! De hisz hallom szavad!”
Sokáig jártam a sírok között.
„Mért keresed, ki rég elköltözött?”
Kérdezte megértve bánatos szívem.

Elvezetett hozzá e szelíd hang,
Számomra gyógyír volt a pillantása,
Hálával nézek a menny magasába.

feltámadás
(*ferrizenis*)

a temetőben balzsamillat
korareggeli halvány árnyak
ujjongás és liliomos fény
e percben új Ádám lép elém
az Édenben őrá már várnak

a sírkövet, oh, ki törte fel
s helyéről el ki mozdította?
az őrvajon hová tűnhetett
a lándzsáját is összetörte
és a pajzsát a földre dobta

a városban járnak asszonyok
szagos virággal megrakodva
mindenfelé s imádkoznak
„Segíts - életük váljon jóra!”
ma van napja az angyaloknak
mi az évben a legáldottabb nap.

Nádszál-vigas
(*reidstâle-treast*)

egy lökést éreztem egyszerre
állni sem tudok már egyenesen
kiáltottam fel megremegve
félelmet érzek a levelekben

fejem lehajtva vízbe néztem
szitakötőt láttam s fekete fecskét
a gondoktól félre! - ezt kérte
ily dalt én is örömmel énekelnék

azt lesem mi a vízben mozog
szomorún e sok kis lényt figyelem
ez futkos, az egy helyben forog
s gondolom mit hoz a sors nekem

mint nádszál a vízre hajolok
a szél a leveleim mozgatja
Isten segít bár vékony vagyok
csupán hajlongok én jobbra-balra

Rejtett vizek
(*ferhoalen wetters*)

Törzse egyenes, zöld - koronája
gyökerét eresztve száraz homokba
magabiztosan áll ott egy pálma
a dűnére mint botra támaszkodva

gyökerei befúródtak mélyen
s erősen szívják a földből a vizet
és mintegy hálából istenének
alig pár satnya gyümölcsöt termett

e tájról vezess el engem, Uram,
Elimbe, hol véget érhet az utam,
tizenkét forrás fölé hajolva
gyümölcsseit hetven pálma ontja

Születés
(*berte*)

az istálló hideg
kint sötét éjszaka
halvány kis fény esik
rá ki most született

a gyámoltalan csöppség hangosan visong

József fáradtan nézi
az ijesztő sötétet
olykor fel-felnevet
mit látsz érdekeset?

arról álmodik a számár
hogyan már Jeruzsálemben jár

és arrébb érthetetlen
hangok
koldusok? Katonák?
Csak kakasok!

Siebre Woudstra: „Palmbeammen en Wetterwellen”,
Drukkerij-Uitgeverij ELKA - Arum,

ADAM ZAGAJEWSKI

/Lengyelország/

Oda, ahol a lélegzet

(Tam, gdzie oddech)

Magányosan áll a színpadon,
semmilyen hangszere sincs.

A mellére teszi két tenyerét.
Oda, ahol a lélegzet születik,
és ahol kihuny.

Nem a tenyerek énekelnek,
és nem is a mell.

Az énekel, ami hallgat.

*Adam Zagajewski. „Pragnienie”,
Wydawnictwo a5, Kraków, 2000*

Vonat Krakkóból Varsóba

(Pociąg z Krakowa do Warszawy)

Vonat Krakkóból Varsóba,
szeptember eleje; tábortüzek égnek,
a mezők fölé kesernyés
füstfelhő emelkedik,
mint kábítószer szívódik a tüdőbe.

Megkönnyebbülést keresel a hegyekben, az Alpokban,
és a katedrálisokban, de látod
ezeket az alázatos tüzeket,
amik este parázslanak, a földön
kúsznak, mint a kialvó kanóc.

*Adam Zagajewski: „Powrót”,
Wydawnictwo a5, Kraków 2003*

DANE ZAJC
(1929-2005)
/Szlovénia/

Egy magány találkozik
(*sreča samota*)

egy magány találkozik egy másik magánnyal
és az egyik magány mondja a másik magánynak:
menj be az én magányos házamba te magány
és a másik magány bemegy a magányos házba
és az első magány bemegy a másik magányba
két magány van most egymásban
két magány egy magánnyá ragadt
és az egyik magány mondja a másik magánynak
mindent nekem adtál amid csak volt magány
most le fogok válni most magam leszek a magány
várjál mondja a másik magány
várjál mielőtt egy magánnyá lennél
és ráfekszik az első magány
és úgy fekszik mintha még sohasem feküdt volna rá
a magány kis lángok ölelésébe zárja
kék kis lángokba mintha a magány égne
nyomja összelapítja felgyújtja maga alatt
rajta csak légy egyetlen magány
menj csak no legyél mondja már az alatta lévő hamunak
a hamunak ami már nem válaszol és nem lélegzik
a hamu már nem magányos
a hamu meggyilkolt magány

*Dane Zajc: „Dol dol”,
Nova revija, Ljubljana, 1998*